

Biblioteca Centrală Universitară
Bucureşti

COTA 119061

Sahlet

INVENTAR 146391

V. ALECSANDRI

*

POESII LIRICE

ÎNTĂIA EPOCĂ (1840-59)

146391
CASA SCOALELOR
BIBLIOTECĂ PEDAGOGICĂ

No 14260

VĂLENI-J-DE-MUNTE
TIPOGRAFIA «NEAMUL ROMĂNESCU»
1909.

1956

RC288/1

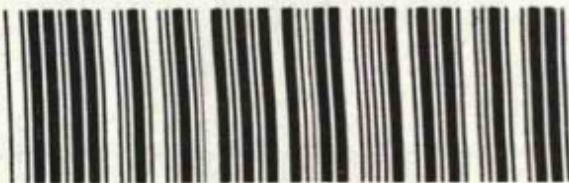
BIBLIOTECĂ CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREŞTI

Cota

Inventar

11906 / Dublet

B.C.U. "Carol I" Bucuresti

C146391

PREFATA

O nouă ediție a Poesiilor lui Alecsandri era numai decât necesară.

În adevăr, acesta nu e un poet care să se poată tipări ușor.

A inceput într'o vreme cînd limba literară nu era încă pe deplin statornică, cînd moldovenismul, înfătișat mult timp și apărat cu inviersunare de o personalitate literară și culturală ca Asachi, se ținea încă bine, cînd, deci, fără a da un caracter dialectal operei sale un poet putea scrie în voie: aŭ la singular în loc de a, galbine în loc de galbene, avè în loc de avea, dizmierdător, în loc de dezmierdător, gioc în loc de joc. Aceste forme, care se află în cele d'intăiul ediții ale poesiilor lui Alecsandri, trebuie înlăturate, neavînd niciuun rost și nicio îndreptățire. A le păstra ar fi să se strice limba literară uniformă — căci alegerea mai deasă și mai cu iubire a unor cuvinte ce se întrebuintează numai în Tinutul de obîrșie al poetului nu e o notă de provincialism — și a se da un exemplu rău.

Al doilea, Alecsandri n'avea în tineretă sa — și n'a căpătat nică pe urmă — o cultură

largă și fină; chiar cînd pare a dovedi învățatură, el gîcia mai mult decît știa. Astfel, el nu putea să aibă acel simț al punctuației adevărate, precise, complinitoare a înțelesului care deosebește scrisul unui Kogălniceanu. La retipăriri, el schimba adesea semnele de punctuație, cum pe gîcile, nemerind une ori mai bine, stricînd alte ori mai rău. Și, la el, mai ales la el, un netăgăduit clasic, trebuie introdusă odată o punctuație ratională, care să poată rămînea definitivă.

Al treilea, și aceasta e și cea mai însemnată observație, Alecsandri, astîndu-se în Paris, după mișcarea de la 1848, și hotărîndu-se a-și strînge cîntecile de tinereță, — care ieșiră, aproape în același timp, acolo, între pribegi, și la Iași, în frumoasa ediție elzeveriană din 1853, — s'a lăsat înriurit de curentul stăpînitor al poesiei lui Bolintineanu și a prelucrat versurile sale.

Astfel el introducea într'insele elemente care nu fuseseră la început, el presăcea și adăugia într'o stare susletească deosebită de aceia în care odinioară avuse inspirația poetică, stare susletească veche în care nici nu-și dădea osteneala să se strămute. Astfel a căzut ușor în nemereala cu diminutivele — sinisori și altele de același fel —, în abusul notei forțate, în ironii care nu sint la locul lor, în nepotriviri și greșeli de gust. Exemplile se pot găsi în notele adause de noi, după retipăriri, la textul primîniv, spon-

taneū, expresiv și adevărat, care acum înțăia oară iese iarăși la iveală. „Mindruliță” e o dezmembrare; „puiculiță”, un prost compliment de mahala; „flori albe” prind mai bine în coșita „mîndruliței” decât „flori galbene”; „doina dulce ca o floare” zice mai mult decât cea „dezmembrătoare”; „Craiū-Noū, Craiū slăvite” e altă invocare decât „Craiū-Noū strălucite”; „al bălții nesfîrșit” înneacă mai bine o vrăjitoare decât „băltoiul mucezit”, etc., etc.

De aceste trei puncte de vedere ne-am călăuzit în ediția noastră. Dăm un text autentic și contemporan, un text literar, un text bine punctuat.

Pentru orice privește autorul și opera lui, „Istoria literaturii românești în veacul al XIX-lea”, de editor, e deschisă doritorilor de informație și critică.

N. IORGA.

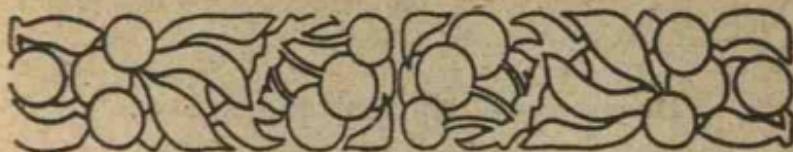
I. DOINE
(1840-48.)

PREA IUBITULUI MIEU PARENT

Vornic[ul] V. ALECSANDRI

Închin aceste Doine cu iubire
și recunoștință.

1853.

I.

DOINA

Doina, doiniță !

De-aș avea o mîndrulită¹
Cu flori albe prin cosită²,
Cu flori roșii pe guriță ;

De-aș avea o ibovnică,
Cu ochișorii de porumbrică
Și cu suslet de voinică ;

De-aș avea o bălăioară,
Naltă, veselă, usoară
Ca un puiu de căprioară ;

Face-m'aș privighitoare,
Și-aș cînta noaptea 'n răcoare
Doina dulce ca o floare³ !

Doina, doiniță !

De-aș avea o pușculită
Și trei glonți în pungulită,
Și-o surioară de bărdită ;

¹ Schimbat în edițiile următoare: puiculită.

² Schimbat: galbene 'n cosită,

³ Schimbat: cea dezmirerdătoare. În versul precedent: «de-aș cînta...».

De-aș avea, viteazul eă¹,
Un cal aprig ca un leu,
Negru ca păcatul greu;

De-aș avea vre-o șepte frați,
Toti ca mine de bărbați,
Și pe zmei incălecați;

Face-m'aș un vultur mare
Și-aș² cinta, ziua, la soare,
Doina cea de răzbunare!

Doina, doiniță!
Și i-aș zice: Mîndrulită,
Mă jur pe-astă crucilită
Să te țin ca un bădită!

Și i-aș zice: Voinicelă,
Să te'ntreci cu rîndunele
Peste dealuri și vălcele!

Și li-aș zice: șepte frați,
Faceți cruce și jurați,
Vii în veci să nu vă dați!

Hai, băieți³, cu voinicie,
Să scăpăm biata moșie
De pagini și de robie!

1842.

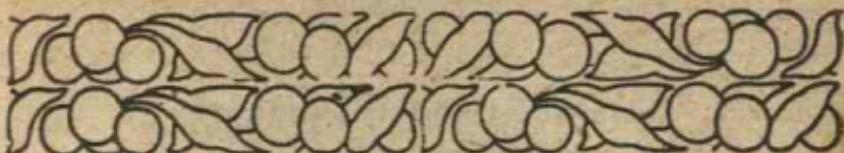
(*Propășirea*, p. 264.)

*

¹ Schimbat: pe gîndul mieu.

² De-aș.

³ Schimbat: copii.

II.

BABA CLOANȚA

Baba-i calul dracului
(vorbă veche).

Şede baba pe călcaie
În tufarul cel uscat,
Şi tot cată nencetat,
Cind la luna cea bălaie,
Cind la focul cel din sat.

Şi tot toarce, şirba, toarce,
Din măsele clănțanind
Şi din degete plesnind ;
Fusu-i rápede se 'ntoarce,
Iute 'n aier sfiriind.

«Fugî, urite !», baba zice,
«Peste codrul cel frunzos,
În pustiû intunecos;
Fugî, s'alerge-acum aice
Dragul mindrei Făt-frumos.

«De-a veni el după mine,
Să-l iubesc eu, numai eu,

Dare-ar¹ Domnul Dumnezeu
Să-i se'ntoarcă tot in bine,
Cum se 'ntoarce fusul mieu.

«Iar, de n'a vrea ca să vie,
Dare-ar duhul necurat
Să fie 'n veci fermecat
Și de-a Iaduluř urgie
În veci² să fie-alungat.

«În cap ochii să-i se'ntoarcă,
Și să-i fie graiul prins,
Iar Satan, c'un fier aprins,
Din piept inima să-i stoarcă
Și s'o ardă 'n foc nestins.

«Fiară-Verde să-l gonească,
Cit va fi cimp de gonit
Și lumină de zărit;
Iară noaptea³ să-l muncească
Singe-Roș și Hraconit.»

Toarce baba mai turbată:
Fusu-ř zboară nevăzut,
Căci trei stele au căzut⁴,
Pe lună s'a pus o pată,
Și 'n sat focul a scăzut.

¹ La început: daoar.

² Schimbat: veșnic.

³ Schimbat: noaptea încă.

⁴ Schimbat: Căci o stea lungă a căzut.

«Dragă puiule, băiete,
Trage-tî mîna din cel joc
Ce se'ntoarce lingă foc
Şi-ochi-i de la cele fete
Ce-au ochi mari făr' de noroc.

«Vin' la mine, voinicèle,
Că eu noaptea ti-oiu cînta,
Ca pe-o floare te-oiu căta ;
De deochi, de soarte-rele
Şi de şerpi te-oiu descinta !

«Ah, din ziua cea de vară,
Cînd, prin luncă rătăcit,
Cîntai doina de iubit,
Cu-a mea inimă amară
Sufletu-mi s'a învrajbit.

«Adă-mi fata ta voioasă
Şi-ai tăi ochi de dezmirdat,
Că mă jur în ceas curat,
Să-ti tore haine de mătasă,
Haine mîndre de'mpărat.

«Tricoliciul¹ se lăteşte
Sus pe lună ca un nor ;
Vin', ca paserea, 'ntr'un zbor,
Păr' ce viata-mi se sfîrşeşte,
Ca si lina din fuior.»

Baba-Cloanta gume, plinge,
Căci fuiorul s'a sfîrşit,

¹ Schimbăt : Vîrcolaciul.

Însă mindrul¹ n'a venit;
Minile grozav² își fringe
Și strigă³ spre răsărit:

«Sā din hă̄u făr' de lumină,
Tu, al cerului dușmân,
Tu ce'n veacuri schimbă un an.
Pentr'un suflet ce suspină, —
Duhul Răului..., Satan!

«Tu ce stingă cu-a ta aripă
Candela de pe mormint,
Unde zac moaște de sfint,
Cind incunjură intr'o clipă
De trei ori acest pămînt.

Vin', ca'n ceasul de mînie⁴
Cind zboră noaptea, blestemind,
Ca să-mă facă dup'al⁵ mieu gînd,
Că de-acum pe veșnicie
Tie sufletul îmă vind.»

Abia zice, și, de-odată,
Valea, muntele vuiesc,
În nori corbiî croncăiesc,
Și pe-o creangă ridicată
Doi ochi dușmani strălucesc.

¹ Schimbat: Iar voinicul,

² Schimbat: cumplit.

³ Schimbat: crunt strigind.

⁴ Schimbat: urgie.

⁵ Schimbat: tu pe-al.

«Eū pe mindru-ți l-oiu aduce»,
Zbiar'un glas ce dă fiori,
«Printre șerpî și printre florî,
La cea baltă de mi-i duce.
Și 'mprejurul de trei ori!»

Baba-Cloanța se pornește
Fără grija de păcat,
Cu Satan încâlecat,
Ce din dinți grozav scrișnește
Și tot blastămă turbat.

Aleargă baba usoară¹,
Cu susțetul după dor,
Ca porumbul² la izvor,
Și 'n urmări se desfășoară
Toată lina din fuior.

Fuge baba despletită,
Ca virtejul fioros,
Sus, pe malul lunecos,
Și'n tacerea adineită
Satan urlă furios.

Mii de duhuri ies' la lună,
Printre papură zburind.
Si urmează tot rizind³
Baba-Cloanța cea nebună,
Care fuge⁴ descintind.

¹ Schimbat: Saltă baba, fuge, zboară.

² Schimbat: Ca o buhnă!

³ Schimbat: Si urmează șuierind.

⁴ Schimbat: care-aleargă.

Codrul sună, clocoște
De-un lung hohot păr' în fund;
Valea, dealul îi răspund
Prin alt hohot ce'ngrozește,
Iar pe¹ dinsa n'o pătrund'.

Ea n'aude, nică nu vede,
Că tot fuge nencetat,
Ca un duh însămintat,
Și nădejdea² o răpède
Către țelul depărtat.

Zece pasuri încă grele,
Și mindru-și³ va dezmirda;
Ca pe-o floare l-a căta,
De deochi, de soarte-rele
Și de serpi l-a descînta.

Doi pași încă... Vai!... În luncă
Cîntă cocosul trezit,
Și⁴ Satan, afurisit,
Cu-a sa jertfă se aruncă
În al băltii nesfîrșit⁵...

Zbucinind apa'n groaznicî⁶ valuri,
Mult în urmă clocoți,

¹ Schimbat: dar.

² Schimbat: Căci Satană.

³ Schimbat: Mindrul că-și.

⁴ Schimbat: iar.

⁵ Schimbat: În băltoiul mucezit!

⁶ Schimbat: nalte.

În mari eereuri se 'nvîrti,
Și de trestiș și de maluri
Mult, cu vuiet, se izbi.

Însă 'n¹ urmă, liniștită,
Ca'nnainte iar dormia²,
Și 'n tacere oglindia³
Fața lunii înnălbită,
Ce din ceruri apunea⁴...

Cind pe malu-î trece noapte
Călătorul, suierind,
Printre papuri, cind și cind,
El aude triste soapte
Și-un glas jalnic, suspinind:

«Vin' la mine, vo nicele,
Că eű noaptea ți-oiu cinta,
Ca pe-o floare te-oiu căta,
De deochi, de soarte rele
Si de șerpi te-oiu descinta.»

(Propășirea, pp. 22-4.)

1842 ; Mircesti.

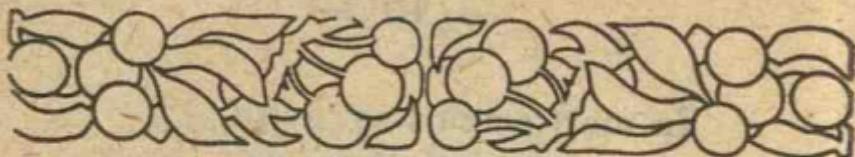

¹ Schimbat: iară'n.

² Schimbat: Dulce unda-și alina.

³ Schimbat: Și în taină legăna.

⁴ Schimbat: ce cu ziua se'ngina.

SORA ȘI HOTUL

Sus în deal, la mănăstire,
Plinge sora 'ntr'o grădină,
Plinge noaptea și suspină
Dup'a lumiř fericire :

«De cind eram eř¹ copilă,
Sint de toři ai meř uitată
și de părinti², fără milă
În pustiuri lepădată !

«Fără vină, din născare
Mă văzuiř eř pedepsită,
și de-a lumiř dezmiridare
Mă simțiiř în veci lipsită.

«De cind eram³ încă mică,
Ochi-mi pling, sufletu-mi gême,
și, ca pomul ce jos pică,
Viața-mi fuge⁴ fără vreme !

¹ Schimbat : eř eram.

² Schimbat : rude,

³ Schimbat : În amar trăind de mică.

⁴ Schimbat : cade.

«Ah ! sfîrșească-se îndată
Astă viață de durere ;
Vie moartea așteptată
Ca o dulce mîngliere !»

— «Că spui, dragă surioară ?
— Zise hoțul din pădure, —
Cu-ați tăi ochi ca două mure,
Tu, gingășă¹ lăcrămioară.

«Tu să mori... tu..., o minune² !
Să de Domnul nu ti-ți frică ?...
Surioară frumusică³,
Fă trei cruci și-o rugăciune !

«De vrei ochi să-ti lucească
Ca cea stea ce-acum invie⁴,
Să, ca floarea din cimpie,
În piept inima să-ti crească, —

«Ha! cu mine 'n codru verde,
S'auză doina cea de jale
Cind plăiașul merge'n vale⁵,
Pe cărarea ce se pierde.

«Să veză șoimul de pe stincă
Cum se'nnaltă, se izbește
Peste corbul ce zăreste
În prăpastia adincă.

¹ Schimbat : frumoasă.

² Schimbat : dulce minune.

³ Schimbat : Dragă soră tinerică,

⁴ Schimbat : ca un raiu de veselie.

⁵ Schimbat : plăiesil trec în vale.

«Iar ciocoial cum se pleacă,
Cind mă vede la potică,
Cum, smerit, în genunchi pică
Și de fală se dezbracă !

«Am doî zmei de bună cale...
Doî!... nică vîntul nu-i întrece;
Am tovarășii doisprezèce
Și la briu patru pistoale.

«Am la piept o crucinlită
Cu lemn sfint, cu moaște sfinte,
Și 'n piept inimă fierbinte
Ca fierbinta ta guriță.

«Am o piatră nestimată
Care noaptea strălucește ¹,
Precum ochiu-tă ce pindește
Fericirea depărtată.

«Lasă tot: tristă ² chilie,
Comanac, metanii, rasă;
Și, de vrei să fi ³ voioasă
Ca o zi de voinicie,

«Vin', în lumea fericită,
Cu voinicul ce te chiamă,
Căci cu dinsul nu e teamă
De-a mai fi călugărită!»

.

¹ Schimbăt: viu lucește.

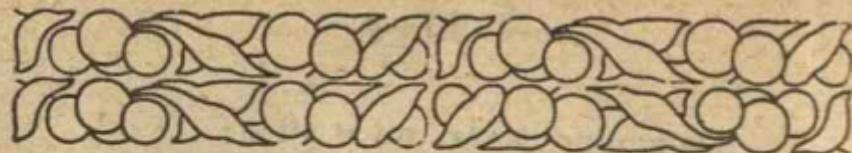
² Schimbăt: neagră chilie.

³ Schimbăt: a fi.

De-a mers sora, nu e știre ;
Iar de-atunee prin grădină
Nici nu plinge, nici suspină
Nime 'n deal la mănăstire.

(*Propășirea*, p. 48.)

1842. — Hangu.

C R A I Ũ - N O Ũ

Cind iese Craiu-Noū
în cer, fetele rominice
sîr vesel pe iarba, bă-
tind în palme și cerind
de la el tot ce doresc.

Eres poporal.

Pe cind la cuibu-i pasărea zboară
C'un tipăt jalnic ca un suspin
Și, puind ¹ capul supt aripioară,
Pe creanga mică adoarme lin,

Zamsira tristă din cort ieșise
Și cu ochi umezii sus ² se uita
La cornul lunii ce se ivise,
Vârsind pe frunte-i lumina sa.

De cind în lume gingășa fată
Zimbia ca floarea de pe cîmpii,
Numai de soare fu sărutată
Pe sinu-i fraged, pe-ași săi ochi vii.

¹ Schimbat: plecind.

² Schimbat: lung.

Părul său negru ca nori de ploaie
De-alung pe trupu-i ¹ neted cădea ;
Ades' copila mindră, vioaie,
De soare 'n păru-i se ascundea.

Iar, cind pe fruntea-i ducea cofită
Cu apă rece de la pirău ²,
Cind era umed'a sa guriță
Și-i sălta floarea pe sinul său ³, —

Toți trecătorii simțiau de-odată
O sete mare în pieptul lor ;
Beau multă apă, cătind la fată,
Și-să ⁴ urmau drumul, ofind de dor.

Ea cinta dulce ca ciocirlia
Ce vesel vara saltă 'n văzduh ⁵,
Și suna gingaș atunci cimpia
Ca de ofstatul a' unuī duh ⁶.

Ades, bătrinii, stind împreună,
Și ascultind-o pe lingă foc,
Trăgeau cu sorții, noaptea, la lună,
Și vestiau fetei mare noroc.

¹ Schimbat: umeri.

² Schimbat: izvor.

³ Schimbat: pe sinisor.

⁴ Schimbat: Și urmau.

⁵ Schimbat: Ce ciripește vesel în zori.

⁶ Schimbat: un freamăt de Zburători.

Iar¹, intr'o seară, sus, pe movilă,
O Babă-Cloantă, din bobî trăgind,
I-a zis cu spaimă: «Să fugă, copilă
De străin mindru cu glasul blind!».

De-atunci Zamfira, în multe rinduri,
Vedea o umbră zburind prin nori
Și noaptea 'ntreagă sta ea² pe ginduri,
În doruri tainici, în dulci fiori.

Acum ea, tristă, din cort ieșise,
Și cu ochi umezii sus³ se uita
La cornul lunii ce se ivise...
Iar glasu-i jalnic aşa cînta:

«Craiū-Noū, Craiū slăvite⁴!
«Plinsă m'ai găsit,
«Cu ginduri mihiuite,
«Cu chipul cernit.

«Inima-mi jălește,
«Dar nu știu ce vrea;
«Nu știu ce dorește
«Inimioara mea.

«Căci aude noapte
«Freamete de zbor,
«Și-apoi dulce⁵ șoapte
«Ce-i șoptesc din nor.

¹ Schimbat: Dar.

² Schimbat: toată noaptea stătea pe ginduri,

³ Schimbat: lung se uita.

⁴ Schimbat: Craiū-Noū strălucite.

⁵ Schimbat: blinde șoapte.

«Și, cind lucă¹ rază
«Se iveste² sus,
«Mult apoī visează
«Visul ce s'a dus.

«Craiū-Noū! vin' cu bine,
«Cu bine te dù,
«Dar mihnirea 'n³ mine
«Să nu o⁴ lași, nu!

«Să mă lași cu salbă
«De galbeni frumosi,
«Cu năframă albă
«Și cu papuci roși.

«Să mă lași ferice,
«Cu doru 'mplinit,
«Fugind⁵ tu de-aice,
«O Craiū-Noū slăvit⁶!»

Iată că'n valea cea 'ntunecată
Un străin mindru atunci trecu:
Auzi glasul, veni îndată,
Și'n preajma⁷ fetei pe loc stătu.

¹ Schimbat: Iar a zilei rază.

² Schimbat: Cind lucește sus.

³ Schimbat: jalea din mine.

⁴ Schimbat: mi-o.

⁵ Schimbat: Zburind.

⁶ Schimbat: Craiū-Noū mult iubit.

⁷ Schimbat: Și 'n calea.

Blinzī eraū ochiī, blind' era față,
Blind era glasul celuī străin :
Căcī fugi ¹ noaptea, și dimineată
Găsi copila fără suspin.

• • • • •

Treī zile 'n urmă, ea avea salbă,
Salbă de galbeni pe-al său grumaz ;
Avea pe frunte năframă albă,
Iar flori.... niciuna pe-al său obraz.

Treī zile 'n urmă, Craiu-Noū se dușe,
Și cu el miandrul străin fugi ² ;
Sărmana fată in drum se puse,
Și mult il plinse, mult il boci ³.

Treī zile 'n urmă, colò, pe vale
Rămase singur tristu-ř ⁴ mormint,
Și, multă vrēme ⁵, un glas de jale
S'auzi 'n lume pe-al noptiř vint ⁶ :

« Tu ce spui vesel, sus, pe movilă,
« La cornul lunii tainicu-ř gind,
« Cind vine noaptea, fugi, fugi, copilă,
« De străin mindru cu glasul blind ! ».

(*Propășirea*, pp. 127-8.)

—————
* .

¹ Schimbat: trecu.

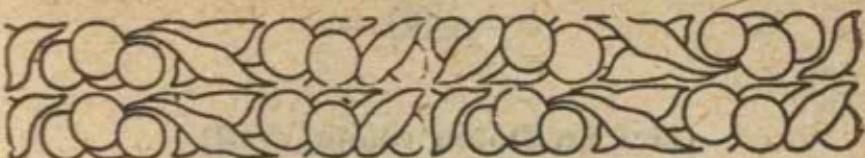
² Schimbat: peri.

³ Schimbat: dori.

⁴ Schimbat: un biet mormint.

⁵ Schimbat: ades' de-atunee.

⁶ Schimbat: Soptind s'aude astfel prin vint.

M A G H I A R A

Cu ce jale, ce amar
Pling doi ochi peste hotar !
Cit se bate, cit suspină
O inimă de dor plină
Colo 'n țara cea vecină !

Mindri-s ochii ca din raiū,
Dulci ca soarele din Maiū ;
Inima e mindră iară,
Căci ea saltă ca o fiară
În sin falnic de Maghiară.

De-aī fi pasăre sau vint,
S'alergi lumea pe pămînt,
Ca Maghiara scumpă floare
N'ai vedea lucind la soare,
Nicî în luncă, la răcoare !

Alb i-e sînul, dulce crin,
Dar hrănește-amar suspin !
Negri-s ochii, cu văpaie,
Dar pe față ei bălaie
Se topesc ca nori de ploaie,

Căci un Domn român vestit
Peste munti a năvălit
Și-a luat cu vitejie
Multe suflete 'n robie
Și Maghiari nemesi o mie !

A plecat Domnul român ;
Robiș dup' al lor stăpin
Aű ieșit plingind din țară,
Și-a rămas trista Maghiaăă
Cu ochi pliniș, cu jale-amară !

De trei zile plinge-acum ;
De trei zile cată 'n drum ;
Dar nimică nu zărește,
Căci iubitul ce jălește
Pe drum nică că se iveste.

Unde-i mindrul tău iubit ?
În ce cale-i rătăcit ?
Unde-i, Doamne, de nu vine
De trei zile lingă tine ?
Cine-a spune unde-i, — cine ?

Vai ! cu jale, cu amar
Plinge el peste hotar ;
Ca și tine el suspină
Cu inima de dor plină
Colo 'n țeara cea vecină !

Iar, de vreți tu să-l mai vizi,
Peste munti să te răpezi

Intr'a Zimbrului Domnie,
Unde zac mulți in robie,
Si Maghiari nemesi o mie :

Peste codri, peste munți,
Peste ape fără punti,
Unde-s florile frumoase,
Unde-s fetele voioase,
Unde-s Doinale duioase.

Să te ducă spre Răsărit,
La cel loc nebiruit,
Unde-s paloșele crunte,
Unde crese stejari la munte,
Unde nasc voinici de frunte !...

Iată 'n zori c'a și plecat,
Pe-un cal alb ne 'ncălecat,
Maghiarina, mindra fată,
În bărbat mindru schimbătă
Si cu paloș innarmată.

De-aī si pasăre sau vînt,
N'aī ajunge-o pe pămînt ;
Căci ca vîntul ea nu zboară,
Nicăi ca pasărea usoară,
Dar ca dorul ce omoară !

Sesuri, văi, norii din cer
În urmă-î deparete pier :
Cine-o vede, — o zăreste
Ca o stea care lucește
Si 'n văzdub se mistuieste...

În codri merei, pustii,
Unde urlă fiare miî.
A intrat fata voinică
Si se duce fără frică
Pe-o strîmtoare de potică.

Umbra noptii s'a lătit,
Groaza 'n lume s'a pornit,
Vintul suflă, vijiește,
Codrul urlă, elocotește,
Tunetul în cer vuiește.

Dar ea 'ndeamnă tot mereu
Calul ce răsuflă greu
Si mult drum în urmă-î lasă ;
Că cine doru-l apasă,
Nică de moarte chiar ¹ nu-î pasă !

Iată sosit în ceas rău,
Pe malul unui pirău,
Pirău mic și fără nume,
Ce curgea tainic în lume,
Printre florî revârsind spume.

«Haî, voinice, la cel mal»,
Zis'a fata către cal.
Dar pe loc calul s'oprește,
În pămînt ochii tintesește
Si cu groază sforăiesește.

«Haideți, haî cu Dumnezeu,
«Să găsim pe dragul mieu,

¹ Schimbat : De furtunî cerești.

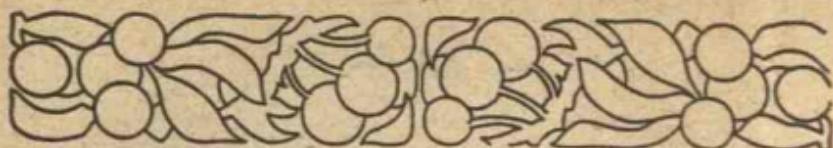
«Că de mult amar de vreme
«După el sufletu-mi gême !
«Hai, voinece, nu te teme...»

Calul trist a rînchezat
Şi 'n pirău năval'a dat.
Apa-î crudă ca o fiară !,,
Iar pe mal, din unde-afară,
N'a ieşit biata Maghiară !

Cind luci lumina 'n zori,
Zăcea trupu-î printre florî,
Lingă malul alb de spume...
Şi de-atunci pirău'n lume
Poart' al Maghiarinei nume.

(Ediția Paris și Iași, 1853.)

1843. — Slatina.

TREI ARCAȘI
SAU
ALTARUL MĂNĂSTIRII PUTNA

6974, Iulie 10.

Domnul Ștefan, viteaz mare ce-a dat groaza
[prin păgină,
Lăcaș sfint Creștinătății astăză vrea să facă dar,
Să pe malurile Putnei, cu vitejii săi Români,
Însuși merge să aleagă locul sfîntului altar.

Mare obștie-l urmează și pe culme se lăstește,
Precum aburi pe baltă cind lumina se ivește¹,

Căpitani, hotnogi², cu lance³ și cu platoșe de
[fier,
Pe-ași lor ca și sirepi stați mindri ca la semnul
[de războiu.
Al Moldovei steag de slavă⁴ filiiie falnic în cer;
Buciumul vuiește 'n munte; sună valea de
[cimpoi.

¹ Schimbat: asfințește,

²⁻³ Schimbat: ostași; zale.

⁴ Schimbat: fală.

Iată că ling'o movilă Domnul Ștefan s'a oprit.
Totul tace... Ochiū țintă, stă poporul neclintit.

Trei ostașī cu arce 'n mine, pe movil'acum se
[urcă,
Doi, ca zimbrul, agerl, mîndri, nalti ca bradul
[de la munte,
Pe-aī lor umeri poartă glugă, la briu palos, și
[pe frunte
Cu-a' lor lungi și negre plete se coboar'o neagră
[turcă.

Ei ades, cu-a lor săgeată răpezită sus, în nor,
Prinr'a' fulgerelor focuri aŭ oprit vulturu 'n
[zbor.

Multe fiare din cei codri, mulți dușmâni tineri,
[semeti,
Drept în inimii, drept în frunte aŭ simtit a' lor
[săgeti;
Căci ei sint arcașii vredniciei ai lui Ștefan Domn
[cel mare
Ce-și gătește-acum săgeata s'o izbească 'n de-
[părtare.

— «Copii, tragedi... Eū vreaū astăzi să mă'n-
[trec în arc cu voi.» —
Astfel zice Domnul Ștefan; iar voinicii aminti
[doi
Se plec, arcele-și încoardă, trag... săgețile lor
[zboară,
Spintecă răpede vîntul, ce dă foc și vîjiieste,

Se tot duc, se duc ca gîndul, și de-abia ochiul
[zărește]

Pe cîmp departe, departe, locul unde se co-
[boară.]

Ura 'n ceruri se ridică! Urlă dealul, cloco-
[tește!]

— «Să trăiți, copii!» — li zice Ștefan, ce-acum
[se gătește.]

Zbîrnſie coarda din arcu-î, fulgeră săgeata 'n
[vint,
Piere, trece mai departe și 'ntr'un paltin vechiū
[s'a frînt¹.]

— «Acolò fi-va altarul!» — strigă ² falnicul
[monarc,
Ce se 'nchină și se pleacă pe războinicul său
[arc.]

— «Să trăiască Domnul Ștefan!», miș de gla-
[sură il urează,
și poporul, jos pe vale, umilit ingenunchiază ³.

(Calendarul Kogălniceanu pe 1845,

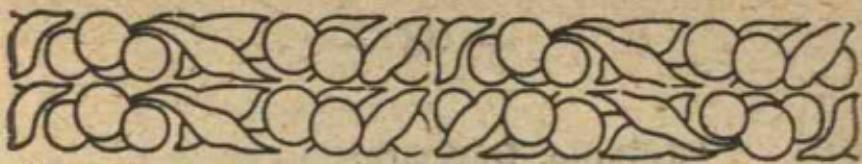
1843. — Bucovina. pp. 195-6.)

*

¹ Fusese: și se 'nsige în pămînt.

² Schimbat: zice.

³ Fusese: Ura 'n ceruri se ridică,
și poporul, jos pe vale, umilit în genunchi pică.

A N D R E I Ũ - P O P A 1818.

Cine trece 'n Valea-Seacă
Cu hangerul fără teacă
Și cu pieptul dezvălit ?
Andreiū-Popa cel vestit !

Şepte ani cu voinicie
Și-a bătut joc de Domnie
Și tot pradă nencetată
Andreiū-Popa, hoț bărbat !

Zi și noapte, de ¹ călare
Trage bir din drumul mare,
Și din țeară peste tot :
Fug neferiți cît ce pot.

Căci el are-o pușcă plină
Cu trei glonță la rădăcină,
Și-are-un murg de patru ani,
Care mușcă din dușmân ;

Și-are frați de cruce șapte.
Cari-aű supt singe cu lapte.
Și nu-i pasă de nimic,
Andreiū-Popa cel voinic !

¹ Schimbat : tot călare.

Căpitane, frățioare,
Ce se vede de spre soare ?
Se zăresc vre-o patru caň...
...N'ăi auzit¹ de-un Mihaï ?

Căpitane, te gătește,
Mihaï mîndru' te gonește :
Iată-l vine ca un zmeu ;
Fă trei cruci la Dumnezeu.

Cum îi vede 'n depărtare,
Popa strigă 'n gura mare :
«Vine-o oaie cu trei miei² :
«Haï să-i tundem, frații miei³ !»

A zis... Tipă, se aruncă,
Trece ses, piraie, luncă,
Cu fugaru-i sprintenel,
Și cu hoții după el.

Mihaï mîndru' vine iară,
Falnic ca un stilp de pară,
Pe-un cal alb ce n'are loc
Și din ochi aruncă foc.

Fug cum fuge-o rîndunică,
Fug ea fulgerul cind pică,
Și se duc voinicii, duc,
Cu urgie de haiduc.

¹ Schimbat: N'auziști tu de-un Mihaï ? — Co-zoni. — N. A.

² Schimbat: Haï la goană de neferi.

³ Schimbat: Haï la horă de muieră.

Piept în piept!... cîmpul răsună,
Toți, de tot, dați, împreună ;
Toți la luptă-s inclestați,
În singe toți¹ incruntați.

Ura, frață! caii nechiază,
Sus văzduhul scintiază.
Ura !... moartea s'a ivit ;
Vulturul 'n zbor s'a oprit !

Zi de vară păr' în sară
Dați vitejii de s'omoară²,
Și cu fierul ascuțit,
Și cu pumnul amortit.

Singele jos³ gîlgîiește,
Glasul 'n gură se sfîrșește...
Zece-s morți..., doi încă vii :
Mihaî mindru' și Andrii.

Andrei fuge făr' o mină,
Prinde murgul la fintină,
Sare cu pieptul pe să⁴,
Și din gură zice-așa :

«Fugî băiete, băiețele⁵,
«Să mă scapi de chinuri grele,

¹ Schimbat: Toți în singe îcrunatați.

² Schimbat: Dați voinicii de să piară.

³ Schimbat: Singele 'n răni gîlgîiește.

⁴ Schimbat: Dă pieptis, sare pe să.

⁵ Schimbat: Zbori, copile sprintenele.

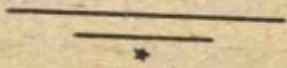
«Că, mă jur, de mi-î scăpa,
«Ca pe-un frate te-oiū căta.»

Murgul sprinten se răpede:
În zădar!... Mihaï î¹ vede!
«Stă̄l, hoṭ-Popa, dragul mieū,
«Să-ți arăt cine sint eū...»

Si, cum zice, mi-l chitește,
Drept în frunte mi-l lovește.
Iar vulturul dintre nori²
Răcni falnic de trei ori.

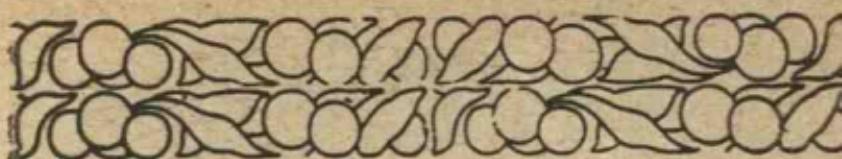
(*Propășirea*, p. 240.)

1843. — Ocna.

¹ Schimbat: mi-l vede.

² Schimbat: Ura! vulturul din nori.

DOINA

Frunză verde de alună,
Trece voinicul pe lună,
Și codrul voios răsună.

Trece hoțul șuierind,
Pe cărare coborind
Și din frunze împușcind.

Hai voinice, voinicèle,
Iea-ți tăiușul de plăsele
Și cea durdă de otele,

Că se primblă jos, în vale,
Treți desagi plini de parale,
Și nu li stă nime 'n cale.

Frunzuliță de brad mică,
Iese hoțul din potică,
Fără grijă, fără frică,

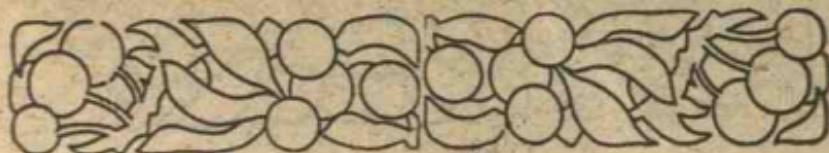
Și li zice : «cale bună,
«Unde mergeți împreună,
«Dragii miei, noaptea pe lună ?

«Decit în curtea domnească
«Sa ū în punga ciocoiască,
«Maî bine 'n cea voinicească.»

Frunză verde stejar mare,
Hoțul intră 'n lunca tare
Cu desagiî de-a spinare...

(Din *O preumblare prin munți*;
Propășirea, p. 63.)

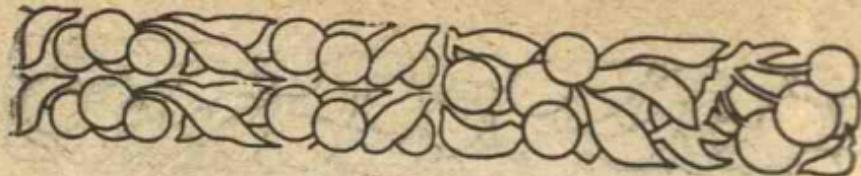

S O A R T A

Aşa-i legea crudei se arte :
Ază plăcere,
Mină durere :
Ază e viaţă, mină e moarte.

(Din *Istoria unui galbăn*;
Propăşirea, p. 119.)

*

GROAZĂ¹ HOTUL

Galbăń ca făclia de galbănă ceară
Ce'n mină-í² ardea,
Pe-o scindură veche, aruncat afară,
De somnul cel vesnic Groaz'acum dormea³ ;
Iar după el nime, nime nu plingea !

Poporu 'mprejuru-í trist, cu 'nfiorare,
La el se uita.

Uniř făceař cruce ; alțiř, de mirare,
Cu mîna la gură, capul clătina',
Si 'ncet lingă dînsul se⁴ șoptiař aşa :

«El să fie Groază ? Cel vestit în țară
«Și 'n singe 'ncruntat !
«El să fie Groază, acea crudă⁵ fiară,
«Ce n'a avut frică⁶ de negrul păcat
«Și-a⁷ stins zile multe și lege-a călcăt !»

¹ Schimbat : Groza.

² Schimbat : Ce-aproape-í.

³ Schimbat : zăcea.

⁴ Schimbat : își șoptiař aşa.

⁵ Schimbat : cel ce ca o fiară.

⁶ Schimbat : Fără nicio grijă.

⁷ Schimbat : A stins.

Un mosneag atunce, cu o barbă lungă,
La Groază mergind.

Scoase doi bani neteză din vechea sa pungă,
Lingă mort îi puse, mina-i sărutind,
Mai făcu o cruce, și zise plingind :

«Oameni bună! an iarnă, bordeiu-mă arsesem
«Și, pe-un ger cumplit,
«Nevasta, copiii golii imi¹ rămăsesem;
«N'aveam nici de hrana, nici tol de 'nvălit,
«Și nicio nădejde² ... Eram prăpădit!

«Nu aşteptam altă din mila cerească
«Decit a muri,
«Cind creştinul ista, Domnu-l odihnească,
«Pe-un cal alb ca iarna în deal se ivi
«Și-aproape de mine calul își opri.

«Nu plinge», imi zise, «n'ăi grija, Romine,
«Fă piept bărbătesc;
«Na!... să-ti cumperi casă, și haine³, și pine...
...«Și de-atunci copii-mă, ce-l tot pomeneșc,
«Oameni bună! de-atunce fericiți⁴ trăiesc.»

Și, sărutind mortul, bătrinul mosneag
Oftă și se duse cu-al său vechiului toiag.
Iar poporu'n zgomet striga, plin de jale:
«Dumnezeu să-i ierte păcatele sale!»

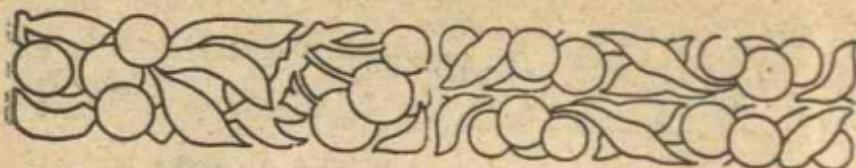
(Calendar pe 1842, pp. 105-6; cf.
Russo, Opere, p. 315 și urm.)

¹ Schimbat: Nevasta-mă cu pruncii pe cimp.

² Schimbat: putere.

³ Schimbat: haine și casă.

⁴ Schimbat: în tienă trăiesc.

U R S I T I I

Ieľ ī vale la fintină,
Două fete spălaū lină...
(Cîntecul lui Bujor.)

Colo 'n vale, la fintină,
Două fete spălaū lină,
Spălaū lină și rideaū,
Iar din gur' aşa grăiaū :

«Cind a bate vint de seară
«Prin ogorul de săcară,
«De trei ori să descintăm
Şi 'n fintină să cătăm :

«Dac'a fi să ni se prindă,
«Om vedea ca'ntr'o oglindă
«De-om avea sorti cu noroc,
«Ursiť tineri și frumosiť ¹.

Cum bătu vîntul de sară
Prin ogorul de săcară,
De trei ori aŭ descintat,
În fintină aŭ eătat,

¹ Schimbat : Si ursiť cu ochi de foc.

Și pe-a sa limpede față,
Ca prin vis de dimineată,
Aă văzut ele, zimbind,
Două chipuri strălucind.

Cele umbr'erau bălaie¹,
Cu ochi mari, plini de văpaie²,
Și plutiau³, se legănau.
Și pe fete le 'nginau....

Iată că pе-a apeļ față⁴,
Ca prin vis de dimineată,
Alte două s'aă ivit,
Chipuri măndre la privit.

Iar aceste umbre nouă
Nu erau, ca cele două,
Albe ca floarea de crin,
Blinde ca cerul senin,

Ci erau de vînt pișcate,
Cu păr negru, sprincenī late,
Și cu ochi șoimuleți,
La ochire mult semetii.

«Veză tu, soro⁵, ce minune»,
— Aă zis⁶ fetele nebune —

¹ Schimbat: Cele umbre bălăioare,

² Schimbat: Cu gurița zimbitoare.

³ Schimbat: Plutiau lin.

⁴ Schimbat: pe apă 'n față.

⁵ Schimbat: Ian veză, soro.

⁶ Schimbat: Zis-aă.

«Vezi, ursitii s'aă jvit¹.

«Cit siat mindri de privit?

«Vezi tu cele umbre mute ?

«Par'că vreaū să ne sărute

«Vezi cum bratele-si intind?»

«Fugă degrabă, că te prindem!»

N'aǔ sfirsit bietele fete

Si pe frunte si pe plete

Nu stiū cine li-a furat

Cite-un dulce sărutat!

— 100 Saratov.

• • • • • • • • • • • • • • • •

Fetele pe la fintină

De-atunci nu mai spală lînsă

Căci în codri și la drum

Iși petrec zilele-acum.

Acum știu ce fel s'aruncă

În dusmăni glontii, din luncă

Si-ades' ele aň văzut

Ce-ř fuga de Arnăut

Căci⁵, de cînd ne frunță ne aduc

Au primit bietele și fete

¹ Schimbat: Dorul nostru-*i* implinit...
² Schimbat: Mult...

Schimbat: Mult e mindru la privit!

³ Schimbat: Parcă vreau să ne cuprind'
⁴ Schimbat: Calea făt

⁴ Schimbat: Cele fete.

Schimbat : Că.

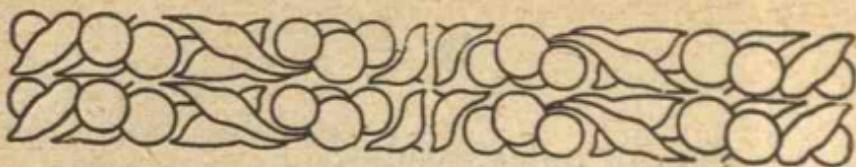
⁶ Schimbă: simțit mindrele.

Cite-un dulce sărutat,
Ele 'n codri aŭ urmat

Doă voinică cu sprincenă late,
Cu fețe de vînt pișcate,
Și cu ochii șoimuleți,
La ochire mult sumeti.

(Albumul pe 1844, pp. 197-8.)

*

S T R I G O I U L

În prăpastia cea mare,
Unde vîntul cu turbare
Suflă trist, înfricosat,
Vezî o cruce dărimată
Ce de vint e clătinată,
Clătinată nencetat ?

Imprejur iarba nu crește,
Și pe dinsa nu-să oprește
Nică pasăre-al ei zbor ;
Că supt dinsa 'n orice vreme
Cu durere jalnic geme,
Geme-un glas îngrozitor.

Cind e noaptea fără stele,
Miș de flacări albăstrăle
Se văd tainic fluturind,
Și, prin ele, crunț, de-odată,
O fantasmă se arată,
Se arată blăstămînd.

Călător nenorocite,
Fugî de-acele căi pocite,
De ți-e calul de bun soiū,

Că 'n mormintul fără pace
Și supt cruce-acolo zace,
Zace singur un Strigoiū !

*

Într'o noapte 'ntunecată,
Dulce șoaptă 'nnamorată
Prin văzduh incet zbura ;
Două umbre staă în vale,
Ce, cuprinse'n dulce jale,
Amor veșnic își jura'.

Iar pe-o culme 'n depărtare
Se vedea mișcind la zare
Un cal alb, copil de vînt ;
Coamele-î eraă zburlite,
Și-a' luă sprintene copite
Săpaă urme pe pămînt.

«Nu te duce, nu, bădită !»,
— Zicea blinda copilită
Cu ochi plini, cu glas pătruns, —
«Ah ! te jur pe sfînta cruce !
«Stăi cu mine, nu te duce...» :
Dar voinicul n'a răspuns,

Ci, stringînd-o cu 'nfocare,
Dup' o dulce sărutare
Răpede s'a depărtat,
Și, sărind cu veselie
Pe-al său cal de voinicie,
În văzduh s'a afundat.

*

Cine-aleargă pe cimpie
Ca un duh de vijelie
Într' al nopții negru sîn ?
Cine fuge, cine trece
Pe la ceasul doăsprezece ?...
Un cal alb cu-al său stăpin !

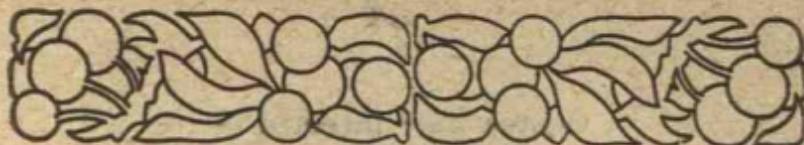
Vîntul bate, vîjiieste,
Fâlnic calul se izbește,
De se'ntrec ca doi voinici ;
Dar prin neguri iată, iată
Că lucesc pe cimp de-odată
Miș de focurèle mici.

Ele zbor', se depărtează,
Zboară calul, le urmează,
Păsind iute către mal.
Stăi, oprește !... De pe stincă
În prăpastia adincă
Aă picat stăpin și cal !

Și de-atunci în fund s'aude
Gemete, blăstămuri crude,
Care trec pe-al nopții vînt,
Și de-atunci ades s'arată
O fantasmă 'nfriocosată,
Care ieșe din mormint !

(În colaborare cu C. Negri; întăiú *ibid.*)

1845. — Minjina.

CEASUL RĂU

Pe cel deal, pe coaste,
Trece-o mindră oaste,
Oaste de Romin!
Tot voinică de frunte,
Cari merg să 'nfrunte
Oarde de păgini.

Iar pe-o culme verde,
Ce 'ntre munți se pierde,
Stau de mi-î privesc
Două surioare,
Albe lăcrimoare,
Care mi-î jălesc :

— «Veză tu, surioară,
Oastea se coboară
Colo, pe costiș ;
Vezi-o cum pătrunde
Pe rind și s'ascunde
Colo 'n stejăriș !

«Vaî ! nu se mai vede !
Cine, cine-a crede
Grija ce duc eû ?

Oastea că-î purtată
De bătrînul tată
Și de dragul mieu ?

«Ei se duc in vale,
Unde țara 'n jale
Geme cu amar,
Căci a intrat iară
Sabie in țară,
Palos de Tatar.

«De pe munte in poale,
Cu armele goale
Ei mi se cobor',
Și, prin cea urdie,
Dragă, [v]a să fie
Mare, mult omor !

«Că tata bătrînul
Nu crută păginul,
Cind s'aruncă 'n foc :
El e Romin tare
Ca Ștefan-cel-Mare,
Și om cu noroc.

«Pentru el n'am teamă ;
Dar imi fac de seamă
Cind staă de gindesc
La dragul Lisandru, —
Că-î un copilandru,
Și mult il iubesc !

«El n'a vinat încă
Decit șoimî de stîncă,
Cerbî cu coarne mari;
Și-acu 'ntâia oară
Face, surioară,
Goană de Tatarî.

Și-așa mult mi-e frică
Șinima-mî se strică
Cind gindesc la el,
Că mult, mult iî place
Vitejii a face,
Scumpul tinerel!»

— «Tacî, biată copilă!
Nu-i plinge de milă
Iubitului tău,
Căci ferească Sfintul
Să-ți fie cuvintul
Zis într'uu ceas rău!

«Haî la mănăstire,
Ca să dăm de știre
Pustnicului sfînt,
Să arză tămiie
Ca să nu rămiie
Tatar pe pămînt.»

Oastea 'nvingătoare
A stîns dela soare
Aprigul dușmân;

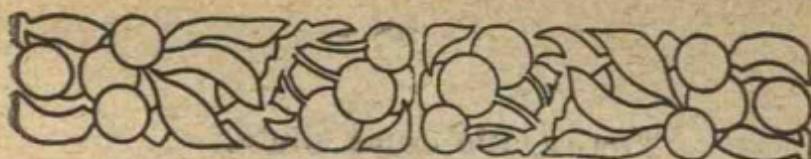
Ea se 'ntoarce 'n munte,
Avind chiar in frunte
Vechiu-ř căpitan.

Iar sărmana fată
În zădar, vař! cată
Pe iubitul său!
El în foc căzuse,
După ce făcuse
Vitejí de Zmeu!...

Din bătrinř se spune
Că sint ceasuri bune
Si că rele sint:
Vař de acei și acele
Cari 'n ceasuri rele
Zic vre un cuvint!

(*Ibid.*)

STRUNGA

În pădurea de la Strungă
Sint de cei cu pușca lungă,
Cari daă chioriș la pungă;

Sint de cei ce 'mpușcă 'n lună,
Cari noaptea 'n frunze sună, —
Feciori de lele nebună !

Fă-te 'n laturi, măi crestine,
Dacă vrei să mergi cu bine,
Să rămiș cu viața 'n tine !

La ¹ potica fără soare
Ei pindesc pe mic și mare,
Să-i și prade, să-i și-omoare ² ! ...

În dumbrava cea vecină,
Unde bufnița ³ suspină,
Vezî cea zare de lumină ?

Opt voiniți cu spete late
Și cu mineci suflete
Staă cu păstile 'ncărcate.

¹ Schimbat : în potica fără soare.

² Schimbat : Ei te-așteaptă la strimtoare, să te prade, să te-omoare.

³ Schimbat : buhna greu.

Trei sărut'o cruce sfintă,
Trei se luptă greu la trintă,
Unul drege, unul cintă :

— «Oliolio, ciocoiu bogate,
Ici de-aï trece din păcate,
Să-ti arunc doi glonți în spate !

«Oliolio, mîndră fetică,
De-aï veni coleă 'n potică,
Să te fac mai frumușică.

«Că mi-i pușca hultuită,
Si mi-i ghioaga tintuită,
Si mi-i inima 'ncoltită.

«Oliolio, măi Taie-babă¹ !
Căci nu řuieră mai degrabă,
Să sărim voiniči la treabă !

«Că pușca-mă se² ruginește,
Tinta 'n ghioagă se tocește,
Murgul sare, și răcnește³.

«În pădurea de la Strungă,
Ce-ti⁴ slujește pușca lungă
Dacă nu dai pestes⁵ pungă !»

(*Propăsirea*, p. 88.)

—

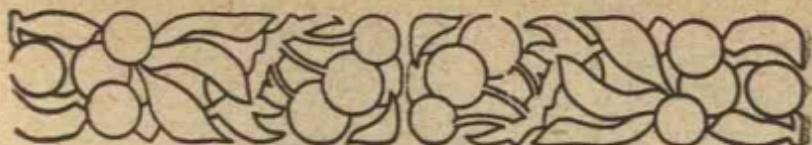
¹ Poreclă haiduiceasă. — Nota lui Al.

² Schimbat târziu : Pușculița-mă ruginește,

³ Schimbat : nechezește.

⁴ Schimbat : ce.

⁵ Schimbat : Fără luptă, fără pungă.

IARNA VINE, VARA TRECE

(CÎNTEC HAIDUCESC)

Iarna vine, vara trece,
Și pădurea s'a rărit ;
Ziua-î vicol, noaptea-î rece :
Greul vieții a sosit.

Citu mi-î¹ iarna de mare,
Ce-o să facem, vaî de noi,
Fără codru, fără soare,
Făr' de bani, făr' de ciocoil ?

Saî pe creanga cea uscată,
Dragă corbe, corbișor,
Vezî, în calea depărtată
Nu zărești² vr'un călător, —

Călător cu punga plină
Și cu șal la cap legat,
Să-mi inăl cerc astă rugină,
Și să-mi fac bani de iernat !

¹ Schimbat : Cît mi-a și iarna.

² Schimbat : Nu-î zări.

Daleū ! codre frățioare,
Ce-ți făcușī frunzișul des.
Unde pindiam¹, la răcoare,
Si 'n frunze cintam ades² ?

Vara trece, iarna vine,
Si tu, codre, te-ai useat !
Trece vara, și, ca tine,
În rea soartă am intrat³.

A venit⁴ vremea de muncă
Si de scos arma din⁵ briū,
De lăsat potica 'n luncă
Si de dat șapul supt friū !

Daleū, dragă primăvară,
De-aî veni cind aș vrea eū,
Să mai ies voinic prin țară,
Să fiu iar la largul mieū ;

Să-mi puiu cușma pe-o ureche
Si să-mi las pletele 'n vint,
Si 'n potica mea cea veche
Să măntind iar la pămînt ;

Să simt iar durda pe spate
Si să-mi văd ică că lucesc

¹ Schimbat : Unde 'n pindă.

² Schimbat : Stam sunind din frunzi ades.

³ Schimbat : Florile mi-am scuturat.

⁴ Schimbat : Ne-a ajuns.

⁵ Schimbat : De scos arma de la briū.

Cinci pistoale ferécate,
Şi¹ hangerul haiducesc.

Şi pe coarda-î cea pletoasă
Să-mă dezmirer murgul voinic,
Şi 'n pădurea'ntunecoasă²
El să zboare, eû să-î zic :

— «Fugî ca vîntul, fugî ca gîndul,
Măi viteze³ Năzdrăvan !
Căci acum ni-a venit rîndul,
A sosit vremea de an :

«Să ținem codrii și valea
Tineri, slobozî⁴ amîndoî,
Poterii⁵ să 'nchidem calea,
Să dăm groaza prin ciocoî !

(*Calendarul pe 1843, p. 90.*)

*

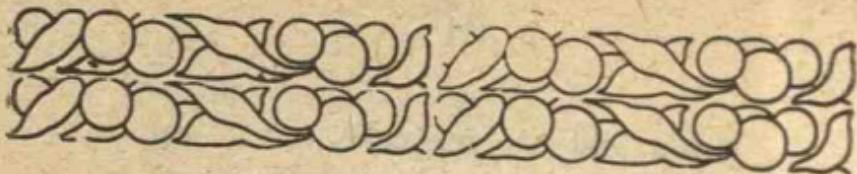
¹ Schimbat: Cu hamgerul.

² Schimbat: pe zarea luminoasă.

³ Schimbat: voinice Năzdrăvan.

⁴ Schimbat: Noi vitejii.

⁵ Schimbat: La neferi.

F Ä T - L O G O F Ä T

— O ! Fät-Logofete
Cu netedă plete,
Cu părul de aur !
Stăi de te-odihnește¹,
Că 'n deal te pindește
Grozavul² bălaur.

— Gingășă³ fetiță
Cu neagră⁴ cosiță,
Cu alb peștiman⁵,
De el nu mi-e frică⁶,
C'am mînă voinică⁷
Și ist⁸ buzdugan.

— Tinere⁹ sumețe,
Cu blinde mindrețe,

¹ Schimbat: Stăi, te odihnește.

² Schimbat: Un negru bălaur.

³ Schimbat: Frumoasă fetiță.

⁴ Schimbat: lungă cosiță.

⁵ Schimbat: Cu mindru colan.

⁶ Schimbat: De dînsul n'am teamă.

⁷ Schimbat: Căci am pe-a lui seamă.

⁸ Schimbat: Al mieū buzdugan.

⁹ Schimbat: O! tinăr semețe.

Cu ochii ca focul¹!
Balauru-î mare
Si-a să te omoare²...
Nu-tî cerca norocul³!

— Îngeraș⁴ din stele,
C'ochi de porumbrele⁵,
Cu⁶ față de crin!
Toți Zmeii din lume,
L'al mieu vestit nume⁷,
Tremur' și se'nchin'.

— Vestite viteaze⁸,
Cu coiful de raze⁹,
Cu părul în vint¹⁰,
El peste munți calcă:
În¹¹ cer are-o falca,
Si-una pe pămînt.

¹ Schimbat: Cu ochii de foc.

² Schimbat: Si milă nu are.

³ Schimbat: Stăi, ah! stăi pe loc.

⁴ Schimbat: Luceafăr din stele.

⁵ Schimbat, tărziu: Cu dulci porumbele.

⁶ Schimbat, tărziu: Pe fata.

⁷ Schimbat: Se'nchin' l'al mieu nume.

⁸ Schimbat: Viteze vestite.

⁹ Schimbat: Cu arme-aurite.

¹⁰ Schimbat: Cu dulce cuvint.

¹¹ Schimbat: S'in.

— Pasăre ¹ de munte
Cu salbă pe frunte,
Cu salbă de flori,
Calul ² mieū cind sare,
Trece peste Mare
Și zboară prin nori.

— O ! Făt-logofete
Cu lucioase ³ plete,
Cu glasul ceresc, —
Nu te dū de-aice,
Nu te dū, voinice, —
Că eū te iubesc !

— Gingășă ⁴ fetiță,
Cu neagră ⁵ cosită,
Cu sin fecioresc ;
Pentru-a ta iubire
Slavă ⁶ saū peire
Vreaū să dobîndesc !

(*Propășirea*, p. 272.)

*

¹ Schimbat : Păsăreă.

² Schimbat : Murgul mieū cind sare.

³ Schimbat : Cu netede plete,

⁴ Schimbat : Frumoasă fetiță.

⁵ Schimbat : Cu lungă cosită.

⁶ Schimbat : Fală saū peire.

H O R A

Iaca¹ hora se pornește
Sunț stejar la rădăcină,
Iaca hora se'nvirtește,
Vină, puico, vină !

Lîngă mine vin', drăguță,
Să te pot stringe de mină,
Ca ieri seara, la fintină,
Mără, Măriuță !

Duh-de-spaimă, Piei-nălucă,
Sună bine'n cobză, sună,
Să nu-ti fac spetele strună
Si chica măciucă.

Si tu, Fes-ros, Giubea-lungă²,
Din arcuș trage mai tare,
Căci in gard am un par mare
Si mulți banii in pungă !

Tot așa pin' in desără,
Că³ frumoasă-mi e puieuță,

¹ Schimbat: Iată.

² Schimbat: Tu, Fes-ros cu giubea lungă.

³ Schimbat: Mult frumoasă-mi.

Ca o zi de primăvară,
Mără, Măriuță !

Tot asă, tot voinicește !
Nu mă dați, măi, de rușine,
Că ¹ gurița ce-mi zimbește
Viră dracu 'n mine.

Mi-am pus floră la pălărie,
Mi-am pus floră, mi-am pus mărgele,
Să se uite cu mindrie
Fetiță ² la ele.

Am cămeșă cu altiță,
De argint ³ și de mătasă :
Să-mi trăiasc' a mea fetiță ⁴,
De nime nu-mi pasă !

Nici de vornic, nici de dracul,
Nici de tatăl său cel mare ⁵,
Nici de Turc, nici de Cazacul...
Dați, voinici, mał tare ⁶ !

Bateți toți intr'o lovire,
Să huiască 'n fund pământul ;
Toată lumea ⁷ să se mire,
Și Dumnezeu sfîntul !

¹ Schimbat : Căci.

² Schimbat : Puicuță.

³ Schimbat : Tot de fir.

⁴ Schimbat : Am pe spate-o durdulită.

⁵ Schimbat : de vrajă ciocoiască.

⁶ Schimbat : Tara să trăiască.

⁷ Schimbat : Lumea 'ntreagă.

Îs¹ sătul de biruri grele
Si de plug, și de lopată,
De ciocoil, de zapcièle
 și de sapa lată !

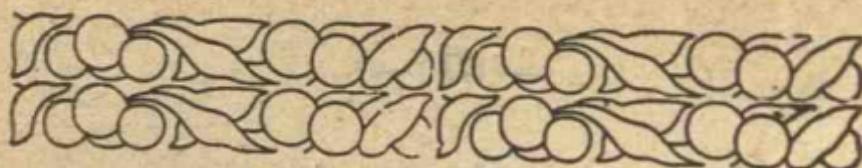
Azī is scrinciobele² pline !
Crăpe-mă sura opincuță,
Si să mor în joc cu tine,
Mărío, Măriuță !

(Calendarul pe 1843, pp. 87-9.)

¹ Schimbat: Sint.

² Schimbat: Astăzi horele sint.

ZBURĂTORUL

— Dragă, dragă surioară,
Nu știi cîntecul ce spune?
Că, prin frunză cînd se strecoară
Raza zilei ce apune,
Zburătorul se aruncă
La copila care vine
Să culeagă fragi în luncă,
Purtînd flori la săn, ca tine?

«Florile din săn îi¹ fură
Cu-a sa mină nevăzută,
Și pe frunte și pe gură
El o muscă și-o sărută.
Soro, buza și-e mușcată!
Fragi, poți să li duci dorul.
Spune: 'n lunca 'ntunecată
Nu 'ntilniști pe Zburătorul?»

— «Iar și tu răspunde, dragă²!
Cîntecul încă mai spune³
C'acel Duh ades' se leagă⁴,

¹ Schimbat: Fragii el din poală-î fură.

² Schimbat: Dragă surioară, dragă,

³ Schimbat: Mai spune încă,

⁴ Schimbat: De-acel Duh, c'ades se leagă,

Pe cind soarele apune ¹,
De copila mîndră, albă,
Ce culege viorele,
Ca și tine purtind ² salbă,
De bănuți și ³ de mărgele.

«Salba el, rizind, i-o strică
Cu-o plăcută dezmembrare,
Și de fieșce mărgică
Las'o dulce sărutare.
Pe sin, dragă, ești mușcată !
Salba, poți ca să-i duci dorul.
Spune, 'n luncă 'ntunecată
Nu 'ntilniș pe Vrajitorul ⁴?»

Așa ⁵, vesel pe-o cărare
Glumiau tinerele ⁶ fete,
Iar în luncă staă la zare
Doi voinici cu negre plete,
Și, cintind în poienită,
Aninau ei cu mindrie ⁷,
Unu-o salbă 'n pungulită ⁸,
Altul floră la pălărie.

(Albumul științific și literar din
București, p. 6.)

1845. — București.

¹ Schimbat: Cind e umbra mai adincă.

² Schimbat: Purțind pe ea scumpă salbă.

³ Schimbat: Scumpă salbă de mărgele.

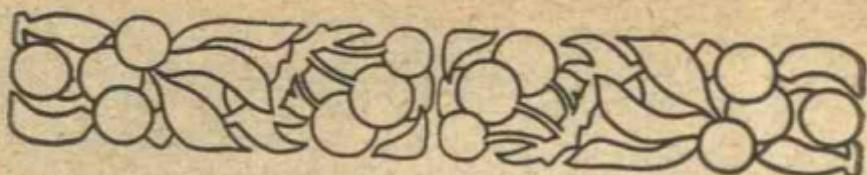
⁴ Schimbat: Zburătorul.

⁵ Schimbat: Astfel vesel pe-o cărare.

⁶ Schimbat: Glumiau gingasele fete.

⁷ Schimbat: Aninau cu vesélie.

⁸ Schimbat: Unu-o salbă 'n chingulită.

TATARUL

CÎNTEC VECHIU

Măi Tatare, ține-ți calul,
Măi Tatare, stringe-î friul,
Măi Tatare, lasă malul :
Nu cerca a trece riul, —
Că, pe crucea sfintei lege,
De-al tău cal voinic și tare¹,
Nimic, zău, nu s'a alege,
Măi Tatare, măi Tatare !

Măi Tatare, dă-ni pace,
Măi Tatare, stăi, nu trece,
Măi Tatare, nu mă face
Să-ți fărâm capul în zece !
Că, de sus de pe movilă
De-oiu zvîrli ghioaga cea mare,
Singur ti-oiu plinge de milă²,
Măi Tatare, măi Tatare !...

.

¹ Schimbat: Da voi doî, peste hotare.

² Schimbat: Zău ti-oiu plinge chiar de milă.

Măi Tatare-unde ti-e fala ¹?
Măi Tatare-unde ti-e calul ?
Măi Tatare-unde ti-e pala ²?...
Nu ti-am spus ³ să nu trecă malul ?
Nu știa, dragă ⁴ vecine,
Ce-i Rominul în turbare ?
Corbul ⁵ mușc' acum din tine,
Măi Tatare, măi Tatare !

(*Propușirea*, p. 168.)

¹ Schimbat : pala.

² Schimbat : fala.

³ Schimbat : Nu spuseiă să nu trecă malul.

⁴ Schimbat : tu, măi vecine.

⁵ Schimbat : Corbiă.

C I N E L - C I N E L

Tinăru¹ zise : Cinel-cinel
Copilei mîndre² de lingă el :

— «Două steluțe cu raze line,
Lăsind lăcașul³ plin de lumine,
Pe fruntea-ți albă⁴ ele-aű căzut :
De nu-ți gici, să le sărut⁵.»

Nu gici 'ndată
Gingășa fată,
Sî pe ochi dulce fu sărutată.

Tinăru⁶ zise iarăși : Cinel,
Feticăi albe⁷ de lingă el :

— «O vezî inchisă, — rumână floare ;
Cind⁸ se deschide, — vezî lăcrimioare ;

¹ Schimbat : Păstorul.

² Schimbat : june.

³ Schimbat : Lăsat-a cerul.

⁴ Schimbat : Sî pe-a ta frunte.

⁵ Schimbat : Gici, drăguliță, că le sărut.

⁶ Schimbat : Păstorul zise încă : Cinel.

⁷ Schimbat : Copilei blinde.

⁸ Schimbat : Cum.

Și pe-a ta față ea să născut:
De nu-i gici, să o sărut^{1.}»

Nu gici 'ndată
Frumoasa² fată,
Și pe guriță fu sărutată.

*

Tinărul³ zise iarăși: Cinel,
Rumenei fete⁴ de lîngă el:

— «Albe, rotunde, dou'aripioare
Nencetat cearcă⁵ la cer să zboare,
Și tu'n robie le-ai tot ținut:
De nu-i gici, să le sărut^{6.}»

Nu gici 'ndată
Vesela⁷ fată,
Și pe sin fraged fu sărutată.

(*Propăsirea*, p. 104.)

—————
—————
*

¹ Schimbat: Gică, drăgulită, că o sărut.

² Schimbat: Vesela fată.

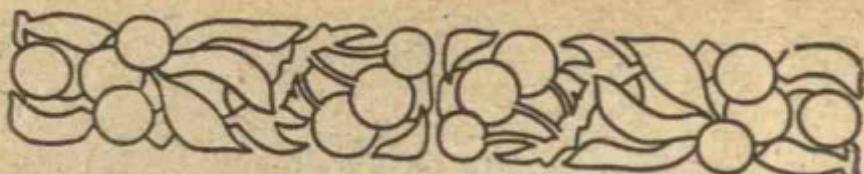
³ Schimbat: Păstorul.

⁴ Schimbat: Copilei mindre.

⁵ Schimbat: saltă, la cer să zboare.

⁶ Schimbat: Gică, drăgulită, că le sărut.

⁷ Schimbat: Rumena.

MÎNDRULIȚA DE LA MUNTE

Mîndrulițo de la munte,
Ce nu treci pe mica ¹ punte,
Să te strîng la pieptul mieu ?
Că te-aș face, zău, puicuță,
Să urăști a ta căsuță,
Și să uită pe Dumnezeu !

De-a tot toarce, nu ti-e lene ?
Lasă-tă furca 'n buruiene,
Și-mă saf iute cel pirău, —
Să culegem împreună,
Tu, la fragi ² de prin păsună,
Eu, la florî ³ pe sinul tău.

Ici, în lunca inverzită,
Este-o iarbă inflorită
Unde soare n'a pătruns ⁴ ;
Haï să cerci de-i iarba moale ⁵,
Și de-i bună pentru boale ⁶, —
Că mă arde-un dor ascuns ⁷.

(*Propășirea*, p. 80.)

¹ Schimbat: coleă, pe punte.

² Schimbat: fragi roși,

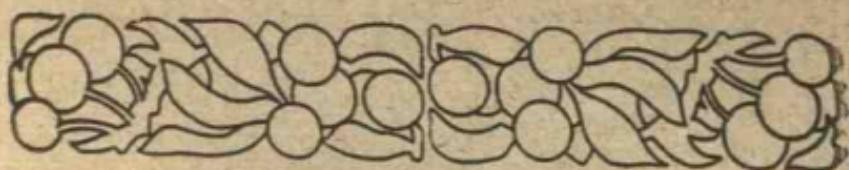
³ Schimbat: E u crinii albi pe sinul tău.

⁴ Schimbat: Ce se'ngină c'un izvor.

⁵ Schimbat: Vină'n iarbă, mindrulită,

⁶ Schimbat: E u să-tă cint doina-doinită.

⁷ Schimbat: Tu să plingă de dulce dor !

DORUL ROMÎNCEI

De-ar vrea bunul Dumnezeu
Să-mi asculte dorul mieu,
De-aș avea un copilaș,
Dragul mamei îngeraș :

Cit e ziuă, cit e noapte,
I-aș șopti cu blinde șoapte ;
Cit e noapte, cit e zi,
Tot la sinu-mi l-aș păzi !

L-aș păzi, l-aș dezmirda,
Miș de sărutărî i-aș da,
Și i-aș zice 'ncetîșor :
Nani, nani, pușor !

De-ar fi ceral cu priință
Să 'mplineasc'a mea dorință,
De mi-ar da un băiețel,
Dragul mamei voinicel, —

N'ar fi prunc mai fericit
Și pe lume mai iubit,
Alt copil n'ar fi ca el
Mititel și frumușel !

Obrăjelu-ř ca de spume
N'ar avea samăñ pe lume,
N'ar fi ochiř nimăruř
Dulci ca ochisorii luř!

Iar eř, mîndră măicuřită.
Pè-ař sâl ochiř, pe-a sa guriřtă
Nencetat l-ař sâruta,
Sâruta si ař¹ cinta;

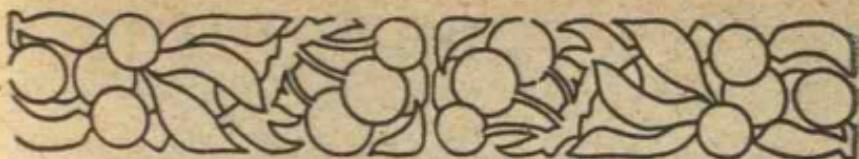
Si i-ař face-o descintare
Să ajung'un viteaz mare,
Un viteaz ce-ar strâluci
Cum n'ař fost, niči n'ar mai fi!

Si l-ař pune să se culce
Pe-al mieř sin, legănat dulce,
Si i-ař zice 'neetisor:
Nani, nani, puisor!

(Volumul Paris și Iaři, 1853.)

*

¹ Schimbat: i-ař.

CÎNTECUL OSTAȘILOR CĂLĂREȚI¹

Romin verde ca stejarul,
Rid de dușmani și de moarte :
Să-mi trăiască harmasarul
Și prin glonții să mă tot poarte !

Sași, voinice, și nechează,
Ager, mîndru² ca un zmeu,
Că³ am inima vitează
Și nădejde⁴ 'n Dumnezeu !

Cit oiă fi cu lancea 'n mînă,
Cit în cerură voiă vedea
Strălucind steaua romină, —
N'aibă grija țara mea !

Cu-a mea lance, cu-a mea pală
Și cu tine, dragul mieu,
În dușmânii vom da năvală, —
Și ne-om bate tot mereu :

¹ Schimbat : Cîntec ostășesc.

² Schimbat : falnic.

³ Schimbat : Căci.

⁴ Schimbat : credintă.

Și-om luptă cu mari și mici,
Păr' ce, plină de răni și spume,
Vom cădea ca doi voinici, —
De să duce vestea 'n lume.¹

(Calendarul pe 1843, p. 89.)

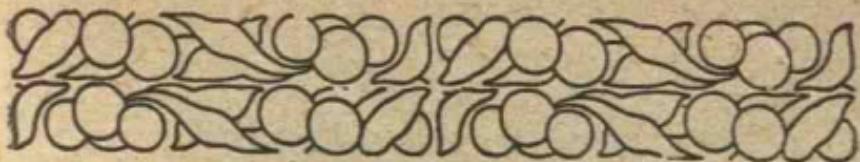
*

¹ Schimbat : Cit mi-a sta mina voinică
Pe-a mea pală ostăsească,
N'aibă grija de nimică
Tara mea cea Românească !

Sați, voinice, și nechează
Ager, falnic ca un zmeu,
Căci am înimă vitează
Și credință 'n Dumnezeu :

Cu-al mieu suflet, cu-a mea pală,
Cu-al mieu șoim albit de spume,
În dușmânii vom da năvală,
De să duce vestea 'n lume !

Sați, voinice, și nechează,
Ager, falnic ca un zmeu,
Căci am înimă vitează
Și credință 'n Dumnezeu !

D O R U L

CÎNTEC DE LUME.

Ah ! mi-î dor, mi-î dor de tine,
Îngeraș cu dulci lumine !
Ah ! mi-î dor și pling de jale,
Tot privind în a ta cale.

Zi și noapte, cu durere,
Duios sufletu-mi te cere,
Și cu dulci, cu blinde șoapte
Te chem veșnic, zi și noapte !

Scump odor, dulce iubită,
Unde-î fata ta slăvită ?
Unde-î glasu-ți ce pătrunde ?
Unde ești, draga mea, — unde ?

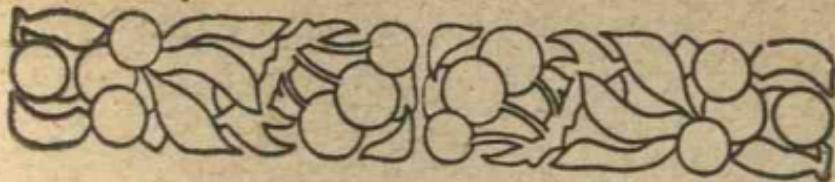
De-ar fi cerul cu iubire,
Mi-ar aduce-a ta zimbire ;
De-ar fi cerul cu 'ndurare,
Mi-ar aduce-o sărutare.

Dar, vaî mie, vremea zboară,
Zile, veacuri se strecoară,

Și-aī mieī ochī nu văd lumină,
Și durerea-mī nu s'alină!

Dorul arde ca un soare
A junieī dulce floare;
Dorul stinge, ștejește
Inima care iubeste!

*

DOINA IUBIRII

Trece vara cea 'nflorită,
Trece vara cea iubită,

Și cu dinsa 'n altă lume
Se duc florile din lume.

Se duc toate 'n pribegie...
Rămine țara pustie !

Numai două nu se duc,
Nică se duc, nică se usuc' :

Una-î floare de zăpadă,
Una-î floare de livadă ;

Una-î floarea crinilor,
Un'a trandafirilor ;

Și-amindouă-s răsadite,
Și-amindouă-s inflorite,

Una 'n cîmpul raiului,
Alta 'n cuibul graiului !

Mindrulîto, draga mea,
A căzut din cer o stea,

Și mi-a zis, într'ua ceas rău,
C'am să mor de dorul tău ;

Și mi-a zis, într'un ceas blind,
Că, de'î face pe-al mieu gînd,

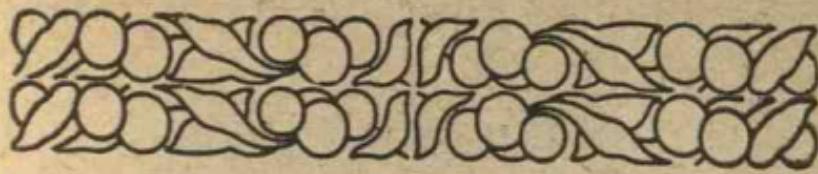
Să mă lașî a săruta
Două florî pe fața ta,

Una 'n cîmpul raiuluî,
Alta 'n cuibul graiuluî, —

De murit, eû n'oiuî muri,
Ci cu tine m'oiuî iubi

Cit or crește florî în lume
Și s'or duce 'n ceia-lume !

(Volumele citate.)

MĂRIOARA FLORIOARA

Legendă dedicată
DOAMNEI M*** CANTACUZIN.

I.

La Moldova cea frumoasă
Viața-l dulce și voioasă ;
L'al Moldovei dulce soare
Creste floare lîngă floare ;
Multe păsările 'n zbor
Fură minti cu glasul lor ;
Multe fete și neveste
Fură inimi făr' de veste ;
Dar imblare-aï, frățioare,
Nouă ană intregă cu soare,
Sus în munte, la munteni,
Jos în vale, la văleni,
Și, de-aï călca nouă țeră,
Și de-aï trece nouă mări,
Floricică n'aï găsi,
Păsărică n'aï zări,
Nicăi nevastă mindrulită,
Nicăi copilă drăgulită

Ca Mărioara,
Florioara,
Zinișoara munților,
Surioara florilor !
Albă ca o lăcrimioară,
Dulce ca o primăvară,
Era sprintenă, ușoară
Ca un puiu de căprioară.
Trupușoru-î gingăsel
Părea tras printr-un inel :
Nicămicuță, nicănăltuță,
Numai bună de drăguță, —
S'o tot strângî la piept cu foc,
Și să-tă fie de noroc !
Ochișoriu săi căprii
Treziau lumea 'n veseliu ;
Perișoru-î aurel,
Ca mătasa suptirel,
Trăgea ochi tot la el,
Și pe frunte-î strălucia,
Și 'n mică valuri se 'ncreția,
Ca valuri de-a' griuluï
La suflarea vîntuluï !
Și-apoi, frate, mai avea
Pe guriț'o floricea,
Și 'n guriță mărgărele,
Și pe față-î drăgănele,
Și la sin doி crinisorii,
Și pe crină doி frăgușorii...
Să-î dezmirză și-apoi să mori !
Ea pe cimp de se ivia,
Florile se 'nveselia',

Inimile-șī deschidea',
Mirosele-șī ¹ răspindea'
Și voios i le'ncchina',
Și voios se legăna',
Și din cale-o intorcea',
Și cu toate-așa-î zicea':
«Bună-ziua, surioară,
«Mărioară, Florioară !
«Spune nouă ce vroiesti ?
«De la noi ce mai doresti ?
«Vrei tu miros de sulcină,
«Care patimile-alină ?
«Vrei miros de busuioc,
«Ce oprește mindru'n loc ?
«Vrei miros de lăcrimioare
«Ce dă visuri iubitoare ?
«Vină, dragă, 'n veselie
«Să ne-aduni de pe cîmpie,
«Și ne-ascunde 'n sinul tău,
«Să-l ferim de deochiū rău ;
«Sinul tău să-l răcorim,
«Și, de este să murim,
«Lingă tine să perim !»

Mărioara le-asculta,
Și pe rind le săruta,
Și cu ele se'ngina,
Și în plete le-anina,
Și în sin le legăna,
Încit oricine-o vedea,
De dor mare s'aprindea,

¹ Schimbat : Sufletele-șī.

Și din cale-i se 'ntorcea
Și, cu glas uimit, zicea :
«Iată Zina florilor,
«Florilor, surorilor ;
«Iată Zina cea frumoasă,
«Aura primăvăroasă ¹».

Iar la munți cind răsăria,
Munți vechi intineria'
Și cu mușchiu s'acoperia',
Și copaci-si inverzia',
Și apele-si limpezia',
Și păsările-si trezia',
Și-apoi astfel îi grăia':
«Bună-ziua, Zinișoară,
«Mărioară, Florioară !
«Spune nouă ce vroiești ?
«Dela noī ce mai dorești ?
«Vrei tu apă nencepută
«Pentru fața ta ² plăcută !
«Vrei tu puī de căprioare,
«Păsările cintătoare,
«Fag de miere 'ndulcitoare
«Și vr'o doină jălitoare ?»

Marioara-î asculta,
La izvoare se culca,
Fața albă își spăla,
Fag de miere ea gusta,
Căprioare dezմierda

¹ Suprimate apoī aceste două versuri.
² Schimbat: cea.

Și eu drag ea asculta
Cîntecul păsărilor
De pe vîrful crengilor,
Și sunetul doinelor
De prin fundul codrilor ;
Încit orăcine-o vedea,
De dor mare s'aprindea,
Și din cale-î se 'ntorcea,
Și cu glas uimit zicea ;
«Iată Zina muntîilor,
«Munților cărunților !
«Iată Zina șoimulie,
«Crinul alb din Românie ¹».

Orîși unde s'arăta,
Vorbe dulci intimpina,
Și trăia în veselie
Ca albina pe cîmpie.
Numai însă cite-odată
Sta pe ginduri tulburată,
Că-î părea că auzea
O șoaptă care-î zicea :
«Alei ! dragă Zinisoară,
«Mărioară, Florioară !
«Mult ești dalbă și frumoasă
«Și la inimă voioasă !
«Multe minți aî fermecat,
«Înimi multe-aî tulburat !
«Dar gîndit-aî, n'aî gîndit
«Că ți-i vremea de iubit ?
«Că ți-a dat Dumnezeu sfintul

¹ Suprimate apoi aceste versuri fără gust.

«Ochi să lumineză pământul,
«Sîn rotund de dezmirerat,
«Buze dulci de sărutat ?
«Sîi stii, dragă, ori nu stii,
«C'a î să mori, și-a î să înviî,
«Sî-o să aî în cer a da
«Seamă de inima ta ?...
«Cite florî pe-acest pămînt,
«Se duc toate la mormînt ;
«Numai floarea laculuî
«Stă la poarta raiuluî
«De judecă florile,
«Ce-aû făcut miroasele !».

II.

Iată, frate, frățioare,
Că'ntr'o zi voios la ¹ soare,
Mărioara se'ntilnia
C'un străin care venia
Pe-un fugar sirep de munte
Cu stelută albă'n frunte,
Sî, pe loc, cit îl zăria,
Făr' de voie se opria,
Ochiî la pămînt tîntea,
Inimioara-î se bătea.
Cel străin în cale-î sta
Sî din gură cuvînta :
— «Cale bună, mindrulită !»,
— «Multămîm tie, bădită !»,
— «Mindrulită, drăgulită,
«Spune mie-adevărat,

¹ Schimbat: cu dulce.

«Ești tu fată de 'mpărat,
«Saŭ vr'un vis ce am visat ?
«Că, de cind mă simt bărbat,
«Multe țeri eū am călcat,
«Fete multe-am dezmirerdat ¹,
«Dar ca tine, chip și stat,
«Alta'n lume n'am aflat !».

— «Străine ², bădițul mieū,
«De vrei să știī ce sint eū,
«Întreabă tu florile,
«Florile surorile.»

— «Ești tu fată de muntean
«Saŭ copilă de vălean ?
«Viță de om pămîntean
«Saŭ de vr'un Zmeu năzdrăvan ?

— «Străine, bădițul mieū,
«De vrei să știī ce sint eū,
«Întreabă cel muuți cărunți,
«Izvoarele fără punți,
«Păsările cintătoare
«Și puii de căprioare.»

— «Ale! mindra mindrelor !
«Tu ești Zina muntilor,
«Surioara florilor,
«Vestitoarea zorilor !
«Și tu ești ursita mea,
«Care spusu-mi-a o stea
«C'am să mă iubesc cu ea !»

Mărioara se uimia,
Fetele-l se rumenia' ;

¹ Fusese : admirat.

² Apoi : străinel.

Iar străinul, ca și ea,
Sta pe ginduri și tăcea :
Numai călul nechezia,
Glasul văilor trezia.

Când de-o dată se ivia
Și la ei ușor venia
Un bujor de copiliță
Cu ris vesel pe guriță,
Cu ¹ cămeșă cu altită
Și cu fluturi în cosită.
Ea venia dintr-o livadă
Și la sinu-i de zăpadă
Purta snopii de floricele
Și crengutii cu vișinile,
Și, pe iarba cum sălta,
Ea din gurăsa ciuta :

«Frunză verde de sulciuă :
«Am la sinu-mi o grădină
«Cu florii albe drăgăstoase :
«Cine-a vrea să le miroase,
«Să-l pătrundă doru'n oase !
«Am fragi dulci și vișinile :
«Cine mi-a ² gusta din ele,
«Să-i fie zilele-a' mele !
«Măi bădită, nu dorești
«Vișinile rădășești ³,

¹ Schimbat: în.

² Schimbat: ya.

³ Din Rădășeni (Suceava), sat vestit pentru poame. — (N. E.).

«Susletul să-ți răcorești ?
«Ian priveste, frățioare,
«Mał văzu!-ă tu la soare
«Așa poame 'ndulcitoare ?»

Și, cum sta, și cum ciuta.
Cămeșuica-șă depărta,
Sinisoru-ă arăta,
Sinu-ă plin de floricele
Și de roșiī¹ vișinèle.
Cât străinul le vedea,
Iute mină-șă întindea ;
Dar Mărioara mi-l opria
Și cu glas uimit grăia :
«Nu culege de la ea,
«Că-ă daă grădinuță mea,
«Grădinuță sinuluī
«Cu floarea susletului !».

Mult străinul s'aprindea
Și în brațe-o cuprindea,
Și cu drag iř tot zicea :
«Zina mea, ursita mea !
«De azi calea-mă părăsesc,
«Murgușor-mă priponesc,
«Și la tine mă opresc,
«Cu tine să mă iubesc !».

Mărioara-l asculta,
Sinul gingaș il sălta,
Fața î se lumină,
Ochi'n lacrimi își scălda.

¹ Fusese : dalbe.

Iar fugaru'n loc zburda
Falnic coama-șă incorda
Și stăpinei lui o da,
Gingaș de o dezacierda.

III.

Umbra noptii se'ntindea,
Peste munți se răspindea
Și prin văi se adincia,
Cind de-o dată se ivia,
Sus pe munte strălucia
Tintă mică de lumină,
Ce creștea mereu și lină,
Pin' se făcea lună plină,
Lună plină și voioasă
Ca o frunte de mireasă !
Ea pe deal mi se opria,
Și cu drag, de sus, privia
Jos, în valea tăinuită,
Pe o prisp'acoperită,
Două umbre adunate
Și cu drag imbrătișate,
Care lung se sărutaă
Și cu gura se'mbătaă
Și lumea 'ntreag'o uitaă !
Iar, cit luna le vedea,
De foc dulce s'aprindea
Și stelelor¹ semn făcea :
Stelele viu străluciau,
Pe rind toate se iviau

¹ Schimbat: la stele.

Și de sus voios priviaș
Cele umbre adunate
Cum staș dulce 'mbrătișate,
Și cu drag se sărutaș
Și cu gura se'mbătaș
Și lumea 'ntreag'o uitaș !...
Dar, cind fuse¹ miez de noapte,
Umbrele, cu blinde șoapte,
Nevăzute se făcea' :
Atunci luna se ducea,
Peste muntii nalti trecea
Și-apoi lin, incet, scădea,
După munti se ascundea.
Iar stelele viu² scăpia'
Și 'ntre ele-așa grăia' :
«Surioare călătoare,
«Floricele arzătoare,
«Cu văzutul ati văzut
«Pe pămîntul cel tăcut
«Zinisoara muntilor,
«Surioara florilor,
«Cît de gingeș ea ofta³,
«Cît de drag se săruta
«Cu ursitul ei iubit,
«Încit nicî că ne-a zărit ?
«Și-acum ei s'aș tăinuit
«Și din față-ni-aș pierit !
«Surioare călătoare,
«Unde s'aș ascuns ei oare ?

¹ Schimbat: tirziu în.

² Schimbat: steluțele.

³ Schimbat: suspina.

«Floricele lucitoare,
«De vreți să simițătoare,
«Hați să trecem mai în sus
«Drept fereastra din apu,
«Și printăinsa să privim,
«Taina s-o descoperim.»

Stelele curind plecau,
Spre Apus ele-apuau,
Și drept ferestuică staui,
Și 'nlăuntru se uitaui;
Și, cum staui și cum cătaui,
De foc dulce s'aprindeaui
Și pe cer se răspindeau
Ou-a' lor suflete curate
Cu-a' lor raze 'mpreunate.

Iar, cind fuse¹ de spre zori,
Noaptea pe la² cîntători,
Mărioara se trezia,
Ca din vis se dezmetea,
Și, trezind, ea se³ vedea
Cu urșitu-i lingă ea,
Care 'n brațe-i o stringea
Și cu drag o dezmirdea,
Miți de sărutări iți da,
Cind pe fețe rumeioare,
Cind pe buze 'ndulcitoare,
Cind pe unda părului,
Cind pe valul pieptului,

¹ Schimbă: în urmă.

² Schimbă: La glas vii de.

³ Schimbă: trezindu-se vedea Pe.

Și-apoi sta de mi-o privea
Și din i-nimă-î zicea :
« Alei ! dragă Zinișoară ,
« Mărioară Florioară !
« Mult ești mindră , mult ești dalbă
« Ca o porumbiță albă !
« Mult ești dulce și frumoasă
« În beția drăgăstoasă !
« Ochișori-ți strălucesc ,
« Obrăjei-ți rumenesc ,
« Crinișori-ți infloresc ,
« De mă'mbăt și mă uimesc !
« Stăi , ah ! stăi să te privesc ,
« Părul tău să-l netezesc ,
« Și , pe sinu-ți fecioresc ,
« De zile să mă sfîrșesc ! ».

Mărioara-l asculta ,
Sta puțin , și iar nu sta ,
Și cu lacrimi ea ridea ,
Și 'n cosițe-î s'ascundea ,
Și-apoi iar le depărta ,
Chipu-î vesel arăta ,
Și cu glas duios cînta ¹ ,
Sufletul de incinta ² .

Mărioar' apoî tăcea ,
În văzduh un semn făcea ,
și li s'arăta de-odată
O mesuță mult bogată ,

¹ Schimbat : Și zicea vorbe din raiu .
² Schimbat : Cu voiosu-î dulce graiu .

Tot cu poame 'mpodobită,
Cu năfram' acoperită.
Amîndoî, cît o zăriaŭ.
Lîngă ea voios săriaŭ,
Şi mincaŭ si veseliaŭ,
Cu păharele 'nchinind,
Şi cu dragoste zicind :
«Să trăim, să ne iubim,
«C'amîndoî ne potrivim,
«Şi la dalbe tinerete,
«Şi la suflete mărete,
«Şi la ginduri trecătoare,
«Şi la inimî iubitoare !».

IV.

A doua zi se scula,
Faţa palidă-şî spăla,
Păr de aur pieptâna,
Şi frumos se oglindia,
Şi la soare-apoi ieşia
Spre Răsărit se 'ntorcea,
Un semn tainic de făcea ;
Şi de 'ndată s'arăta
Şi spre ei innainta
O teleagă sprinteioară,
Aurită, dălbioară,
Ca un cuib de Zinişoară,
Iar, cît Zina o zăria,
Iute'n cuibu-l şi ¹ săria
Cu străinu-alăturea,

¹ Schimbat: În cuib răpede.

Și-apoi murgului zicea¹ :
«Murguleț cu părul creț,
«De-aî Mărioarei drăguleț !
«Lasă-tî coama vîntuluî
«Și umbra pămîntuluî,
«Și pe față cîmpuluî
«Să zborî zborul gînduluî !»

Murgușorul nechezia,
La fugă se răpezia
Si fugia, mări, fugea...
Nicî umbra nu-l ajungea !
Și trecea, mări, trecea
De-a lungișul munțiilor,
Curmezișul cimpilor,
Prin mijlocul florilor,
Iar, cit munții o zărea'
Cu străinu-alăturea,
De verziș se despoia',
Frunzele-sî ingălbenia',
Și apele-sî tulbura'
Și de frunzî se scutura' !
Florile inc'o vedea'
Cu străinu-alăturea,
Și capetele-sî pleca'
Și de jale se usca' !

Iar cea mindră Zinișoară
Mărioară Florioară,
Nicî la muntî se mai uita,
Nicî la florî nu mai căta !

¹ Fusese : grăia.

Căci de-avea ochi de privit,
De-avea suflet de iubit,
Sufletu-i și ochii săi
 Erau pentru dragul ei !
Fugia murgul sprintelor
Cu aripă de dulce dor,
Și-i ducea numă'ntr'un zbor
Pe malul unuī izvor.
Mărioara mi-l opria
 Și pe mal ușor săria
 Și 'n izvor se cufunda
 Și voios mi se scălda :
Apa lin o dezmirdea,
Ca pe-o floare-o legăna
 Și pe plete-i se juca,
 Și cu drag ii anina
De tot firul cite-o rouă,
 Și pe sinu-i cite două.
Iar, din apă cind sălta,
 Și la soare s'arăta,
Soarele incale-i sta,
Trupușoru-i săruta,
 Și cea rouă de pe ea
Cu-a lui raze o sorbea,
Nouraș o prefăcea,
 Și la ceruri o trăgea ;
Apoi el o 'ncununa.
 Și-astfel dulce-i cuvînta :
« Alei ! dragă Zinișoară,
« Mărioară Florioară !
« Mult ești mindră, iubitoare.
« Si de lume uitătoare !

«Dar gindit-aă, n'aă gindit
«Că norocu-ă mărgenit,
«Și că visul fericit
«Are-ades' amar sfîrșit ?
«Și știă, dragă, ori nu știă
«Că la munți și la cimpii
«Florile s'aă vestejît,
«De cind tu le-aă părăsit ?
«Știă că toate, intr'un gind,
«S'aă intors in cer pe rind,
«Și la Domn s'aă jăluit
«Că tu viața li-aă răpit ?
«Mărioară, draga mea,
«Facă Domnul ori ce-a vrea !
«Deie-ă bine, deie-ă rău...
«Tu, ascultă dorul tău,
«Căci in viața trecătoare
«Și in lumea peritoare
«O zi dulce de iubire
«E un veac de fericire !»

V,

Cind norocu-ă schimbă pasul
N'aduc ani ce-aduce ceasul !...
A treia zi Mărioara
Își tulbură inimioara
Și pe ginduri se punea,
Și 'n tacere lin plingea :
Ce plingea și ce jelea
Cu iubitu-alăturea ?

Plingea cum pling florile,
Plingea cum pling zorile!...

Era ziua mult senină, ~
Munții plutiau în lumină,
Văile 'n tacere lină,
Păsările 'n umbră sta',
Nicăi zbura', nicăi nu cinta',
Numai umbra se mișca,
Cu lumina se luptă
Și 'n păduri se cufunda.
Iar Mărioara 'neet ofta,
Pe ursitu-i sărula,
Și-astfel blind iî¹ cuvinta :
«Cintă-ți dulce² cintecul,
«Să-mi mai dreagă sufletul».
El de sinu-i o lipea
Și-apoi astfel incepea :
«Frunză verde viorele !
«Scumpe-mi sint zilele mele,
«De cind mindra, ca o stea,
«S'a ivit în calea mea !
«Dalb luceafăr aurit,
«Crin ceresc și mult iubit,
«Uită cerul pentru mine,
«Să uit lumea pentru tine!...»

Iată, mări, cum cinta,
Mindra cum il asculta,
Că din sat se ridică

¹ Schimbat : ea.

² Schimbat : frate.

Glas de mumă plingător,
Bocet lung, pătrunzător ;
Ce prin văi amar suna
Și 'n văzduh se'mpreuna
Cu alt glas răsunător,
Glas de clopot jălitor...

Lumea se înfiora !
Mărioara tremura,
Împrejurul-ă se uita,
Și spre munți în virf căta.
Cind de-odată, vaî de ea !
Sus la munte ce vedea ?
Un nor negru ca un Zmeu,
Ce venia, venia, mereu,
Aripi negre intinzând
Și tot cerul cuprinzând.
Mărioara 'ngălbenia,
De ursitu-ă se lipia,
Brătele-șí încolăcea
Și cu groază 'ncet zicea :
«Dragul mieu, ursitul mieu !
«Iată vine, vine-un Zmeu
«De la Sfintul Dumnezeu.
«Frățioare, iată-l vine
«De la munte drept la mine,
«Să-mă ieă de lingă tine,
«Căci, de cind noi ne-am iubit,
«Florile s'aű vestejît
«Și la Domn s'aű jăluit
«Că de tot le-am părăsit !».

Și, cum sta, și cum vorbia.
Lacrimile-o 'mpodobia'
Însă norul sus vuia
Și pe cer se tot suia,
Tunetul grozav tunu,
Munți și văi se răsuna',
Fulgerele s'aprindea',
Ploile potop cădea'.
Iar Mărioara, vaî de ea,
Ochișori-si ascundea,
Căci de-odată negrul Zmeu
O cuprinse'n brațul seu
Și, cu ea zburind, s'a dus
În cei munți de spre Apu.
Și, curind, în urma lor,
Se topia grozavul nor,
Și văzduhu ¹ 'nsenina,
Și cerul se lumină.

VI.

Unde-î, unde-î Zinișoara,
Mărioara Florioara,
Vestitoarea zoilor,
Surioara florilor ?
În ce țar'a pribegit
Pe ce țerm ea s'a oprit ?
Mers-a peste nouă țări,
Nouă țări, și nouă mări ?
Oră s'a dus în nalte plaiuri,
Colo sus, pe cimpă de raiuri,

¹ Schimbat: Aierul se 'nsenina.

În grădina Zinelor,
În lăcașul stelelor ?...
Nu se știe, nu se spune
Unde-i gingașa minune.
Dar, pe cind e luna plină,
Cind e noaptea mult senină,
Se aud, în miez de noapte,
De spre munti duioase șoapte
Și-un glas blind ca un suspin,
Care cintă 'ncet și lin :

«Frunză verde lăcrimioară,
«Vaî de biata-mî inimioară !

«Orice vint răcoritor
«Îl aprinde foc de dor !

«Bate vintul printre florî ?
«Îl dă dor de la surori.

«Bate vintu 'n stejărel ?
«Îl dă dor de voinicel.

«O, străine, dragul mieu.
«Mult amar te jălesc eû !

«Vin', aleargă lingă mine,
«Să mă mai iubesc cu tine.

«Că-i neagră ¹ străinătatea !
«Si-i crudă ² singurătatea !

¹ Schimbat : Neagră e.

² Schimbat : Crudă e.

«Voinicele, ursitèle.

«Fă pe gîndurile mele,

«Că mă bate vînt de vară

«Și-mi insuflă dor de țară,

«Si-mi aduce nencetat

«Dor de visul ce-am visat:

•Dar nu-i foc de dor mai rău

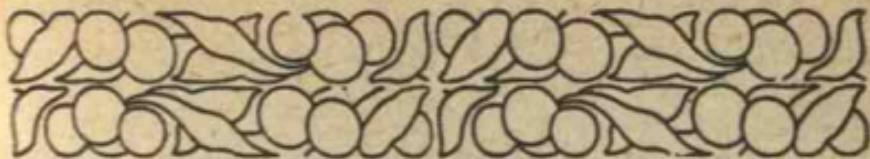
«Ca focul de dorul tău!»

1852. — Paris.

LACRIMIOARE

(1845-59.)

I.

S T E L U T A

DEDICATIE (E. N. 1).

Tu care ești pierdută în neagra veșnicie,
Steaua dulce și iubită a sufletului mieu !
Și care-odinioară luciaștii de vie,
Pe cind eram în lume tu singură și eu !

O, blindă, mult duioasă și tainică lumină !
În veci printre steluțe te căță al mieu dor,
Și-adese oră la tine, cind noaptea e senină,
Pe plaiul nemuririi se 'nnalță c'un lung zbor.

Trecut-aŭ ani de lacrimi, și mulți vor trece încă
Din oara de urgie în care te-am pierdut !
Și doru-mi nu s'alină, și jalea mea adincă
Ca trista veșnicie e fără de trecut !

Plăceri dulci a' ² iubirii, plăceri incintătoare !
Simțiri ! mărete visuri de falnic viitor !
V'atî stins într'o clipeală, ca stele trecătoare
Ce las' un intuneric adinc în urma lor.

¹ Adaus tărziu. Elena Negri.

² Schimbat : ale.

V'atî stins ! și de atunce, în cruda-mî rătăcire,
N'am altă mîngiiere mai vie pe pămînt
Decit să 'nnalț la tine duioasa mea gindire,
Stelută zimbitoare dincôlo de mormînt !

Căci mult, ah ! mult în viață eū te-am iubit pe
[tine,

O, dulce dezmiridare a sufletului mieū !

Și multă fericire aî revârsat în mine,
Pe cind eram în lume tu singură și eū !

Frumoasă îngerelă cu albe aripioare !

Precum un vis de aur în viață-mî aî lucit.

Și 'n ceruri cu grăbire, ca un mirös¹ de floare,
Te-aî dus, lăsîndu-mî numai un suvenir iubit.

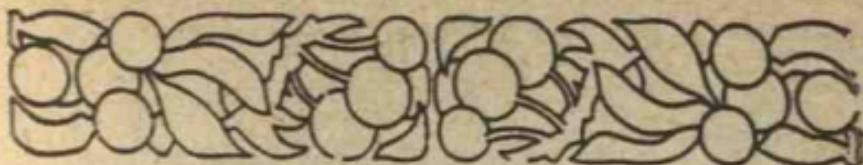
Un suvenir, comoară de visuri fericite,
De scumpe, și fierbinte, și dulce sărutări,
De zile luminoase și indumnezeite,
De nopti venetiane și pline de 'ncintări.

Un suvenir poetic, corona vietii mele,
Ce mîngiie și 'nvie duioas' inima mea,
Și care se unește cu harpele din stele
Cind mă închin la tine, o, dragă, lină stea !

Tu, dar, ce prin iubire, la al iubirii soare,
Aî desșeptat în mine poetice simtiri,
Primește 'n altă lume aceste lăcrămioare,
Ca un răsunet dulce de-a' noastre dulci iubiri !

*

¹ Schimbat : parfum.

II.

LÄCRIMIOARE

Multe floră lucesc în lume,
Multe floră mirosoitoare !
Dar ca voă, mici lăcrimioare,
N'are 'n lume nicio floare
Miros dulce, dulce nume !

Voă sintetă lacrimă de ingeră
Pe pămînt din cer, picată,
Cind, prin stele legăname,
A lor suflete curate
Zboră vărsind duioase plingeră.

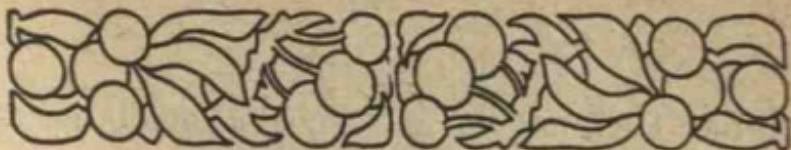
Sintetă fragede¹ și albe
Că iubita vietii mele !
Cu voă, scumpe strugurăle,
Albe mărgăritărele,
Primăvara-și face salbe.

¹ Schimbăt : Fragede sintetă.

Dar, de-o dată, vîntul rece
Fără vreme vă cosește :
Astfel soarta crunt răpește
Tot ce 'n lume ni zîmbește...
Floarea pierde, viața trece !

GRADINIȚĂ

III.

8 M A R T

Întinde cu mindrie aripile-ți usoare,
O, susfletul mieū vesel, o, susflet fericit !
Înnaltă-te în ceruri, și zboră cîntind la soare
Căci soarele iubirii în cer a răsărit,
 Si 'n cale-mi s'a oprit !

Veniți, nălucirii scumpe, dorinții, visuri mărețe,
Ca păsări călătoare la cuibul înflorit.
Veniți de 'nginații vesel a' mele tinerețe.
Căci steaua fericirii în ochi-mi a lucit...
Iubesc, și sănătatea!

Sint oare fericite, sint tainice plăceri,
Ce 'n cumpăna vietii plătesc ani de dureri!
Atunce falnic omul ridică a sa frunte
Si 'n ceruri cu mindrie atintă ochiul său.
Ființa lui se 'nnalță ca vulturul de munte,
Iubirea lui îl schimbă, și-l face Dumnezeu;
Atunci mai dulce steaua lucește'n miez de
[noapte,
Si 'n zori seninul pare mai vesel, mai curat;

Și-a' zilei miș de glasuri, și-a' noptii miș de
[soapte]

Îl proclamează 'n fală al lumiș împărat !

Sint urme prețioase, sint scumpe suvenire,
Ce 'n suflă tipărite, ca el aů nemurire !
Zădarnic vremea ¹ trece c'un zbor neobosit,
În sinul omenirii vârsind a ierniș ghiată ;
Lumina lor iubită lucește lin în viață,
Precum un soare dulce, în veci neasfintit !
Aşa nu te vei stinge din minte-mi niciodată,
O suvenir puternic de dragoste 'nfocată,
O timp ferice 'n care minunea ce iubesc,
M'a deșteptat în raiuri cu glasu-î ingeresc !

*
Era ceasul tainic ² al blindelor soapte,
Cind nu mai e ziua, și nu-î încă noapte.

Pămintul și cerul, ca doi frățiori,
Își dau sărutare prin stele și flori,

Și 'n aier parfumul al florilor dalbe
Plutia cu lucirea steluțelor albe,

Și 'n toată natura cuprinsă de dor
Plutia o șoptire de dulce amor !

Din marginea lumii, a noptii regină
Vârsa 'n calea noastră duioasa-î lumină,

¹ Schimbat : timpul.

² Schimbat : blinda oară.

Și 'n lunca pătrunsă de razele ei
Zburați caii noștri cu aripă de Zmei.

Mergeam noi în cale, ca umbre făcute,
Pe-un covor de frunze, pe cărările pierdute,

Și 'n tacerea noptii ce ne 'ncunjura,
Sufletele noastre ca și noi zbura'.

Zbura' ca doi ingeri, din stele în stele,
Dindu-și sărutare tainic între ele...

De-o dată fugarii cu ochii de foc
La capătul luncii s'opriră pe loc.

Iar dulcele inger, pătruns de simțire,
Îmă zise atunce, cu-o dulce zimbire :

— «Acuma e ceasul ¹ cînd geniul sfint
«Aude și vede minună pe pămînt.

«E oara ferică de sfintă uimire,
«Ce 'n suslet revarsă flori de iubire.

«Spune-mă dar acuma, tu, ce ești poet,
«Ce poesii cintă inima-tă încet ?

— «Dacă vrei să afli taina acea sfintă ²,
«Iată poesia ce inima-mă cintă :

¹ Schimbat : Acum este oara.

² Schimbat : ce mă'ncintă.

De este vr'o ființă, de este vre un nume
La care să se 'nchine un suflet omenesc,
Cu tot ce e mai nobil, mai iubitor pe lume,
Cu tot ce 'n omenire e mai dumnezeiesc ;

Tu ești acea ființă, tu, gingeșă lumină,
Aprinsă 'n a mea cale de insuși Dumnezeu,
Și sufletul mieu vesel la tine se inchină,
O, scumpa mea Elenă, o, drag ingerul mieu !

Cind soarta vru să intru în raiu de fericire,
Cind ochii miei pe tine, zimbind. te-aű intilnit,
Un fulger, o scinteie de veșnică iubire,
Din ochii tăi pornită, în sinu-mi aň lucit.

Și-atunci, în altă lume, am renviat de-o dată,
Și-un soare mai fierbinte în ceru-mi s'a aprins,
Și-o lume fără margini, frumoasă, desfătată,
Ca o cimpie verde supt mine s'a întins.

Atunci natura 'ntreagă, zimbindu-mi cu plăcere,
Își puse pentru mine coroana sa do florî;
Și glasul maicei mele, curmînd a mea durere,
Veni să mă dezmirde din cerul fără nori.

Căci fața ta iubită mi s'arăta orlunde,
În vis, în florî, în stele, în dulcele senin;
Și înima-mi, cuprinsă de dorul ce pătrunde,
Șoptia cu tine astfel prin tainicu-ř suspin :

«Ferică de acela a cărue privire,
«Trezind în al tău suflet un fraged, dulce dor,

«Ar face ca să născă pe gură-ți o zimbire,
«Ca zori misterioase de vesel viitor !

«Ferică care, vrednic de-o soartă neasteptată,
«Ar face pentru dinsul, în ceas dumnezeiesc,
«A ta inimă scumpă de dragoste să bată
«Și glasu-ți cu 'nfocare să-i zică : «te iubesc !».

1845. — Bi[inzl] ¹.

¹ Moșia familiei Negri. — (N. E.).

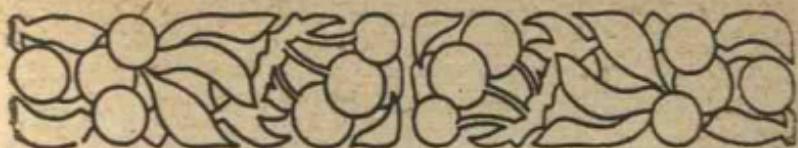
IV.

DE CREZI ÎN POESIE...

De crezī în poesie,
În sfinta armonie
Din boltele cerești,
Cind noaptea 'nseninată
Lucrește 'ncoronată
De stele ce iubești;

De crezī în tineretă,
În gingașa frumșetă,
Ce-aprinde dulce dor,
Și 'n tainica uimire
Ce 'nsufl'a ta privire,
O scumpul mieū odor;

De crezī în al tăū frate,
În suflete curate,
În cer, în Dumnezeū...,
Precum eū cred în tine
Ca în cerescul bine, —
Crede 'n amorul mieū !

V.

O NOAPTE LA ȚARĂ

Am o inimă în lume,
Care știu că mă iubește
*Conachi*¹.

Frumoasă e cimpia cu dulcea-î liniștire
Pentru acel ce fuge de-a lumiř amăgire,
Pentru acel ce cată un traiû neinsemnat;
Plăcut, plăcut e ceasul, de griř nentunecat,
Și dulce este viața ce curge lin, departe
De-al omenirii zgromot, de-a' ei fumuri deșarte !

Cind inima hrănește o tainică dorință,
Cind omul simte 'n sinu-î o crudă suferință,
O jale fără margini, un dor fără hotar ;
Cind zimbetu-î ascunde ades suspin amar,
Și mintea-î se deșteaptă din vis de fericire,
Pierzind orice credință, oricare nălucire ; —

Ferică de acela ce 'n tulburare-î, poate
Pe-un cal să se arunce și prin văzduh să 'n-
[noate,
Pășind peste-orizonturi, zburând peste cimpiî ;

¹ Tatăl vitreg al Elenei Negri. — (N. E.).

Ferică care poate, departe de cei vii,
Să uite-a să ființă, să piard' orice simțire,
Să nu mai facă parte din trista omenire !

*

Era o noapte lină, o mult-frumoasă noapte,
Ce revărsa în lume armonioase șoapte
Și multe glasuri blinde în inimă deștepta,
O noapte de acele ce nu le poți uita,
Care aprind în suflet scinteie de iubire
Și pun pe frunte raze de indumnezeire.

Eram... parcă sătăcă !... la ceasurile ¹-acele
Cind ochiul rătăcește primblîndu-se prin stele
Și 'n toată steaua vede un chip gingăș, slăvit ;
Atunci cind visul zboară, pe term nemărgenit,
Cind dorul trist unește a' lui duioase plângerî
Cu sfinta armonie a cetelor de ingeri.

Ca lampă animată la poarta de vecie
Domniă în dulcea taină a umbrelor făclie,
Vârsind văpaie lină, ce lumea coperea.
Lumină mîngăioasă ! în ceruri ea părea
Menită ca să ducă pe căi necunoscute
Dorințele-omenirii în lung deșert pierdute !

*

De-odat'un glas de inger, o sfintă armonie,
Plutind usor în aer, ca vîntul ce adie,
Se coborî prin stele din leagănul ceresc :
Duios era și gingăș acordul ingeresc,
Căci inimile noastre săltără mai fierbinte
La dulcele său cintec, l'aceste-a' lui cuvinte :

¹ Schimbă : oarele acele.

«Ferică de acela ce, cu-o simtire vie,
«Slăvește armonia și 'nnalla poesie
«Ca dezmiridări plăcute de glas prietenesc ;
«El poartă pe-a sa frunte un semn dumnezeiesc,
«Și geniul său gustă plăceri incintătoare,
«Zburind la nemurire ca vulturul în soare ;

«Dar mai ferică încă ființă de iubire
«Ce simte cu 'nfocare a dragostii pornire
«Și nencetată e gata cu drag a se jertfi !
«Că ¹ dulce-i pentru altul și 'n altul a trăi,
«Și dulce-i de a zice, cind inima jălește :
«Am o ființă 'n lume ce știu că mă iubeste !».

Minjina. — Mart 1845.

*

VI.

VEZI TU VULTURUL...

Vezi tu vulturul falnic, o, scumpa mea iubită,
Cum saltă, se ridică și zboară către nori ?
Așa sufletu-mi vesel în fața ta slăvită
Se 'nnalță către ceruri, plutind în dulci fiori.

Vezi, printr'a' noptii stele, ce rază luminoasă
Revarsă 'n a sa cale luceafărul ceresc ?
Așa cînd vii, iubito, cu inima voioasă,
De gingașă simțire așa ochi-mi lucesc !

Auzi tu glasul tainic ce cintă 'n miez de noapte
Și prin văzduh plutește cu-al florilor mirös ?
Așa răsună 'n mine melodioase șoapte
Cînd sufletu-mi te simte, ingerul mieu frumos !

Căci vulturului cerul a dat aripă să zboare,
Și stelelor lumină, și noptilor suspin.
Iar tie ti-a dat farmec, plăceri incintătoare,
Și mie mi-a dat suflet ca tie să-l inchin !

1845. — Bl[înzi].

VII.

DESPĂRTIREA

Te duci, iubită scumpă, în ţermuri depărtate,
Lăsind frumoasa țară, surori, prietenii, frate,
Lăsind în acel mieu susflet un mult amar suspin !
În oara de pornire cu toții împreună
Doresc lăsa' tale pasuri călătorie bună
Pe-o cale înflorită și supt un cer senin.

Mergi dar fără mihniire, te du, și fi voioasă,
Căci ingerul iubirii și inima-mi duioasă
Te vor urmă orândunde cu tainicul lor zbor ;
Și, cît veți fi departe, ca mine te gindește,
Că tu ești a mea viață, că soarta ne iubește,
Că cerul ni păstrează ferice viitor.

Gindește că în lume nimic nu e mai mare,
Mai gingaș, mai puternic, mai sfint, mai cu
înfocare,

Decit simțirea vie ce tu mi-aș insuflat :
Că orice fericire, că orice dulce bine
Din ochiul tău derează¹, îm vine de la tine,
Precum lumina vine din cerul înălțat.

¹ Pornește, arhaism (și la Miron Costin). — (N. E.).

Orăunde tu vei merge, iubită-tă ad'aminte
De-a' noastre ceasuri¹ pline de dragoste fier-
[binte,

Comoră nepretuite de scumpe dezmirerdări;
De-acele vremi in care a noastră fericire
Schimba intreaga lume in leagăn de iubire
Și vremea trecătoare in lanț de sărutări!

Mergi, dragă, cintind² vesel ca pasarea ușoară,
Ce 'n faptul diminetii din cuib la ceruri zboară,
Lovind a sa aripă de rouă și de flori;
Căci sufletu-mi, in taină șoptind inimii tale,
Va depărta de tine orice ginduri de jale,
Va alunga din ochi-tă oricari negri nori.

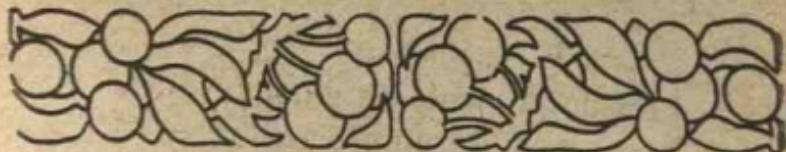
Și cind va fi lumină, și cind, in miez de noapte,
Vei asculta cu lacrimi a'ingerilor șoapte,
Zi, draga mea, atunce, precum oiă zice eū:
«Nu e ființă 'n lume ca mine de iubită!
«Amorul mă 'neunună cu-o rază strălucită,
«Venetia m'așteaptă, zimbind la visul mieū!»

Iași. — Mai 1846.

¹ Schimbat: oare.

² Schimbat: plutind.

VIII.

DULCE ÎNGER...

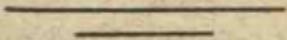
Dulce inger de blindete,
Tu ce 'n cale vesel zbori,
Pe-ale mele tinerete
Aruncind frumoase flori,
Mergi, supt alba-ti aripioara
Să ferești de soartă rea
Pe-a ta dulce surioara,
Pe Ninița, draga mea !

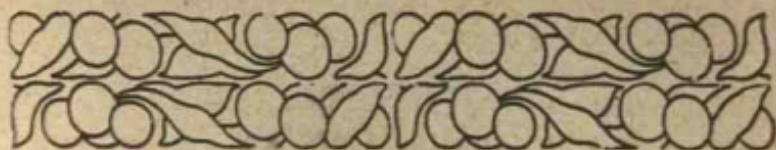
Mergi să fură de printre stele
Un luceafăr luminos,
Și pe fruntea scumpei mele
Să-l anini, cintind voios ;
Mergi de 'ntinde verzi covoare
Supt piciorul ei de erin ;
Schimbă dorul mieu în floare
Și-l depune pe-al ei sin.

Mergi, pe-aripe-ti să se culce,
Adormind incetisor,
Si ingin' al ei somn dulce

Cu dulci visuri de amor !
Iar, cu dinsa cind prin lume
Vezi zbura, inger iubit,
Ah ! șoptește-ți al mieu nume,
Spune-ți dorul mieu cumplit !

Julie 1846. — Brusa ¹.

IX.

CÎNTEC DE FERICIRE

Gindul mieū la tine zboară
Ca o pasăre usoară
Cătră cuibu-ă inverzit,
Și la sinul tău pătrunde
Ca un flutur ce s'ascunde
Într'un leagăn înflorit.

Dorul mieū în a ta cale,
Urmind pasurilor tale,
Te dezmiardă nencetat,
Și pe dulcea ta guriță,
Dragă, draga mea Niniță,
Fur'un dulce sărutat.

Ochiī miei, ce 'n veci la tine
Ațintesc a' lor lumine,
Înnotind în tainic foc,
Văd lucind pe-a ta zimbire
Îngereasca ta simțire,
Îngerescul mieū noroc.

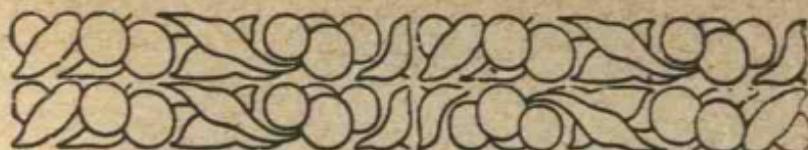
Tot ce 'n lume-î drag și place,
Tot ce 'nnalță și preface
Pe un om in Dumnezeu,
Mi le-aî dat cu-a ta iubire,
O, frumoasă nălucire,
Scumpa mea, îngerul mieu !

De-acum vie cruda moarte,
Sufle vîntul relei soarte
Pe pămîntul ingrozit ;
Eû aștept cu nepăsare
A furtunelor suflare, —
Căci iubesc, și sint iubit !

Sufletu-mî e o grădină,
Unde'n gîngășă lumină
Cint'o pasăre din raiu ;
Viața mea de veselie
Trece lin în vesnicie
Ca o dulce zi din Maiu !

Căci amorul e un soare,
Și-a mea inimă o floare,
Și-a mea viaț'un dulce vis ;
Căci iubita mea Niniță,
Cu-o zimbire, cu-o guriță,
Mie cerul mi-a deschis !

Constantinopol. — August 1846.

X.

PESCARUL BOSFORULUI

De-ar vrea innaltul Prooroc,
Mohàmmed stràlucit,
Sà-mì sie ziua cu noroc
Si dorul implinit;
De-as prinde-acum in mreaja mea
Pe-al Mării Împàrat,
Ce poartà 'n frunte-o mare stea,
Un talisman bogat,

Eù, care sint un biet pescar,
Purtat din val in val,
Eù care dorm la Iuschiudar¹,
În iarba de pe mal,
Eù, Abdullah, cel mai voinic
Vislaş de pe Bosfor,
Ce n'am decit un biet caic
Si-un suflet plin de dor!

Allah! atunci orice-am dorit,
Allah! orice-as vrea eù,

¹ Scutari de Asia. — (N. E.).

Dela Apus la Răsărit

Ar fi jndat' al mieū :
Caftane, saluri de Caşmir,
Cu late, scumpe florî,
Iuṭi armăsari de la Misir,
Ca vintul de uşorî.

Şi-un lung caic de abanos,
În aur prelucrat,
Cu imnuri din Coran, frumos
Pe margine săpat,
Şi treizeci de vislaşî osrani,
Ce vesel ar zbura
Mař răpezî decit elcovani¹
Pe 'ntinsa Marmarâ.

Dar n'aş vrea nicî stofe cu fir
Şi cu mărgăritar,
Nicî largî caftane de Vizir,
Nicî falnic armăsar ;
N'aş vrea nicî săbiî de Taban,
Deprinse la omor,
Nicî lung covor de Ispahan,
Ce saltă supt picior,

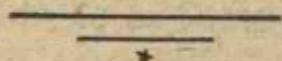
Allah ! mă jur că, de-aş avea
Al Mării talisman,
N'aş vrea să fiu Vizir, n'aş vrea
Nicî Padişah-Sultan ;

¹ Pasări de Mare. — (N. E.).

N'aş vrea comoră, n'aş vrea să am
 Niči chioşcură, niči saraiū,
Niči să dezmiereşti în Bairam¹
 Huriile din Raiū ; —

Ci 'n mreajă dulce prefăcind
 Duioasă inima mea,
M'aş duce 'neet și tremurind
 Să prind norocu 'n ea ;
Să prind copila lui Topal,
 Frumoasa Biulbiuli²,
Ce cintă noaptea lin pe mal,
 Pe mal la Candili³ !

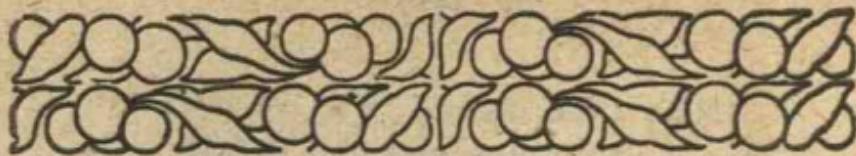
Constantinopol. — Iunie 1846.

¹ Paştile turceşti. — (N. E.).

² « Privighitoare. » — (N. E.).

³ Sat, pe malul anatolic. — (N. E.).

XI.

A Ş T E P T A R E A

Pe malul Mării de spume-albită,
Ce 'nnalță gemăt ingrozitor,
Ca pe un inger te-aștept, iubită,
Cuprins de jale, muncit de dor !

Fugind de lume, gîndind la tine,
În lume singur trec pe pămînt,
Şi-a' mele lacrimi, dorinţi, suspine,
Cu glasul Mării se pierd în viat.

Veşnic s'afundă a mea privire
În orizontul intunecit,
Dar nicio rază de fericire
În ochi-mi incă nu a lucit !

Veşnic în noapte tristă, adincă,
Ascult al vremiilor paș necurmat,
Dar de plăcere niciun ceas încă
Pentru-al mieu suflet nu a sunat !

Nimic în lume nu mă încîntă,
Nu varsă 'n pieptu-mi dulce flor,

Frunza șoptește, pasărea cîntă :
Inima-mă plinge la glasul lor.

Staŭ ca o piatră în nemîscare,
Pierdut pe gînduri, adese oră,
Privesc la ceruri, privesc la Mare...
Pe Mare, valuri, în ceruri, — nori !

Ah ! vină, dragă steluță lină,
De strălucește pe sinul mieu ;
Alungă noaptea cu-a ta lumină,
Stinge c'un zimbet amarul greu !

Destule zile de despărțire,
Destule lacrimi, destul amar !
Vină de pune cu-a ta iubire
Dureri și crude veșnic hotar.

Te-astept, iubito, în a ta cale,
Precum asteaptă robul mihnit
Să bată oara scăpării sale,
Să-si simtă trupul din lanț ieșit.

Te-astept, iubito, precum asteaptă
Pe-al diminetii zimbet voios
Sărmanul bîlnav ce se deșteaptă
În sinul noptii intunecos.

Ah ! l'a mea jale, l'a mea chemare
Dac' al tău suflet e simitor,
Vin' să-ți dau numai o sărutare
Si-apoi din lume vesel să zbor !

Trieste. — Septembre 1846.

XII.

V E N E T I A

11 SEPTEMBRE 1846.

I.

Când ochiul miei innoată în gingeșă lumină
Ce tainic izvorăște din ochiul tău frumoș,
Atunci orice durere în sinul mieu s'alină,
Ca Marea tulburată ce-adoarme și suspină
Supt ale¹ nopții blinde luceferi măngâioși;

Căci Ziditorul Lumii, în dulcea lor privire
Vărsind văpaie lină și farmec de slăvit,
Li-a dat a sa putere și-a sa dumnezeire,
Ca să-mi arăte 'n lume un drum de fericire,
O cale luminoasă supt cerul innegrit !

II.

Când fruntea mea în pace cu drag e legănată
Pe sinul tău, ce saltă, aprins de dulce dor,
Ființa mea ferice, de visuri dezmirdată,
În lumi necunoscute se simte înnăltată
Și urmează ta ființă în tainicul ei zbor;

¹ Sic.

Căci sinul tău, în care domnește-a ta iubire,
Precum o lampă sfintă ce arde 'ntr'un altar,
Frumos ca și altarul uimește-a mea simțire,
Trezind în al mieu suflăt oricare nălucire,
Ștergind din a mea minte oricare gind amar!

III.

Cind, veselă, fierbinte, gurița-tă zimbitoare
Mă 'ncintă, mă imbată cu-a' sale sărutări,
În inimă-mă atunce s'aprinde-un dulce soare,
Și viața-mă, ca albina lipită de o floare,
Se leagănă în raiuri pe-a' tale dezmemerdări.

Căci ingerul iubirii, al cărui glas pătrunde
Și care lingă tine din ceruri a zburat,
A strins pe-a ta guriță aripile-i rotunde
Și-acum, ca intr'un leagăn, în ele se ascunde
Cu lira sa duioasă ce cintă nencetată.

IV.

Cind, noaptea, în tacere, la oara ce s'adună
A' dogilor vechi umbre, pe maluri sovăind,
Gondola, leagăn dulce, ne primblă împreună
Pe luciul lin al Mării, în care alba lună
Cu stelele voioase se scaldă strălucind, —

Atunci, din umbra deasă, ce doarme 'ntre ca-
[naluri,
Din lampele aprinse în boltele cerestă,

Din turnuri, din palaturi, ce triste zac pe ma-
[luri,

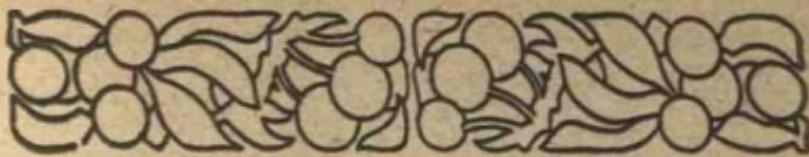
O tainic' armonie plutește peste valuri,
Şoptind inimiț noastre cuvinte ingerești :

«Iubiți, iubiți!», ni zice Venetia cernită,
«Iubiți! amorul vostru puternic e și sfint!»
«Iubiți! și calea voastră va fi tot înflorită,
«Și 'n sinul nălucirii, păreche fericită,
«Cu-o lungă sărutare veți trece pe pămînt;

«Cică vremea, ce răstoarnă cu coasa-i nempă-
[cată

«Ați salei omeniri vechi marturi și măreți,
«Nu poate avea putere de-a stinge niciodată
«Acea scinteie vie de dragoste 'nfocată
«Ce luminează calea frumoasei tinereți!».

Palatul Benzoni. — Venetia.

XIII.

BARCAROLĂ VENETIANĂ

Pe Marea lină,
Care suspină,
Stelele toate plutesc ușor;
De ce, drăguță,
A mea steluță,
Lipsești tu numai din corul lor ?

Dintre canaluri,
Și de pe maluri,
Se 'nnalță-un cîntec melodios;
De ce, Niniță,
A ta guriță
Nu se aude cîntind voios ?

Tainica noapte
Cu blinde șoapte
Te chiamă, dragă, s'o incununi;
Gondola geme,
Căci, multă vreme,
N'a fost cu tine printre lagnat.

Ah ! te coboară,
Vesel' ușoară,
Din tr'al tău negru palat crăiesc¹ ;
Via' de zimbește,
De strălucește,
Ca un luceafăr dumnezeiesc.

Cu blinda-î față,
Plutind prin ceață,
Luna din valuri se 'nnalță 'n cer ;
Ah ! vină, vină,
Scumpă lumină,
Să mîngîl dulce pe gondolier.

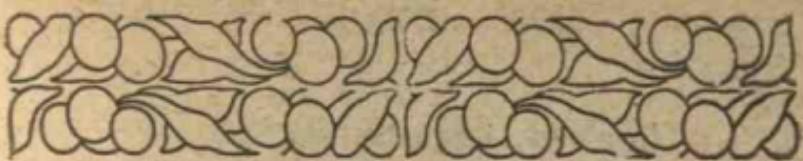
Căci², în gondolă,
Cu-o barcarolă
Visul tău gingăș voiū îngina,
Și noaptea 'ntreagă,
Niniță dragă,
Înceet pe Marea te-oiū legăna !

Septembre 1846. — Venetia.

*

¹ Schimbăt : regesc.

² Schimbăt : Eñ.

XIV.

BIONDINETTA

Într-o seară, pe Piațetă¹,
Mocenigo cel frumos:
«Biondinettă, Biondinettă!
— Zise 'n calea mea voios —
«Ști tu, dragă Venetiană,
«Că Madonna ta ți-a dat
«Mine mici de patriciană
«Și ochi mari de sărutat?

«Ști tu iar că mie-mi pare,
«Cospetto²! mare păcat
«Să porți apă de vînzare
«Pe-al tău umăr delicat?
«Vin' cu mine, dragă, vină:
«Că ești vreū³ să te deprinzi
«A domni ca o regină
«În palaturi de oglinzi.»

¹ Piazzetta Venetiei, lîngă cele două coloane.—
(N. E.).

² Exclamație italiană de desfădere. — (N. E.).

³ Schimbat: Ești voiesc.

Într'o zi, lingă fintină,
Tizjano-mă zise.'ncet :
«Nu e 'n stare nicio mină
«Ca să cerce-al tău portret ;
«Dar mă jur pe mindrul soare,
«Dac'ați vrea pe loc a sta,
«Să te fac nemuritoare,
«Cercind numai umbra ta.»

Ază, prin neguri, dimineață,
Noul Doge mă zări
Și pe-a lui San-Marco piață
Din palat se cobori :
«Venețiană tinerică,
«Biondinetto ! » -- zise el —
«Mină în Mare-Adriatică
«Am s'arunc acest inel.

«Mină, în purpură și 'n aur
«Am să fiu incoronat,
«Și pe vechiul Bucentaur ¹
«Prin Venetia purtat.
«Zi că vreă a-mă fi soție,
«Și eu jur pe Sfintul Marc
«Să-ți închin, Biondină, ție
«Toată fața de monarc.»

Dar Biondina cea cuminte,
Drumul răpede urmând,
La tustreă, cu dulci cuvinte,

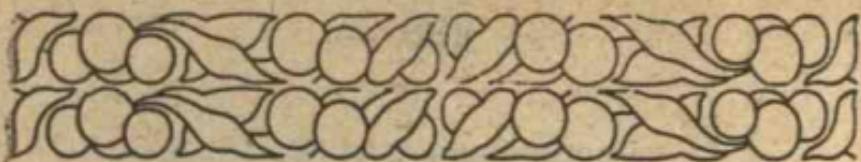
¹ Bucentoro, corabia de paradă a Dogilor. — (N. E.).

Li răspunse-așa, rizind :
«Nu-i oglindă mai curată.
«Nu-i portret mai ingere c
«Decit cel ce mi s'arată
«În fintină cind privesc ;

«Nu sint semne de mărire,
«Niči inele de rubin,
«Cu mai dulce strălucire
«Decit ochiul lui Tonin ;
«Ca gondola-ř din Piațetă
«Nu e tron mai de dorit,
«Cind pe draga-ř Biondinettă
«El o primblă, fericit !»

Veneția. — Octombrie 1846.

XV.

O SEARĂ LA LIDO

Ridică vălul negru ce-acopere-a ta față.
Venetio cernită, Venetio măreață !
Și, cu-o zimbire dulce, fiș martur fericit
L'a noastră veselie și-amor nemărgenit !

În vremile trecute a' libertății tale,
În timpurile-acele de gloriî triumphale,
Cind, nobil răzimată pe falnicul tău leu,
Vedeați Adriatica săltind la glasul tău,

Gondole negre multe se depărtau de maluri
Și lunecați în taină pe negrele-ți canaluri,
Purtând comori ascunse de gingeșe simțiri,
Împărechiete inimi, pierdute 'n fericiri.

Dar spune-mi tu, văzut-ați în gondolă vre-odată
Ființă mai frumoasă, mai dulce dezmirdata,
Un inger de iubire cu suflet mai ceresc
Decit minunea scumpă pe care ești slăvesc ?

O, gondolă iubită, noi lumiř dăm uitare !
Zboră vesel, zboră în pace, purtindu-ne pe Mare,
Și leagănă'n tacere, supt cerul aurit,
Amorul nostru mare ca cerul nesfîrșit.

Și tu, o vis fericie al tineretii mele !
De-ar fi 'n a mea putință să fac precum doresc,
Aș pune pe-a ta frunte un diadem de stele,
Aș pune supt picioare-ti un tron dumnezeiesc !

Căci te iubesc, Elenă, cu-o tainică uimire,
Cu focul tineretii, cu dor nemărgenit,
Cu lacrimi și credință, cu dulce fericire,
Cu tot ce este 'n mine putere de iubit !

În dragostea cerească visind cerescul bine,
La tine al mieu susțin înaltă zborul său.
Tot ce-i mai sfiat pe lume, eu îl slăvesc în tine :
Tu ești lumina, viața și Dumnezeul mieu !

În tine cred, Elenă, precum credeam odată
În glasul maicei mele, în sfintul ei amor ;
Precum în soare crede natura 'ntunecată,
Precum geniul¹ falnic în falnic viitor, —

Că² porti un nume dulce și scump inimi mele,
Un nume ce-mi inspiră un cult dumnezeiesc,
Și care mă incintă ca harpele din stele,
Și care imi șoptește de maica ce jălesc³.

Iubirea ta-mi insuflă un dor de nemurire ;
Iubirea mea mă 'nnalță la tronul ingeresc ;
Și 'n leagăn de gondolă, în vesnică iubire,
Cit lumea, lingă tiue aș vrea ca să trăiesc !

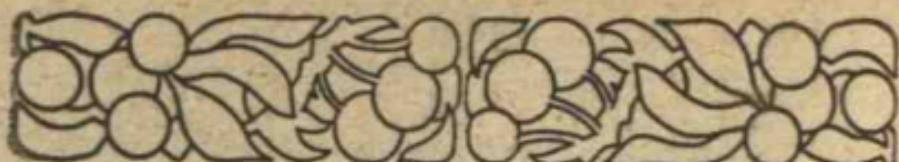
Veneția. — Octombrie 1846.

— * —

¹ Schimbat : un geniu.

² Schimbat : Tu.

³ Elena Cozoni ; mama, atunci răposată, a poetului. — (N. E.).

XVI.

GONDOLETA

Cu Ninița 'n gondoletă
Cind mă primblu 'ncetișor,
Trecătorul din Piațetă
Ne privește-oftind de dor :
Atunci cerul se 'nsenină,
Lucind vesel l'amîndoă,
Și-Adriatica s'alină,
Se alină pentru noi.

În lagună de ni place
A pluti pe-al Mării val,
Pentru noi Sirocco¹ tace
Pe-al lui Lido² verde mal
Și, supt lunga sa lopată,
Gondoleta saltă lin,
Cu Ninița legănată,
Legănată pe-al mieu sin.

¹ Vîntul de Sud. — (N. E.).

² Insulă lingă Venetia. — (N. E.).

Mină vesel, lopătare,
De la Lido la San-Marc,
Iea de-alung Canałul-Mare¹,
Ce se 'ndoiae ca un arc ;
Mergi cit draga mea Niniță,
Stind la pieptu-mi infocat,
Mi-a da dulcea sa guriță.
Mi-a da dulce sărutat.

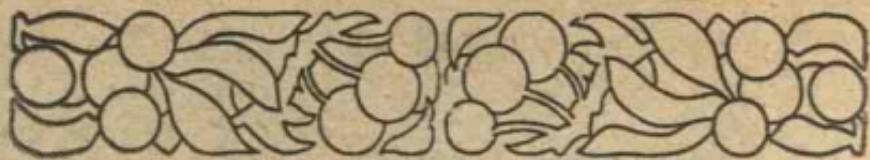
Cit va fi în ceruri lună,
Cit va fi senin pe cer,
La Giudècca² spre lagună
Zboră, voinice gondolier ;
Du-ne, Toni, 'n linistire
Păñ' ce, stind gondola ta,
Viața noastră de iubire
Cu iubire va 'nceta !

Veneția. — Octombrie 1846.

¹ Artera principală de circulație a Veneției. — (N. E.).

² Insula Evreilor; în Veneția. — (N. E.).

XVII.

BARCAROLĂ SICILIANĂ ¹

Cind vîntul se scoală
Turbat și răscoală
Al Mărilor val,
Pescarul s'oprește,
La valuri privește, —
Și cintă pe mal.

Ca dinsul, de rele,
De viscole grele,
Departă să fim !
L'a' Mării talazuri,
L'a' vietii năcazuri,
Ca el să privim !

Junia ne 'nvață
Să trecem în viață
Ca pasărea 'n zbor,
Cu fruntea 'n lumină,
Cu inima plină
De dulce amor :

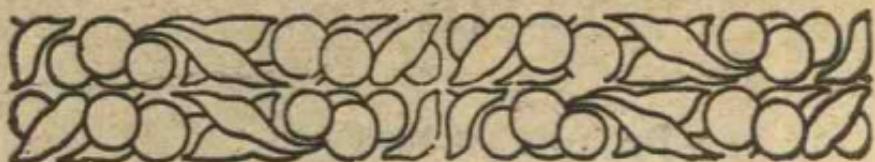
¹ Schimbat : Canțonetă napolitană.

Deci, sie pe Mare
Furtună, turbare,
Și 'n viață amar, —
Noi, veseli pe maluri,
Să rîdem de valuri,
Ca bietul pescar !

Ianuar 1847. — Napoli.

(Întăiū în *Bucovina*, 1849, p. 23.)

*

XVIII.

V I S U R I L E

Scumpă, albă lăcrimioară !
Vezi tu roua de pe floră
Cum lucește și-apoi zboară,
De se schimbă 'n negri nori ?

Astfel ginggașă lucire
Din ochi dulci, veselitori,
Trist în lăcrimi de mihnire
Se preface-adese oră !

Cite inimiță înflorite
La lumină vesel zbor,
Și, de-o dată veștejite,
Fără vreme cad și mor !

Cite visuri de iubire,
Dulci a' inimiță comori,
Trec, se sting ca nălucire,
Și ca fulgeri trecători !

Asta-ă legea crudei soarte,
Lege făr' de mingiieri!
Ază e viață, mină e moarte,
Ază plăcere, mină, dureri¹!...

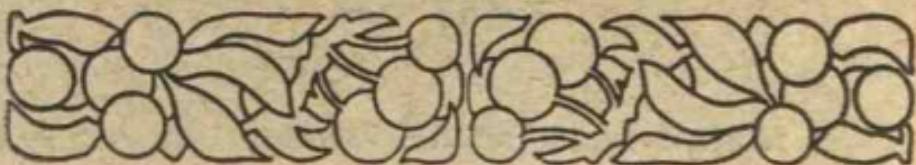
Fericit care 'mplinește
Visul său pe-acest pămînt;
Fericit care iubește
Până nu cădea 'n mormint;

Căci iubirea din junie
Schimbă lumea 'n vesel raiu
Si cu sufletul renvoie
În cerescul dulce plaiu!

Februar 1847. — Villa Delfina. — Palermo.

¹ Reproduse versurile dintr'o bucată anterioară, tipărită mai sus.

XIX.

A D I O

De-aș trăi cit lumea 'ntreagă,
Gindul mieū la tīe, dragă,
Veșnic, veșnic va zbura,
Și-orice e mař sfint în mine,
Dulce īnger, pentru tine,
Pentru tine-l voiū păstra.

Cea mař blind'a mea gindire,
Cea mař gingașă simtire,
Cel mař falnic dor al mieū,
Tie numai, numai tie
Le īchin pentru vecie,
Ca la insuși Dumnezeu!

Tu, ființă de slăvire,
C'un cuvînt, cu o zimbire,
Cu un dulce sărutat,
Mi-ař dat suflet, mi-ař dat vieařă,
Și a raiuluiř dulceařă
Tu în sinu-mi ař vârsat!

Tu mi-ați dat, cu-a ta iubire,
Acea 'nnaltă fericire,
Acel simț dumnezeiesc,
Ce puternic ne supune
Și ne'nnaltă de ne pune
Sus, pe tronul ingeresc !

Tu, Eleno !... Dar, vaļ mie !
Într'o noapte de urgie,
Cerul crud ne-a despărțit :
Tu te-ați dus, te-ați dus, iubită...
Fericirea-mi nesfîrșită
Într'o clipă s'a sfîrșit !

Aşa-î soarta ! Aşa 'n lume
Tot ce poart'un dulce nume,
Tot ce-î falnic și frumos,
Curind trece, curind moare,
Ca un cintec, ca o floare,
Ca un fulger luminos !

Steaua vine, steaua piere :
Astfel dulcea-mi mingiiere
A perit de pe pămînt ;
A perit, s'a dus cu tine
În lăcașul de lumine...
Și eű pling pe-al tău mormint !

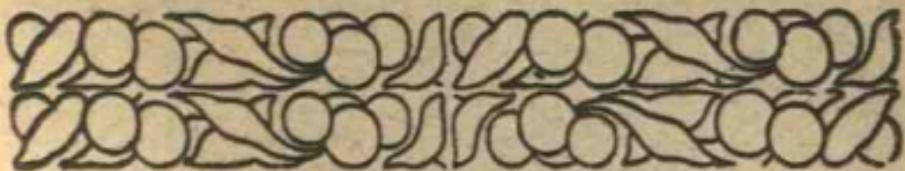
Singur, singur cu-a mea jale,
Rătăcit pe-a vietii cale,
Ca un orb nenorocit,

Viața-mă scade, jalea-mă crește,
Și-al mieū dor in veci s'oprește
Pe mormintul tăū iubit!

Adio! pe-aceste maluri,
De-ale Bosforului valuri
Înginate lin, ușor,
Te las, iuger de iubire,
Cu a vietii-mă fericire,
Cu-al mieū suflet plin de dor!

Constantinopol. — Maiū 1849.

XX.

P E M A R E A

Ah ! viață pentru mine,
Scump înger, fără tine
Nu are nicăun bine,
Nu are nicăun dar :
În cer fie lumină,
Sa că noră, sa că noapte lină,
Suflătul mieu suspină,
Suspină cu amar !

Oricare nălucire
L'a omulu'i simțire
Aduce 'nsuflețire
Cu glasu-l incintat,
Se pierde 'n neagra ciată
Ce 'ntunec'a mea viață,
Și glasu-l se inghiată,
De mine depărtat.

Acum cerul zimbește,
Natura 'ntinerește,
Și tot care trăiește
Se simte fericit ;

Dar mie ceru-mă pare
Cuprins de 'ntunecare;
Văd lumea 'n intristare,
Ca sufletu-mă cernit!

Zădarnic cat plăcere,
Zădarnic mingiiere,
S'alin a mea durere,
Să curm al mieu suspin:
Trecuta fericire
Izvor e de jălire,
Și dulcea-ř suvenire
Hrănește jalea 'n sin!

O valuri mari de spume,
Purtați-mă prin lume
Ca frunza fără nume,
Ce o plutiți ușor,
Și m'aruncați din Mare
Pierdut, fără suflare,
Pe mal de neuitare¹
Pe malul din² Bosfor³!

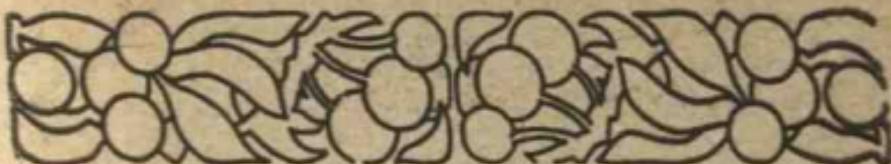
Pe Marea Neagră. — Maiu 1847.

*

¹ Schimbat: Pe malul cu uitare.

² Schimbat: Adâncului Bosfor.

³ Malul ce cuprindea mormântul Elenel.

XXI.

URSITA MEA

Într'un castel, departe¹,
Din ceruri avuiu parte
Să văd un ingerel :

Mult trist era castelul,
Mult vesel ingerelul, —
Mult ginggaș, tinerel !

Avea cerești blindete,
Pe frunte-i dulci albețe,
În ochi-i dulce foc,

Și-o tainică zimbire,
Și-un suflet cu iubire,
Și-o soartă cu noroc.

Eram eu încă june...
Acea scumpă minune
Era ursita mea !

¹ Minjina. — (N. E.).

Așa avuiă ești parte,
Într'un castel departe,
A mă 'ntilni cu ea.

*

Într'un palat, pe Mare,
Într'un oraș ce pare
Din valuri răsărit¹,

Departă de-a mea țară,
În urmă văzuiă iară
Ursita ce-am iubit :

Și-acolo, fără frică,
Pe Mare-Adriatică
Gondola ne-a primblat ;

Și 'n leagăn de iubire,
Pierdut în fericire,
Tot sufletul i-am dat !

Pe soare și pe lună
Cu mine împreună
A fost ursita mea...

Așa avuiă ești parte
Într'un palat departe,
A mă iubi cu ea !

*

Iubitu-ne-am în lume,
Plutind pe-a' Mării spume,
Călcind pe verde plaiă,

¹ Venetia. — (N. E.).

Și, lumii dind uitare,
Cu-o lungă sărutare
Trecut-am lin prin raiu.

Dar, intr'o noapte lină,
O palidă lumină
Se stinse în eter,

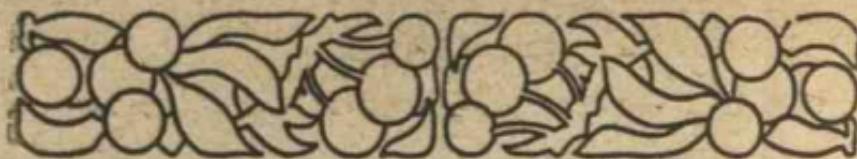
Și ingeru-mi, cu jale,
Zburind pe-a stelei cale,
Se 'ntoarse iar în cer.

Eram atunci pe Mare...
În dulcea-î legănare
Muri ursita mea !

Așa avuiu eș parte
A sta în veci departe
Și-a plinge după ea !

1859. — Malta.

XXII.

LA VENEȚIA MULT DUIOASĂ

La Venetia mult duioasă
Duios zboară gindul mieū,
Cind, în noapte'ntunecoasă,
Pe simțirea-mă dureroasă
Se abate dorul greū.

Astfel pasărea rănită
De un șerpe otrăvit
Zboară, zboară obosită
Și s'abate amortită
Lîngă cuibu-înflorit.

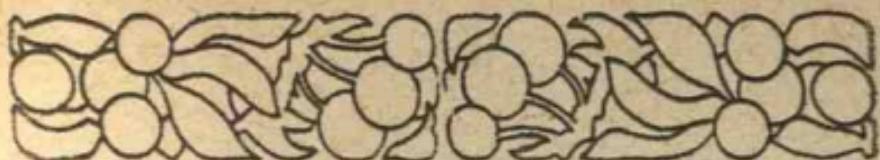
O, Venetio mult măreată,
Cine a putut gusta
A iubirilor dulceață
În poetica ta viață, —
Veșnic nû te va uita !

Te iubesc în a ta jale,
În veșmîntul tău cernit,
Și în gondolele tale
Ce se pierd printre canale,
Ca un vis neisprăvit ;

Te iubesc cu dor fierbinte,
În frumosul tău trecut,
Și 'n aducerea-aminte
Ale¹ dragostelor sfinte
Și-a ființei ce-am pierdut !

S U V E N I R E
(1843-52)

I.

V I S U L

Era o cîmpie lungă și tăcută,
Lungă ca pustiul, ca moartea de mută :

Sus, pe cerul neted, zimbia luna plină ¹,
Revărsind din fața-i valuri de lumină ².

Eram pe-un cal aprig care 'ntrecea vintul ;
Negrele lui coame atingeaū pămîntul.

În cîmpia lungă călul mieū fugea,
Iar a' lui picioare iarba n'atingea'.

Ne duceam în cale precum visul duce :
Ca duhuri ³ de spaimă, ca două năluce.

Zburam noă pe lună, precum gîndul zboară,
Cînd nădejdea ⁴ dulce inima 'mpresoară.

¹ Schimbat: Sus, în taină dulce, pe-al noptîi senin.

² Schimbat: Ca un vas de aur, luna plutia în.

³ Schimbat: geniil.

⁴ Schimbat: "iubirea.

De-o dată fugaru-mi, sforäind, s'opri :
El în depărtare trei umbre zări,

Trei fecioare mîndre¹, nalte și frumoase,
Decit steaua lunii, stele mai voioase.

În negura noptii zimbindu-mi juca'²,
Și 'nvirtindu-și hora, vesele cinta³ :

*

«Tu ce-alergi fără⁴ plăcere
«În cimpia 'ntunecată,
«Vin' să află mingiile,
«Vin' la Curtea mea bogată :
«În palaturi aurite
«Și 'n comori nemistuite
«Ti-oiu da zile ferice,
«Și-oiu fi roaba ta plecată.

*

«Tu ce-alergi fără dorință
«În cimpia părăsită,
«Vin' să'ncing⁵ a ta flintă
«Cu-a mea rază strălucită :
«A ta mîndră pomenire
«Va zbura la nemurire

¹ Schimbat: albe, nalte și frumoase.

² Schimbat: În vesela horă usoare săltă'.

³ Schimbat: Și glasul lor vesel pe rind imi cinta.

⁴ Schimbat: făr' de.

⁵ Schimbat: s'ating.

«Și de falnică mărire
«Va fi 'n veci insuflățită !

*

«Tu ce-alergi făr' de iubire
«În cimpia cea pustie,
«Vin' s'aprinză a ta simtire
«La a dragosteī făclie :
«Al tău suflet, a ta minte
«Vor gusta veselișfinte
«Ling'o inimă fierbinte,
«Ce te-așteaptă ca să 'nvie !»

Uimit de-al lor cîntec și de-a lor zimbire,
Îmă răpeziū calul... Crudă amăgire !

Un pas numai încă, eram fericit !
Un pas... ele 'n aier răpede-aŭ sărit,

Și 'nvîrtindu-să hora pe-o rază de lună,
S'aŭ nălțat la ceruri, cintind impreună.

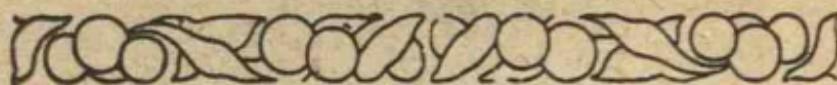
Le văzuiū ca vultură, ca trei rîndunele,
Și ca trei stelute se pierdură 'n stele ¹.

Mă treziiū din visul ce mă ingina :
În tacerea noptiil greierul cînta !

1843. — Iași.

*

¹ Schimbat : Li-auziiū de-asupră-mă glasul
[dulce, lin,
Ca o șoaptă blindă, ca un blind suspin.

II.

PE MALUL MĂRII

În ceasul trist de noapte, cind apriga furtună
Pe Marea tulburată, săltind din val în val,
Se 'nnalță, se lățește și vijiie și tună,
Zdrobindu-se de mal;

Atunci cind spaîma crudă fiori sâñă prin lume,
Cind tunetul se poartă vuind din loc în loc,
Cind Marea frâmîntată s'acopere de spume
 Și noriñ ca talazuri arunc' spume de foc;

Îmă place a sta singur pe-o stincă dârimată,
S'aud pe maluri vîntul cu groază șuierind,
Să văd pe 'ntinsul negru furtuna intărtată
 Și cerul fulgerind.

Căci inima mea astfel de jale e muncită
 Și plinge cu durere, la tine cind gîndesc,
O, maică, inger dulce ! o, maica mea iubită.
Tu ce-añ zburat din braþe-mî în leagânul cereșc !

Pierdut în intuneric, supt cerul fără stele,
Lipsit de-a ta fiinþă, ce zace în mormint,
Eú yăd în noriñ, în valuri icoana vieþii mele,
 Și gem eu-al noptiñ vînt !

Că¹ mult amar e ceasul cind dorul ce jălește,
Cătind în vremi trecute un suvenir slăvit,
Se 'mpiedecă în zboru-l, și cade, se lovește
De piatra mormintală a celor ce-am iubit !

*

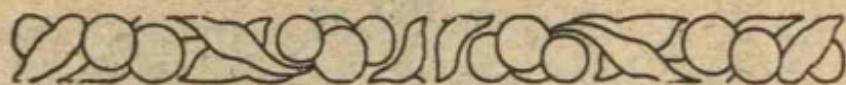
Cu-a' sale pinză umflate o mică luntrișoară
Pe luciul viu al Mării de vînt se îngîna,
Și, supt un cer albastru, ca lebăda usoară,
Azi, lin se legăna.

Dar vîntul crunt, de-o dată, suflind cu vijelie,
Schimbă a Mării față în munti ingrozitori,
Și-acum sărmana luntre pe 'ntinderea pustie
Zdrobită se zărește, la fulgeri trecători !

Insula Princhipio. — August 1846.

— * —

¹ Schimbat : Ah !

III

PĂSĂRICA

Albă păsărică¹,
Ce staī singurică
Lingă cuibul tăū ?
Nu-ī ziua senină,
Oră² nu curge lină
Apa la pîrăū ?

Ce plingă tu cu jale³ ?
Veză sorile tale
Cum se veselesc ;
Prin crengile⁴-umbroase
Veză cit de voioase
Zbor și ciripesc !

Ce durere, spüne,
Ce dor greū supune
Inimioara ta,

¹ Moldova. — (N. E.).

² Apoi : Saū.

³ Schimbat : De ce plingă cu jale ?

⁴ Schimbat : luncile.

De staī singurică,
Albă¹ păsărică,
Și nu potī cintă ?

— Frate, 'n depărtare
O pajură mare²
Se 'nnalță mereu :
Ghiara-î se lungeste,
Și ochiu-î³ ținteste
Tot spre cuibul mieu.

Apa-î lină, frate,
Frunza lin se bate
În codru 'nflorit ;
Dar cuibu-mi jos eade,
Că de mult il roade
Un șerpe cumplit⁴ !

(Întăiū în *Bucovina*, p. 1).

1843. — Iași.

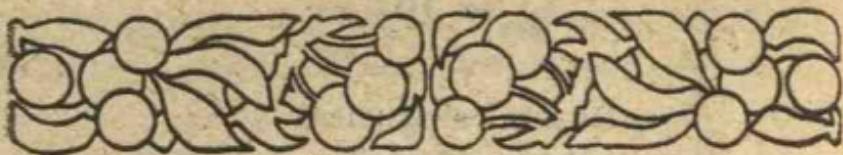

¹ Schimbat : Dragă.

² Rusia. — (N. E.).

³ Schimbat : Ochiu-î se.

⁴ Mihai Sturza-Vodă. — (N. E.).

IV.

MAIORULUI IANCU BRAN

Mergi să-ți ieș dreapta răsplată de la dreptul
[Ziditor,

Tu ce lasi în urmă jale, vrednicule muritor!
Om de bine, de credință, ce Moldova ti-a iubit
Și 'ntr'acest veac plin de rele, fapta bună ai
[sprijinit².

Ați tăi vechi și dragi tovarăși, capul, armele
[plecind,

La lăcașul tău de moarte te duc jalnic suspi-
[nind,

Glasul clopotelor sună ceasul tău de veșnicie,
Și văzduhul li răspunde prin o tristă armonie.

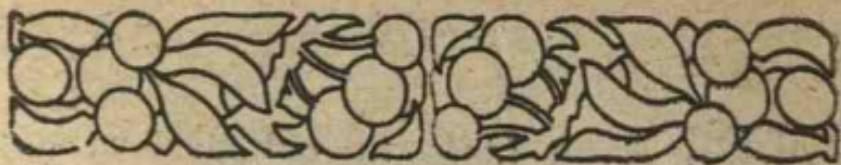
Trupul tău, ce-a fost tărină, în tărină s'a pre-
[face,

Iară sufletul tău vesel sus în veci va gusta pace,
Căci, în viață cind, ca tine, omul binele slăveste,
Domnul sfint cu-a sa iubire¹ după moarte-l
[miluiește!

(Pentru Bran, v. Russo, *Opere*, p. 27 și urm.)
1843. — Iași.

¹ Schimbat: 'ndurare.

² Schimbat: slăvit.

V.

31 IANUAR 1844

Te slăvesc, o, zi ferice, sfintă zi de libertate,
Tu a cării dulce ² rază sufletul român străbate !
Te slăvesc, o zi de cinste ³ pentru patria ⁴ iu.
[bită,

Tu ce-arăți ochilor noștri Omenirea dezrobită !

Veacuri multe de durere ați trecut cu vijelie,
Supt asprime plecind capul unuī neam neno.

[rocit ⁵ ;
Dar Rominul cu-a sa mînă rupe lanțul de robie,
Și Țiganul, slobod ⁶ astăzi, se deșteaptă fericit ⁷ !

Azī e soarele mai fănic, azī e lumea ⁸ mai
[voioasă,
În piept azī ⁹ inima-mi crește, azī e viața mea
[frumoasă,

¹ Schimbat : Dezrobirea Țiganilor.

² Schimbat : mîndră.

³ Schimbat : măreată.

⁴ Schimbat : patria-mi.

⁵ Schimbat : în osindire.

⁶ Schimbat : liber.

⁷ Schimbat : 'n fericire.

⁸ Schimbat : lumea azi e.

⁹ Schimbat : azī iu piept.

Căci la glasul Libertății văd Moldova deș
[teptată
Și la glasul Omenirii o simțesc înduiosată.

Cinste, slavă¹ și mărire pentru tine 'n veci să
[fie,
O, Moldovo, mult iubită², tu ce dai sfânta
[Dreptate!

Brațul tău care sfârîmă astăzi jugul de robie³,
Însești tie⁴ pregătește viitor de libertate!

(*Propășirea*, nr. festiv, p. 4.)

Iași. — 31 Ianuar 1844.

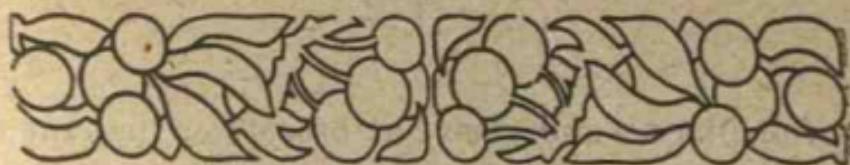

¹ Schimbat : Fală 'n lume.

² Schimbat : țară mindră.

³ Schimbat : Brațul tău ce sfarmă astăzi un jug aspru de robie.

⁴ Schimbat : Tie însăși.

VI.

ODĂ CĂTRE BAHLUIU

(Meditație mlăștinoasă)

Adese oră, departe de-a' lumiř triste valuri,
Cu pasuri regulate eă măsur al tău pod,
Bahluiu, lăcaš de broaște, riu tainic, fără ma-
[luri],
Ce dormă, chiar ca un Pasă, pe patul tău de
[glod].

«Trecut-aă», zic cu jale¹, «a' tale negre unde,
«Precum trece poetul cu inima de foc²!»
— «Ba n'aă trecut, stăpine», atunci³ nasul răs-
[punde :
«Eă le simtesc prea bine, căci mă cîrnesc din
[loc.]

Cind luna se iveste, cind soarele apune⁴,
A' tale dulci concerturi imi place să ascult⁵,

¹ Schimbat: atunce.

² Schimbat: Ca gloria, ca viața, ca visul de noroc!

³ Schimbat: trist nasul imi.

⁴ Schimbat: pe-al muntilor gol umăr.

⁵ Schimbat: Cind pașii mei, ca gîndul, prin aburi rătăcesc.

Îmi place să aud glasul al broăstelor nebune¹,
De și al lor prochimen mă asurzește mult²!

Atunce [eū] în pieptu-mi simt inima că saltă³,
Ca la un glas de frate⁴, iubit și așteptat,
Căci gingeșele broaște sint dulci poeti de baltă,
Precum mulți poeti gingeși sint broaște de uscat.

(Întaiu în *Calendarul Kogălniceanu*
pe 1845, p. 124.)

1844. — Iași.

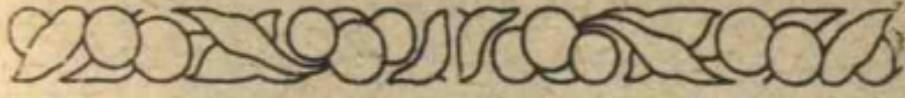
*

¹ Schimbat : Îmi plac acele imnuri de broaște fără număr.

² Schimbat : Ce, chiar ca *Oarecare*, în cor orăcăiesc.

³ Schimbat : Atunce în cadență a mea inimă saltă.

⁴ Schimbat : prieten.

VII.

ZIMBRUL ȘI VULPEA

FABULĂ

Pe-o pajiste întinsă, cu flori îmbielșugată,
Păștea zimbrul voios,
Cind pe furiș, prin iarbă, o Vulpe¹ tupilată,
Tirindu-se, iți zice² cu glas foarte duios :
—«O, Zimbrule puternic, o mult slăvite Doamne !
«Se poate-a Ta Mărire să pască pe cîmpîl,
«Supusă ca noi, prostii, la ploile de toamne,
«La viat, la ger, la muște, l'a' iernii vijelii ?
«Aă nu gindește oare că 'n vremile trecute
«S'a prefăcut în Zimbru un falnic Dumnezeu ?
«Că soarele s'ar pierde pe căi necunoscute
«De n'ar domni un Zimbru în zodiacul său ?
«Ah ! scumpul mieu stăpine³, dă-mi voie a te

[duce

«Într'un palat de cinste în care nencetăt
«Chiar eū cu-a' mele labe de hrana-ți voiū aduce
«Și chiar de mine insăși la iesle-i fi legat⁴.»

¹ Rusia. — (N. E.).

² Schimbat : I s'arătă și-l zise.

³ Schimbat : prieten.

⁴ Schimbat : Și te-oiū feri de dușmană cu-a' mieu protectorat.

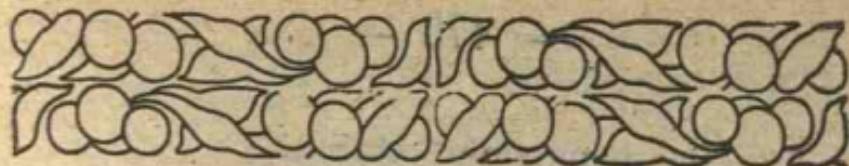
— «Ei! te cunosc, řirată!»,
Răspunse Zimbrul mieū —
«Ați rîs și tu în viață-tă o pasăre ¹ ingimfată ²,
«Și de atunci, sărmano, tot caș visezi mereu!».
(Întâiū în *Zimbrul*, 1850, p. 8.)

1844. — Iași.

¹ Schimbat: de-o cioară.

² Fabula Corbul și Vulpea. — (N. A.).

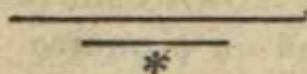
VIII.

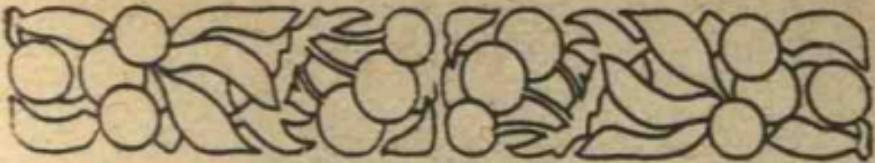
G U R C I L E

F A B U L Ă

Niste curci imbătrinite,
Girbovite și zburlite,
Staŭ supt sură tremurind,
Și, privind cu pizmuire
A porumbilor iubire,
Ziceau toate-așa, pe rind:
— «Elei, soro! Elei, frate!
«Aşa păsări desfrînate
«Mai văzut-atî incă voi?
«Ian priviți, o surioare!
«Cum se drăgostesc la soare,
«Făr' a li păsa de noi!
 «Nu li-i frică
 «De nimică,
«N'aŭ rușine nică de cum!
«Aŭ nu știu c'al nostru nume
«Onorat de toți e 'n lume,
«Că drept pilde noi acum...
— «Voî acum, sinteți bătrîne», —
Li răsunse-atunci un cine —

« Voî acum sinteți zbircite,
« Girbovite și zburlite ;
« Voî de ciudă, voî de ură,
« Stați cobind acum supt sură,
« Clevetind cu pizmuire
« A porumbilor iubire, —
« Căci de mult v'ați trăit traiul,
« V'ați mîncat de mult mălaiul,
« Și-acum toate la un loc
« Nu plătiți nicăi de-un potroc ! ».

IX.

FRUMOASĂ COPILITĂ

D-REI ZOE F[ILIPESCU] 1.

Frumoasă copilită,
Spune-mi de unde vii²
Cu zimbet pe guriță,
Cu mindri ochi și vii ?

Ce³ inger mult ferice
Din cerurî te-a adus
Și pe pămînt aice
Straină te-a depus ?

Tu ești o nălucire,
Un farmec aurit,
Un vis de fericire,
Un inger de slăvit !

¹ Adaus mai târziu.

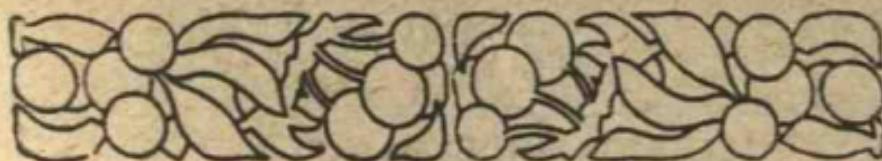
² Manuscrift v. adausul: Ah spune-mi de unde vii.

³ Ms.: tu. — Strofele 2 și 3 sint intervertite în ms.

Din cer ești o minune,
Si dulce-i glasul tău
Ca sfinta rugăciune
Cind bate ceasul rău.

Borsec. — 1844.

X.

ADEVĂRUL ȘI MINCIUNA

D-NEJ Z[ULNIA] N[EGRI]¹.

Ti-aș zice că ești frumoasă,
Că ești pasare voioasă,
Că ai glas melodios,
Și că oricine te vede
E ferice și te crede
Dulce inger luminos.

Ti-aș zice că ești o floare
Ce lucești mai viu la soare
Decit celealte flori,
C'a ta gingașă zimbire,
Ca un vis de fericire,
Naște 'n inimă dulci fiori.

Dar mă tem că mi-ai răspunde
Cu-al tău glas care pătrunde
Și c'un aier rizător:
«O, poete, văd prea bine
«Că minciuna pentru tine
«E neprețuit odor.

¹ Sora Elenel?

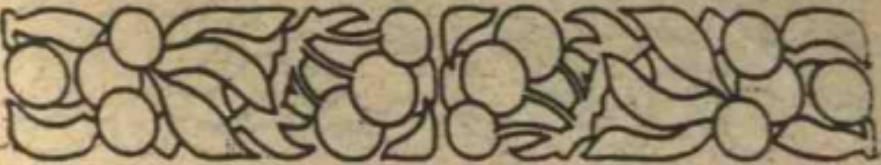
«Lasă îngerii în pace,
«Și, de vrei plăcere-a-mi face
«Ca poet adevărat,
«Fă în viață-ți¹ o minune,
«Hotărindu-te a-mi spune
«Adevăr neprelucrat.»

Îți spun dar că ești frumoasă,
Că ești pasare voioasă,
Că ai glas incintător,
Și că 'n veșnică frăție
Sufletu-mi se 'nchină ție
Ca un frate iubitor.

1846.

¹ Schimbat : viață.

XI.

PE UN ALBUM¹

În zădar vuiește Cerna și se bate
De-a' ei stincl mărețe, vechi, nestrămutate,
Și 'n cascade răpezi² saltă pe-al lor sîn...
Apa-î trecătoare, pietrele rămin !

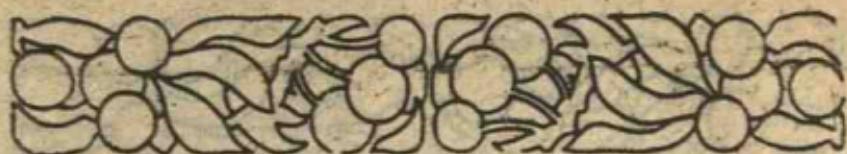
În zădar și aniș s'adun' cu grăbire,
Trecind peste inimî ce-aă gustat iubire :
Suvenirul dulce de-un minut slăvit
Printre-a' vietii valuri stă 'n veci neclintit !

1844. — Mehadia.

*

¹ Al doamnei C. E. (ms.).

² Schimbat : albe. — Ms. : nalte.

XII.

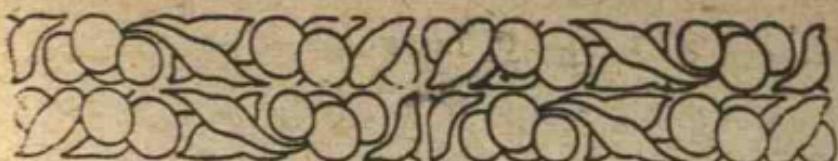
PE ALBUMUL DOAMNEI E. A.

Cind vine dulcea noapte
Cu-a' ei duioase plingeri,
Cu tainicele-i șoapte,
Ce par cintări de ingeri ;

Cind cerul plin de stele
Cu dragoste-ti zimbeste
Și ochiu-ti rătăcește
Primblindu-se pe ele ;

Cind inima ta, plină
De dulce poesie,
Se bate și suspină
O dulce armonie, —

N'auzi un glas ce zice :
« Te pling, sărmană floare,
Că pe pămînt aice
Trăiești tu fără soare ?...»

XIII.

SERENADA LUI SCHUBERT

Ah ! mă jur pe-a ta zimbire
Pe-al tău glas ceresc,
Tie 'n veci a mea simțire,
Tie s'o jertfesc.

Vin' ca dulcea mingiiere,
Scumpul mieū odor,
Că de-o tainică durere
Eū suspin și mor !

Iată ceasul de'ntilnire,
Ceasul mult dorit ;
Luna, martur de iubire,
Tainic s'a ivit.

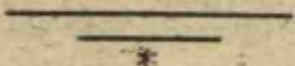
Vin' o dulce mingiiere,
Înger de amor,
Că de cruda mea durere
Eū suspin și mor.

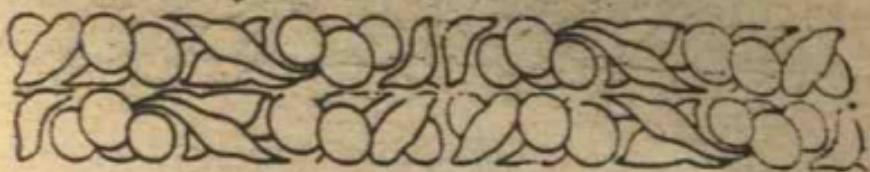
Dulce-a vieții fericire,
Gingașul amor,

Trece ca o nălucire,
Ca flătur ușor.

Tu ce ai simțire vie,
Suflet plin de dor,
Prinde vesel în junie
Fluturul din zbor!

1844. (Manuscript.)

XIV.

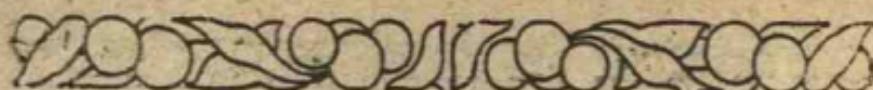
R O M A N T Ă

De-aș fi, iubito, gingasa floare
Ce crește 'n vale, lingă pirău,
Aș da și roua și mindrul soare
Pe-o rază dulce din ochiul tău.

De-aș fi, iubito, pasărea mică
Ce printre frunze saltă ușor,
Pe-a' tale brațe stind fără frică,
N'aș vrea în lume ca să mai zbor.

De-aș fi, iubito, vîntul de seară,
Ești nicio floare n'aș ingina,
Ci, cît e noaptea de primăvară,
Pe sinu-tăi fraged m'aș legăna.

De-aș fi, iubito, ingerul care
Te-adioarme, noaptea, cu glasul său,
Ti-aș fura tainic o sărutare
Și'n cer te-aș duce pe sinul mieu.

XV.

ADIO MOLDOVEI

Dulce¹ țară și frumoasă,
O, Moldovo, draga² mea !
Cine pleacă și te lasă
E pătruns de jale grea.
Că³, plutind în visuri line,
Pe-al tău sin ca intr'un raiu,
Dulce-i viața de la tine
Ca o dulce zi de Maiu !

Ești te las, țară iubită⁴,
De-al tău sin⁵ mă depărtez,
Dar cu inima cernită
Pling amar, amar oftez.
Trist, acum, la despărțire,
De fiori⁶ mă simt cuprins,
Și-orice dragă nălucire
Pentru mine-acum s'a stins !

¹ Ms. Schimbat : scumpă.

² Schimbat : țara.

³ Schimbat : căci.

⁴ Ms. Schimbat : slăvită.

⁵ Ms. Schimbat : cer.

⁶ Ms. : jăliri.

Cine știe, cine știe
Dacă 'mpins de-al soartei vint,
M'oiu intoarce 'n veselie
Să sărut al tău pămînt!
De-oiu vedea încă vre-odată
Muntii tăi răsunători
Ce cu-o frunte innălităță
Se pierd falnic printre nori;

Și-al tăi codri de verdeață,
Unde curg, șoptesc usor
Reci izvoare ce dau viață,
Doină care zic de dor,
Și-al tău cer care zimbește
Sufletului românesc,
Și oricare mă iubeste¹
Și-oră pe care eū iubesc!

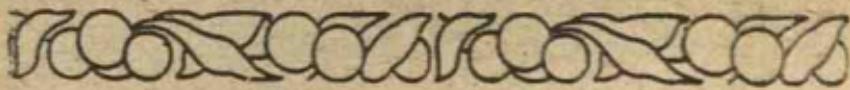
Iată ceasul de pornire,
Iată ceasul mult amar!
Vis, nădejde, fericire²,
Eū le las pe-al tău hotar,
Și-a mea inimă îți zice:
O, Moldovo, ce jălesc,
Adio! rămiș ferice,
Ferice să te găsesc!

1848.

*

¹ Ms. : Și-oră pe care mă iubeste.

² Ms. Schimbăt : Veselie, fericire.

XVI.

HORA ARDEALULUI¹

Hai să dăm mină cu mină
Ceî cu inimă romină,
Să 'nvirtim hora frăției
Pe pămîntul României !

A sosit ziua dreptății
Ziua sfînt' a libertății !
Tot creștinu 'nveseleste²,
România 'ntinereste !

Ardelean, copil de munte,
Ian ridic' acum cea frunte,
Și te 'nsuflă de mindrie
Că ești fiu de Românie !

Ardeleni, lumea ne vede !
Muma dragă³ 'n noi se 'ncrede,
Căci de-acum Romînu 'n lume
Va fi vrednic de-al său nume !

¹ Culegerea din 1863 nu cuprinde pe acestea două.

² Ms. : Bradu 'n munte inverzeste.

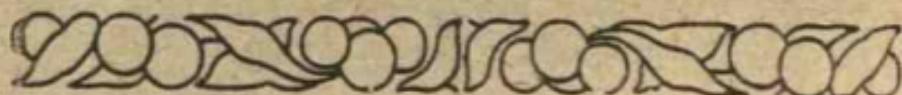
³ Schimbat : România.

Ura! frații, în fericire!
Ura! frații, intr'o unire,
Să 'nvărtim hora frăției
Pe pămîntul României.

(*Foaia pentru minte, inimă și literatură*, 1848, p. 192;
iscălit: «Un Romin».)

Brașov, 1848.

*

XVII.

15 MAIŪ 1848

Fraților, nădejde bună! fiți cu toti 'n veselie,
Cerul însuși ocrotește scumpa noastră Românie:
Azī e ziua de 'nviere a romînului popor,
Care singur își urzește dulce, mindru viitor.

Priviți cerul cum se 'ntinde ca o Mare 'nsen-
[nată;

Priviți soarele ce-aruncă o lumină 'nflăcărată;
Priviți văile 'nflorite, codrii, munții înverziti;
Cerul, soarele, pămîntul, astăzi sint împodobiți;
Căci e ziua mult dorită, căci e ziua mult mă-
[reată,

Unde falnic se ridică România îndrăzneată!

Fraților, nădejde bună! azī, supt cerul fără
[norii,

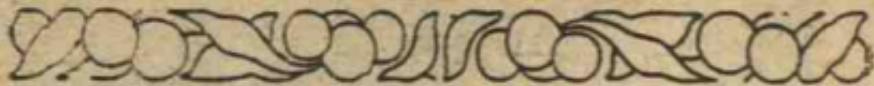
Libertatea, România se 'ntîlnesc pe cîmpî de
[florii

Și 'nnoiesc în fața lumiř a lor vesnică 'nfrățire
Dup' o lungă, dureroasă și fatală despărțire!

Fraților, nădejde bună! Viitorul ce urziți
Va fi vrednic de trecutul al strămoșilor slăviți!
Bărbăția și unirea între voi-de-acum dom-
[nească,
Și strigați în libertate: România să trăiască!

(*Ibid.*, p. 145; iscălit «un Romin»;
atribuție lui Alecsandri, în ed.
a 2-a «Minerva», p. 241.)

XVIII.

LA MORMINTUL

LUÏ GR. ROMALÒ

Încă o rază care se stinge
Din cerul nostru intunecat !
Inima noastră amar te plinge,
O dulce frate instrăinat !

Martir iubite al libertății,
Tu mori departe de-al tău pămînt,
Morî ca o floare în floarea vietii¹,
Și noi te plingem pe-al² tău mormint.

O dormî în pace pe-aceste maluri,
Înginat dulce, ca 'n vis ușor,
De glasul Mării purtat de valuri,
De glasul nostru uimit de dor.

O, zborî din lume, zborî fără jale,
Suflete blinde, suflet senin !
Căci noi vom spune patriei tale
Cât ați jălit-o³ pe term străin !

¹ Schimbat : trist pe termul străinătății.

² Schimbat : ducem l'al.

³ Schimbat : dorit-o.

Cit vom fi încă purtați prin lume
De valul vieții, de-al soartei vint,
Vom șopti jalnic scumpul¹ tău nume
Ca un adio l'al tău mormânt !

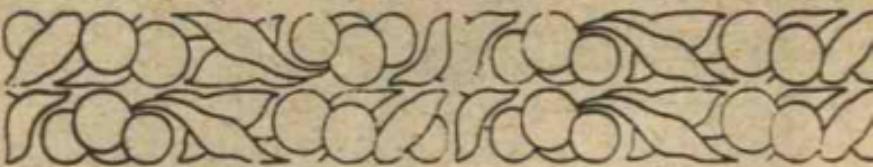
(*Zimbrul*, I, n-1 42.)

Constantinopol. — 31 Maiu² 1848.

¹ Schimbăt : dragul.

² Apoi : 1849.

XIX.

ÎNTOARCEREA¹ ÎN ȚARĂ

Pe muchi de prăpăstiile lunecind ușor,
Cu corbi de iarnă mă 'ntreceam în zbor.

Sania-mi cea mică, murgul mieu cel dalb
Albe lăsaă urme² pe omătul alb,

Zburam eū³ ca gindul ce mă 'mpresura ;
Gindul mieu, ca mine, în ceruri zbura.

Eū răzbăteam iute troieni de ninsori,
El lăsa în urmă-î troieni lungi de nori.

Căci mergeam departe... : el cătră o stea,
Eū, instrăinatul, cătră țara mea !

*

În zădar copaci crengile-și pleca'
Si zăpadă 'n cale-mi pe rind scutura'.

În zădar și cerul viscole stîrnea,
Si cu fulgi prin neguri drumul⁴ așternea.

¹ Ms. inturnarea.

² Ms. Schimbat : Lăsaă urme albe.

³ Ms. Schimbat : noi.

⁴ Ms. Schimbat : cimpii.

În zădar și lupii, codrii răzbătind ¹,
Cu crivățul iernii m'alungaă urlind.

Și lupii ce urlă, și arborii muți
În negura deasă rămineau pierduți,

Căci mergeam departe ²...: gîndu-mî la ³ o stea,
Eű, înstrăinatul, eű la ⁴ țara mea !

*

În țara mea dulce sint drumuri de flori;
În dulcea mea țară zbori, murgule, zbori.

În blindul luceafăr am un inger blind;
Înnalță-te 'n sinu-î ⁵, o, tristul mieu gînd !

Tara nu-î departe; o simt, o văd eű!
Raiul inflorește în sufletul mieu.

Steaua 'ncet se 'nnalță ⁶-pe cerul senin,
Îngerul iubirii îmî zimbește lin.

Periți, neguri dese, iată dulcea stea,
Pieți, străinătate, iată țara mea !

1849. — Bucovina.

*

¹ Ms.: părăsind.

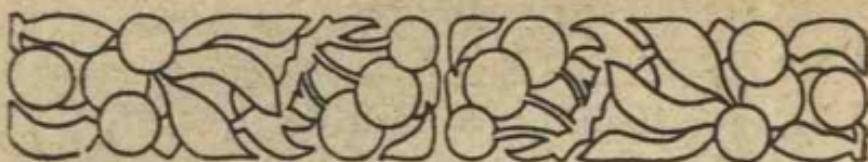
² Ms. Schimbat: în grabă.

³ Ms. Schimbat: cătr' o; apoi: el cătră o.

⁴ Ms. Schimbat: cătră.

⁵ Ms.: Mergî să te dezmirde.

⁶ Ms. Schimbat: se arată

XX.

L A M O A R T E A

LUI P. GAZIMIR

19 Septembre 1850

Din ramura plăpindă a tinerimiī tale,
O, țara mea duioasă,
A mai căzut o floare, te-a părăsit în jale,
În jale dureroasă.

Sărmană, tristă mumă, copii-tă de iubire
Te lasă fără vreme ;
Ei cad, secerăți grabnic de-a morțiī grea lovire
Pe sinul tău ce gême.

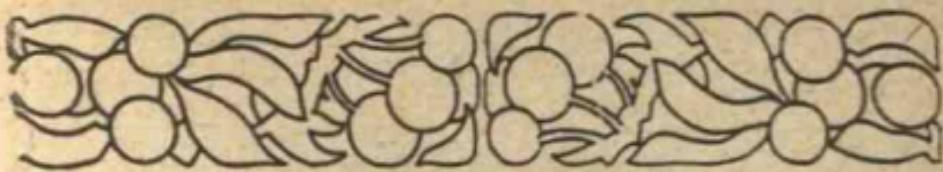
Ce vint amar de moarte, val, suflă peste tine,
De sufere și moare
Orice de-abia 'nverzeste supt dulcile-tă lumine,
Oră ce-ă de-abia în floare ?

Fatală, crudă soartă ! Tot ce e drag în lume,
Curind din lume pieră ;
Fericie care lasă măcar un dulce nume
L'a patriei durere !

(*Zimbrul*, 1850, p. 94.)

1850. — Iași¹.

¹ Locul adăus pe urmă.

XXI.

D R I D R I

Cine n'a văzut
Și n'a cunoscut
Pe Dridri voioasă, ca o
[păsărică, —
Jur pe Dumnezeu,
Pe sufletul mieu,
El în astă lume n'a vă-
zut nimică.
Cîntec frances.

Era grățioasă,
Tinără, frumoasă,
Vie Parisiană cu mii de 'nciutări :
Mica ei guriță,
Ca o garofită,
Purta o comoară de dulei sărutări.

Dulcea veselie,
Ce inima 'nvie,
Ca un soare veșnic lucia 'n ochii sei.
Ea 'nsufla iubire,
Plăcere, uimire,
Căci era artistă în sufletul ei.

Prin orice mișcare,
Prin a sa cintare,
Prin a sa ființă, vesela Dridri
Sămăna o floare
Cu mici aripioare
Ce zbura prin aier ca un colibri.

Cine n'a zărit-o
Și n'a urmărit-o
Trecind în primblare Cimpii Elisei ?
Gine-a urmărit-o
Și iar a zărit-o
Fără să dorească a fi dragul ei ?

Parisul e mare,
Și 'n sinul lui are
Multe frumușele, dalbe cit ați vrea :
Dar aşa dălbică,
Aşa frumușică
Nău avut Parisul, nici n'a mai avea !

Multe știu să cinte
Și voios să 'ncinte
Noaptea în bancheturi pe iubiții lor,
Dar ca dinsa cine
Știa să inchine
Cupa veseliei dulcelui amor ?

Ca un dalb de lună,
Ca o veste bună,
Ea veni pe lume într'un carnaval,

Și, rîzind de moarte,
De reale soarte,
Ea cinta tot astfel pe al lumiř val :

«Viața-i trecătoare,
«Dragostea-i un soare,
«Care luminează calea surtei vietii;
«Mergeti dar ca mine,
«Cu fruntea 'n lumine,
«Voi ce treceti plaiul dulcii tineretii!»

«Cerul mult fericit
«Ne-a trimes aice
«Ca 'mpreună vesel să călătorim,
«Și ni-a dat simtire,
«Dor de fericire,
«Inimă fierbinte ca să ne iubim.

«Inima-mi e plină
«De-amor, de lumină,
«Și vrea să iubească pînă ce-oiu muri;
«Sufletul mieu ride;
«Raiul se deschide,
«Se deschide 'n glasul veseliei Dridri.»

Astfel de cîntare
Cînta 'n nepăsare
Dragă copiliță cu glas aurit;
Ea credea 'n iubire
Și în nălucire
Ca în cerești daruri fără de sfîrșit.

Nu stia că 'n lume
Cel mai dulce nume,
Cea mai scumpă floare, cel mai gingăș dor,
Moartea le atinge
Și curind le stinge
Cum se stinge-un fulger viu și trecător!...

Supt o cruce tristă
Tinăra ¹ artistă
Odihnește-acuma singură 'n mormint, —
Singură, tacută :
Acum e pierdută
Într'un colț de lume, supt negrul pămînt.

Dalbe tinerețe,
Vesele ² frumșete,
Cine putea crede că voi veți ³ peri!...
De și n'o mai vede,
Nimene nu crede
C'a putut să moară vesela Dridri!

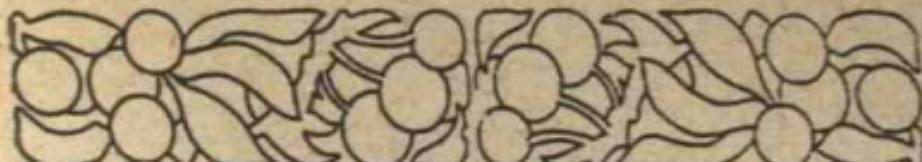
1851. — Paris.

¹ Schimbat ! Vesela.

² Schimbat : Gingășe.

³ Fusese : ifl.

XXII.

UMBREI LUI NICU GHICA

Tu ce-ați fost în lume atât de iubit,
Inimă de inger, suflet amărit,

Mare a fost taina durerilor tale,
De-ați lăsat în lacrimi, de-ați lăsat în jale

Patrie, soție, rude și copii,
Ce te pling pe malul tristei veșnicii!

Dar cit de grozavă, cit de nepătrunsă
A fost acea taină în sinu-ți ascunsă!

Astfel tu de fire¹ erai simțitor
Și l'al altor patimii dulce 'ndurător,

Astfel știai face jertfi neconenite,
Că din pragul morții te-ai fi 'ntors, iubite, —

De gindiai ce lacrimi lași în urma ta,
De puteați copiii a ți-i sărata!...

¹ Schimbă : în suflet.

O, ființă blindă, umbră mult jălită !
Auzi tu, din țermul unde ești sosită,

Cum te plinge lumea care te-a pierdut ?
Cum te plinge țara care te-a avut ?

Vezi tu vălul negru, noaptea 'ntunecată
Care peste inimă s'a intins de-odată ?

Simți tu de departe ce deșert cumplit
Lași intre prietenii cari te-a ū iubit ?

Omenirea tristă a pierdut în tine
O comoară scumpă, un izvor de bine,

Patria un razim, noă un frățior,
Copilașii tineri, fericirea lor !...

O, voă, lanțuri tainici, voă, legături sfinte
De copil al țării, de om, de părinte ;

Visuri de iubire și de viitor,
Ce 'nginați în cale-i omul trecător,

Voă, simțiri innalte ale Omenirii,
Glasuri măgăioase a' Dumnezeirii ;

Toate intr'o clipă, cum de-ați părăsit
Sufletu-i nemernic, gindu-i rătăcit ?...

Astfel a vrut soarta, și, cind ea vroiește,
Omul cade !... iarba pe-a lui urmă crește !

Omul e o taină, viața lui un vis :
Sufletelor blînde cerul e deschis !

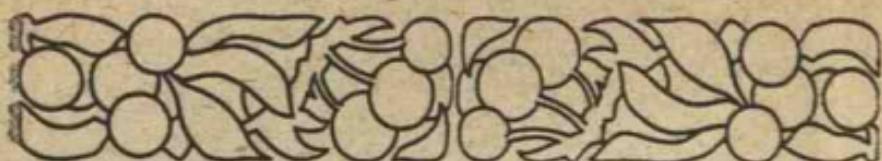
Cel ce-a fost odată, ștersu-s'a din lume
Ca un fulger iute, ca un val de spume :

Cel ce răspindit-a bunuri pe pămînt,
Singur, în tăcere, zace supt mormînt.

Singur, intr'un codru, doarme el departe
De al lumiř zgomoř, vîsurî mult desarte,

Și-umbra-ř e 'nginată jalnic, lin, ușor
De-al codruluiř freamăt și de-al nostru dor !

1851. — Iaři.

XXIII.

DOR DE CĂLĂTORIE

Primăvara cea verzie
Cu cosița-i aurie
Mi-a sosit voios în țară,
Drăgulița primăvară !

Și-a adus un dulce soare,
Și-un sin plin de lăcrimioare,
Și-a adus o lună plină
C'a s'o scalde în lumină.

Lunca ride și 'nverzește,
Doru 'n suflet se trezește,
Izvorașul curge 'n vale,
Și-mi aduce dor de cale.

Dați-mi, dați-mi aripioare,
C'aud glasuri de cocoare ;
Dați-mi aripă sprintenèle,
C'aud glas de rindunele.

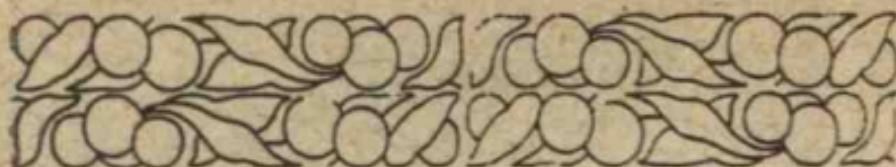
Să mă duc în depărtare,
Peste munti și peste Mare,

Să mă duc în lumea 'ntreagă
Ca o pasăre prieagă.

Duce-m'aş în cale lungă
Dor să nu mă mai ajungă ;
Duce-m'aş și m'aş tot duce,
Dor să nu mă mai apuce !

1852. — Iaşi,

XXIV.

BOSFORUL

FRAGMENT DIN NOAPTEA BAIRAMULUI

— Poem oriental —

Dormia în linistire Bosforul fără valuri,
Între-al Europei măndre și-al Asiei verzi maluri,
Ca un uriaș războinic¹, în lupte ostenit:
Din zorii și pănă 'n noapte pe sinu-i² el purtase
Corăbiile cu trei poduri, nenumărate vase
Spre-Apus și Răsărit.

Acum, dezmirdat însă de-a Ginilor³ suflare,
Se legăna molatec, cu-o lenesă mișcare
Și, ca oglindă vie, supt cer se întindea.
Iar luna zimbitoare, și tainică, și lină,
Vărsind pe-a' sale unde dulci spume de lumină,
Cu fața sa bălaie în el se oglindea.

¹ Apoi: uriaș războinic. Schimbă: un balaur verde.

² Ms.: umori.

³ Amintire din poesia lui Hugo, *Les Djinns*.
— Gini ar fi duhuri usoare de noapte.

Precum acele păsări, străine, călătoare,
Ce se abat în sesuri la asfintit de soare,
Stringind a' lor aripe, căzute de lung zbor,
Multime de corăbiu cu pînzele 'nvălite
Staŭ, umbre uriașe, fantasme neclintite,
Pe luciul Bosfor.

Era la ceasul tainic cind Geniile de noapte
De la ¹ un mal la altul aduc duioase soapte,
Cind Marea 'ncet adoarme cu-o suspinare grea ;
Atunci cind lumea-și pune fantastica sa haină,
Cind orice zefir trece purtind o dulce taină,
Cind orice undă poartă în frunte-î cite-o stea.

Era la ceasul tainic ² cind palida cadină,
Cu lacrimi pe-a' ei gene, cu fruntea pe-a sa ³
[mină,

Privind în depărtare un zbor de elcovani,
Ar vrea pe luciul apei, ca păsările-acèle.
Să fugă 'n siaul noptii, zburînd spre Dardanele,
De parte de tirani.

Nu se zăria atunce pe umeda cîmpie
Decit lucioase flacări și fulgere-argintie
Ce, șerpuind prin apă, sclipiau și s'alungau,

¹ Ms. : pe.

² Ms. : liber. Schimbat : oara tristă.

³ Ms.: sa pe.

⁴ Schimbat: Scinte și fulgeri de flacără-argintie.

⁵ Schimbă : plutiau.

Saū dělfini ſără număr, cari, sărind din Mare
Și 'n ſpume luminoafe miſcind a lor spinare,
În valuri după ſtele pe rind ſe cufundaū.

Acum de mult imamul din minare[t] cintase,
De mult glasu-î puternic la rugăciunî chemase
Copiii lui Mohàmmed în naltele geamii;
Nu s'auziaū în lume decit ſuspinuri multe
Și-acele blinde glasuri de duhuri¹ nevăzute,
Ce vin de prin pustii.

De-o dată 'n intuneric o luntre² nezărită
Trecu ca visul negru pe-o frunte adormită,
Lăſind o urmă lungă pe-adincul umed plaiū;
Pe mal un cintec dulce ſe auzi de-o dată;
Iar luntrea³, cu grăbire spre cintec îndreptată,
Se afundă în umbra mărețului Saraiū.

Constantinopol. — 1845.

¹ Ms. Schimbat : umbre.

² Ms. Schimbat : barcă.

³ Schimbat : barca.

XXV.

S T R O F E

LUI C. NEGRI

I.

Prietenul mieū Negri, iubit și dulce frate,
Îți scriu aceste strofe din locuri depărtate
În care-odinioară, ca mine călător,
Lăsind a ta gindire în tainicul ei zbor,
Adese oră ca mine ař stat culcat pe maluri,
Cu susfetu-ți în ceruri, cu ochii tăi pe valuri.

II.

În orice parte-a lumii străin eū mă găsesc,
Îmi place, sint ferice la tine să gindesc,
Și 'n orice întimplare a vietii mele-mi place
La gindurile mele părtaș de a te face;
Căci din copilărie cu tine m'am deprins
Să 'mpart orice simțire de care sint cuprins.

III.

De mă muncește dorul cind tmă aduc aminte
De vremile trecute a' dragostii fierbinte;

De simt a' mele lacrimi curgind încetișor
Cînd se deșteaptă 'n mine al țeriî gingaș dor;
Durerî saü veselie, orice vie simtire
M'apropie de tine cu-o dulce înfrătire.

IV.

Acum pe malul Mării, la umbră stînd culcat,
În liniște adincă și 'n visuri cufundat,
Privesc trecind multime de vase călătoare,
Ce lunecă pe valuri ca lebede usoare,
Și gîndu-mi le urmează supt cerul fără nori,
Ca pasarea prieagă ce cat' un cuib de flori.

V.

El merge să revadă acele mindre plaiuri,
A' tinereții noastre armonioase raiuri,
În care, ca și tine, o scumpe frățior,
Simtit-am al mieu suflet, ferice, iubitor,
Crescind în înflorire supt al iubirii soare
Și culegind a' lumii plăceri incintătoare.

VI.

Să duce el în grabă și-opreste zborul său
Pe unde-odinioară trecut-am tu și eū,
Dar mai ales îi place, uimit, să se închine
Acelor două țermuri de suvenire pline,
Neâpoli, Venetia, poetice surori,
Ce 'n inimile noastre deșteaptă dulci fiori.

VII.

O, Negri, scumpe frate, cit vom trăi în lume,
Cu multă 'nduiosare șopti-vom aste nume,
Și, cîte ori în viață cu drag le vom șopti,
Cu drag unul la altul frătește vom gîndi, —
Căci între două inimî mai strinsă e unirea
Cînd ele de-o potrivă aŭ cunoscut iubirea.

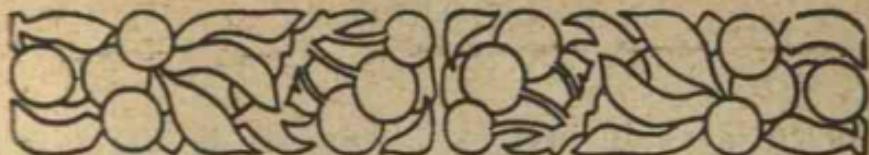
VIII.

Trec aniî cu grăbire pe calea surtei vieții,
Se vestejește floarea frumoasei tinereți,
Dar sufletul nu-să pierde a' sale daruri-sfinte.
El veșnic are viață, și își aduce-aminte
De oricare simtire, de oricare cuvint
Ce l-aŭ făcut să afle chiar cerul pe pămînt.

IX.

Așa pe veșnicie va sta intipărîtă
În sufletele noastre icoana mult-slăvită
A cîrlel ce în lume a fost îngerul mieu,
Și oara tristă 'n care, zburind la Dumnezeu,
Ni-a dat cea de pe urmă a sa dulce privire,
Unind mînile noastre în veșnică 'nfrățire!

MÄRGÄRITÄRELE
(1852—1859.)

I.

CĂTRE ROMINI¹

(DEŞTEPTAREA ROMÂNIEI)

1 8 4 8

Voî ce stați în adormire, voî ce stați în ne-
[mișcare,

N'auziți sunind puternic² acel glas triumfător,
Ce se 'nnalță pin' la ceruri din a lumi'i deș-
[teptare,

Ca o falnică chemare³

Unui falnic viitor?⁴

Nu simțiți inima voastră că tresare și se bate?

Nu simțiți în sinul⁵ vostru un dor sfint și ro-
[mănesc

¹ Adaus târziu, ca preludiu :

Lacrimile, izvorite dintr'un suslet simțitor,
Precum roua dimineții, se înnalță 'n tainic nor,
Și se duc de se revarsă pe al Domnului altar
În odoare prețioase, în cereșc mărgăritar.

² Schimbă : prin somnul vostru.

³ Schimbă : Ca o lungă salutare.

⁴ Schimbă : Către-un falnic viitor.

⁵ Schimbă : pieptul.

La cel glas de înviere, la cel glas de libertate,
Ce pătrunde și răzbate
Orice suflet omenesc ?

Iată ! veacul¹ se deșteaptă din adinca-i le-
[targie !

El² păsește cu pas mare către-un tel de mult
[dorit ;

Ah ! treziti-vă ca dinsul, frații mei de Românie !
Săriti³ toti cu bărbătie :
Iată vremea⁴ v'a sosit !

Libertatea 'n fața lumiř a aprins un falnic⁴
[soare,

Si-acum națiile mîndre⁵ cătră dinsul atîntesc
Ca un cîrd de vulturî agerî ce cu-aripli min-
[tuitoare

Se cerc vesel ca să zboare
Cătră soarele ceresc !

Numai tu, popor romîne, să zaci vesnic în or-
[bire ?

Numai tu să fi Nevrednic de-acest timp refor-
[mator ?

Numai tu să nu ieși parte la obșteasca înfrățire
La obșteasca fericire,
La obștescul viitor ?

¹ Schimbat : lumea.

² Schimbat : Sculații.

³ Schimbat : Ziua vietii.

⁴ Schimbat : mîndru.

⁵ Schimbat : neamurile toate.

Păna cind să creadă lumea, dragit¹, copii de
[Românie] -

C'orice dor de libertate a perit, s'a stins din
[voi] ?

Păna cind a să vă² plece cruda, oarba tiranie
Să la caru-i de trusie
Să ne 'njuge ca pe boi!

Păna cind în țara noastră despotismul³ să
[domnească] ?

Nu sinteți sătuř de rele, n'ati avut destui stă-
[piñi] ?

Sculați, frați, cu bărbătie, lumea 'ntreagă⁴ să
[privească]

Că în Țara Românească⁵

Mař trăiesc încă Români⁶ !

Sculați, frați de-același singe⁷, iată ceasul⁸ de
[frătie] !

Peste Molniță⁹ și Milcov, peste Prut, peste
[Carpaři]

¹ Schimbat : o.

² Schimbat : să ne tot.

³ Schimbat : tot străinul.

⁴ Schimbat : La arme, vitejí, la arme, facetă
lumea...

⁵ Schimbat : Pe cîmpia românească.

⁶ Schimbat : Cete mădare de Români !

⁷ Schimbat : nume.

⁸ Schimbat : timpul.

⁹ Schimbat : Molna, peste.

Aruncați brațele voastre cu-o puternică mîn-
[drie,

Și de-acum pe veșnicie
Cu toti minile vă dată!

Haidetă!, frăță! de-același singe, haï cu toti
[ntr'o unire,
Libertatea României* să cătăm, să dobindim,
Haï, Români, supt ochiul lumii, pentru-a patriei
iubire³,

Pentru-a nației mărire⁴
Viața noastră să jertfim!

Fericit acel ce calcă tirania supt picioare!
Care vede 'n a lui țară libertatea re'nviind.
Fericit, măreț acela care, supt al slavei⁵ soare,
Pentru Patria lui⁶ moare,
Nemurire dobindind⁷.

(*Foaia pentru minte, etc.*,
1848, p. 184.)

Februarie 1848.

¹ Schimbat : Haï copiil.

² Schimbat : Libertate-acum sau moarte.

³ Schimbat : Pas' Români, lumea ne vede...
Pentru-a patriei iubire.

⁴ Schimbat : mumei dezrobire.

⁵ Schimbat : un falnic.

⁶ Schimbat : sa.

⁷ Schimbat : moștenind ; apoi restituit ca în
forma intăiu.

II.

SENTINELA ROMINĂ

POEM ISTORIC

I.

Rominul nu pieră.

Din virful Carpațiilor,
Din desimea brazilor,
Răpezit-am ochii miei
Ca doi vulturii sprintenei,
Pe cea vale adincită
Și cu florii acoperită,
Ce se întinde ca o ceată
Până în Dunărea măreață
Și de-acolo, în depărtare
Până în Nistru, până în Mare.
Iar pe cel amar pustiului

Cu văzutul ce ntilniiu ?
Ntilniiu un ostăsel¹,
Verde ca un stejarel²,

¹ Schimbat : viteaz oștean.

² Schimbat : Purtind semne de Rimlean.

Mândru ¹ ca un pui ² de leu ³,
Și viteaz cit e un Zeu ² :
Brațu-¹ sting era 'ncordat
Supt un scut de fier săpat,
Care 'n soare strălucia ³,
Și pe care se zăria
O lupoaică argintie,
Ce părea a fi chiar vie,
Și supt fiară doî copii
Ce păreau a fi chiar vii ;
Mina-¹ dreaptă ținea pală,
Iar pe cap purta cu fală
Coif de aur lucitor,
Ca un Zeu nemuritor.

Cel viteaz era călare
Pe-un cal alb în nemiscare,
Și, ca dinsul, neclintit
Sta privind spre Răsărit ;
Numai ochii săi mișca,
Vulturește-¹ alerga
Pe cea zare cenușie,
Lungă, tainică, puștie,
Unde, ca prin vis trecind,
S'auzia din eind în eind
Vuieț surd, grozave șoapte
Ce veniau din Miazănoapte,
Zgomot lung, innădușit
Ce venia din Răsărit.

¹ Schimbat : Falnic, tare ca un leu.

² Schimbat : eu chip frumos de Zeu.

³ Schimbat : Ce ca soarele soria.

Iarba nu se clătina,
Frunza nu se legăna.
Pasărea la munți zbura,
Fiara 'n codri tremură,
Căci prin lumea spăimintată,
În uimire cufundată,
Treceaŭ reci fiori de moarte,
Presimțiri de rele soarte !
Iar pe cer un vultur mare,
Făcind cercuri de zburare,
Se vedea plutind cu fală,
Și 'n rotirea-ă triumfală,
Tintia ochiul său măret
Pe viteazul călăret.

— «Cine ești ? tu, măi voinice¹ ?
«Rătăcit pe cimp aice² ?
— «Cine-s eū ? Oștean Roman³,
«De-a 'mpăratului Traian !
— «Dar ce cați tu, măi voinice,
«Singur in pustiiu aice⁴ ?
— «Maica Roma cea bătrină
«Mi-a pus arma asta 'n mină,
«Și mi-a zis eu glasul său :
«Fiuł mieu, alesul mieu !
«Tu din toti ați miei copii
«Cel mai tare 'n vitejii !
«Mergi in Dacia, grăbește,
«Pe barbări de-i risipește,

¹ Schimbat : de unde esti.

² Schimbat : Pe la noi ce rătăcești ?

³ Schimbat : Sint Romin si sint oștean.

⁴ Apoi suprimate aceste două versuri.

«Și-apoi veșnic privighiază,
«Sentinelă mult vitează.
«Și te-aține la hotare, —
«Că s'aud în depărtare
«Răsunind dușmâne pasuri,
«Menințind barbare glasuri...»

— «Venit-am și am invins !
«Pe barbări pe toti i-am stins,
«Și pe țermurile lor
«Acum, Domn stăpinitor,
«Aștept oardele avane,
«Aștept limbile dușmâne
«Care vin din Răsărit,
«Ca potop nemărgenit,
«Să cuprindă, să înnece .
«Tot pămîntul unde-or trece !».
— «Vaî de tine, măi voinice ¹,
«Aî să pieră în cimpă aice !».

— «Eă să pier, eă ?... Niciodată !
«Vie-o lume incruntată,
«Vie valuri mari de foc...
«Nică că m'or clinti din loc.
«Tot ce-i verde s'a usca,
«Rîurile vor seca,
«Și pustiiul tot mereu,
«S'a lăți 'mprejurul mieu ;
«Dar eă, veșnic în picioare
«Printre valuri arzătoare,

¹ Schimbat : O, viteze nefericite.

«Voiū lupta, lupta-voiū foarte
«Făr' a fi atins de moarte,
«Căci Romin sint în putere,
«*Si Romînu 'n veci nu pierे.*»

II.

Apa trece, pietrele rămîn¹.

Abia zice, iată, iată²,
Fulgeră 'n cer o săgeată,
Vijiie, vine, lovește
Scutul care zingănește
Și-o răspinge-o zvirle jos
Ca pe-un șerpe veninos.
După dinsa 'n depărtare,
Colo 'n fund, în fund la zare,
Se ivește-un negru nor,
Plin de zgomot sunător,
Ce tot vine, ce tot crește
Și pe cimpuri se lătește
Cât e zare de zărit,
Între Nord și Răsărit !

— Sentinelă, privighiază,
Norul crunt innainteață,
Sentinelă te arată,
Norul crunt se sparge!... Iată!
Iată oardele avane,
Iată limbile dușmane
De Gepizi și de Bulgari,

¹ Adaus tărziu.

² Schimbat : și de-odată.

De Lombarză și de Avari !
Vin și Huniș, vin și Gotii,
Vin potop, potop cu totii,
Pe cați iuți ca rindunele,
Fără friie, fără sele,
Cați sirepi ce fug ca vîntul,
De cutremură pămîntul !
Multă sint ca nisipul Mării,
Multă ca ghiarele mustrării
Într'un suslet păcătos,
Într'un cuget singeros !...
Saï, Romine, pe omor,
Fă-te fulger răzbitor,
Fă-te Dunăre turbată,
Fă-te soartă nempăcată,
Căci potopul, iată-l vine,
Și-i amar, amar de tine !

— Vie !...

Ca o stincă naltă,
Ce din vîrf de munte saltă,
Tună, se rostogolește,
Cade, rumpe și zdrobește
Codrii, vechi din a sa cale,
Pân' în fund, în fund de vale, —
Astfel crunt ostașul mieu
Își izbește calul său
Peste codrii mișcători
De barbari năvălitori,
Și mi-¹ sparge, și-i răzbește,

¹ Schimbat : El îi sparge.

Snopuri, snopuri îi cosește,
Și-i înfringe, și-i răspinge
Și-i alungă, și-i invinge !
Calu-i turbă, mușcă, zbiară ¹,
Beat de singe ca o fiară ²,
Calcă trupuri supt picioare,
Sfarmă arme sunătoare,
Și cu greu în singe 'nnoată,
Și mereu se 'ndeasă 'n gloață.

Crunt războiu, privire cruntă !...
Fiul Romei se incruntă...
Fulgeri ies' din ochi săl,
Fulgeră miș de scînteî
Dintr'ale-armelor ciocniri
Și lucioase zingăniri ;
Zbor' topoarele-aruncate,
Zbirniie-arcele 'ncordate,
Și săgețile la soare ³
Vijelesc vijitoare ⁴ ;
Cai saltă și nechează,
Lupta urlă, se 'ncleștează,
Și barbării toti grămadă
Mortii crude se dau pradă :
Zece cad, o sută mor,
Sute vin în locul lor ;
Miș intregi se risipesc,

¹ Schimbat : sare.

² Schimbat : Nechezind cu infocare.

³ Schimbat : ușoare.

⁴ Schimbat : Nourează mindrul soare.

Alte miș in loc sosesc !
Dar viteazul cu-a sa pală
Face drum printre năvală,
Și pătrunde prin săgeți, —
Că-ă Romîn cu șepte vietî !

În zădar hidra turbează,
Trupu-ă groznic încordează,
Geme, urlă și scrișnește,
Și 'mprejur se 'ncolăcește.
Fiul Romei se aprinde,
Hidra 'n mîne-ă o cuprinde,
Și-o sugrumă, și o sfarmă,
Și-o învinge, și o darmă !....

Fug Gepiziĭ, fug Bulgariĭ,
Și Lombarziĭ și Avariĭ;
Fug și Huniĭ, fug și Goțiĭ,
Fug potop, potop cu totiĭ,
Și se duc, se duc ca vintul,
Asurzind întreg pămîntul
De-a' lor urlete barbare,
De-a lor vaiete amare !

III.

(Roma, Roma nu mă' este¹ !)

Unde-s oardele avane ?
Unde-s limbile dușmâne ?

¹ Adaus tărzii.

Aă perit, s'aă stins din faă,
Precum toamna 'n dimineată
Se topesc, se sting la soare
Negurile-otrăvitoare !

Cu ce vifor de urgie
Năvăliră 'n Romănie,
Cum veniră de turbaăi
Ca balauri incruntaăi,
Cu o faleă 'n cerul sfînt
Și cu alta pe pămînt !
Dar s'aă dus cum n'aă venit
În pustiul lor cumpălit,
Părăsind în urma lor
Cimpul luptei de omor !
Lat e cimpul celei lupte,
Lat și plin de arme rupte,
Plin de trupuri sfârimate
Care zac grămeză culcate ;
Plin de singe ce-l pătează
Și văzduhul aburează !

Unde sint atîtea vietăi,
Glasuri, inime¹ 'ndrăznetăi ?
Moartea rece le-a cuprins,
Într'o clipă, și le-a stins,
Și pe cimpul cel de moarte,
Crunt lăcaș de rele soarte,
S'a lăsat acum de-o dată
O tăcere 'nfriocosată.

¹ Schimbat : Unde-s ochii îndrăznetăi.

Numai cind, din vreme'n vreme,
Se aude-un glas ce gême,
O jălire 'ntristătoare,
Un suspin de om ce moare,
Saň nechezul dureros
Unuř cal aruncat¹ jos,
Care chiamă nencetat
Pe stăpinu-ř jos culcat.

Soarele iši schimbă locul
Şi apune roş ca focul,
Întinzind pe cea cîmpie
O văpseală purpurie,
Ca un singeros veşmint
Peste-un lung şi trist mormint !
Iar in naltul cerului,
De-asupra mormintuluř,
Tipă yulturul cu fală,
Şi 'n rotirea-ř triumfală
Încunună cu-al său zbor
Pe viteazu 'nvingător.

Să trăieşti, ostaş romane,
Stilp al lumiř apusane !
Tu cu pieptu-ři ař oprit
Valul crunt de Răsărit,
Şi cu braţul tău armat
Pasul soartei l-ař schimbat !
Dar ce zic... un fiōr rece
Printre-a' lumiř vine trece,
Căcă de-odat'un glas prin lume,
Fără saman, fără nume,

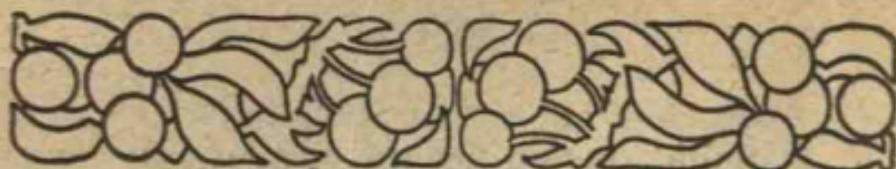
¹ Schimbat : răsturnat.

Sună, duce-o neagră veste :
Roma, Roma nu mai este !...

Zis-a glasul, un răsunet
Lung răspunde ca un tunet,
Să al Romei vultur falnic
Cade, dind un tipet jalnic !
Zis-a glasul, și cu jale
Plingind soarta mumei sale,
Fiul Romei cei bătrine
Scapă armele din mine,
Pleacă fruntea și 'n durere,
Moartea chiamă, moartea cere,

Iară calu-ă, frățior,
Nechezind incetișor,
Cimpul luptei părăsește
Să spre munți incez pornește,
Ducind lini și nesimțit
Pe stăpinul lui iubit :
Ei se duc în tristă cale,
Să pe urma lor, 'de vale,
Cade-o noapte 'ntunecoasă,
Noapte oarbă, floroasă
Ca fundul pământului.
Ca taina mormintului ;
Să supt neagra sa aripă
Se șterg toate într'o clipă,
Cum se șterge de ușor
Visul cel amăgitor,
Să ca suvenirul sfînt
Celor cari nu mai sint !...

(*România literară*, pp. 93-6.)

III

MOTUL ȘI SECUIUL

SCENĂ DIN MUNTII ARDEALULUI, 1848

MAGHIARUL.

Motule,

Măi hoțule !

Nu tot trage 'n carne vie,
Și mai trage 'n cea pustie.
Nu tot bate 'n pieptul mieū,
Că-i păcat de Dumnezeu !

ROMÎNUL.

Puiule,

Secuiule !

Ce cați tu la noi în munte ?
Lance'u coaste, bardă'n frunte,
Oră un plumb vrăjit în piept,
Să te ducă în Raiu de-a drept ?

MAGHIARUL.

Motule,

Măi hoțule !

Tu ești tare, eu sănătare ;

Bun e Dumnezeu și mare !
De te-aș prinde'n mina mea,
Zile tu n'ai mai avea.

ROMÎNUL.

Puiule,
Secuiule !
Ești sint tare, tu ești tare,
Dar ti-e lauda prea mare !
De-al de tine, fătul mieu,
Multi vitejii ucis-am ești !

MAGHIARUL.

Moțule,
Măi hoțule !
Saș din munte, dă-te 'n vale
Ca să-mi mai scurtezi din cale :
În cea vale de-ași sălta,
Vaș și-amar de viața ta !

ROMÎNUL.

Puiule,
Secuiule !
Nicăi ești să robesc la tine,
Nicăi tu să robesti la mine :
Vrei, nu vrei dintr'un cuvînt ?
Că te sting de pe pămînt !

MAGHIARUL.

Motule,
Mări hoțule!
Tu n'ai nume, tu n'ai țară,
Asta-î patria maghiară :
Tu să cade să-mi robești,
Că¹ tu om încă nu ești.

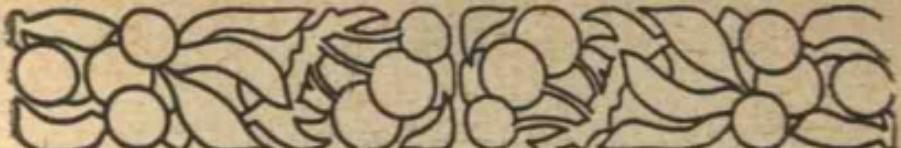
ROMÎNUL..

Puiule,
Secuiule!
Na! te du pe ceia lume,
Ca să afli de-al mieu nume :
Spuie-ți morți din mormint
De săt om, sau de nu săt!

1848. — Brașov.

*

¹ Schimbat : Căci.

IV.

MÄRGÄRITA — *Baladă* — VIS DE POET

Ea era frumoasă, dulce 'ncintătoare
Ca o floare vie căzută din soare;

Lumea 'nnamorată și de doruri plină
O slăvia în taină ca pe o regină,

Și, pe cind nică visul nu 'ndräznia, nică dorul
Până lingă dinsa să-să innalte zborul,

Gingaș cu iubire, un poet ferice
Prin a luî cintare îndräznia a-i zice:

— «Cind privesc la tine, scumpă Märgärită¹,
«Ca o liră dulce, inima-mi trezită

«Cintă și serbează bunurile vietii,
«Farmecul iubiri și al tinereții.

¹ Schimbăt : scumpa mea iubită.

«Cind privesc la tine, draga mea frumoasă,
«Raiul îmă deschide poarta-î radioasă,

«Și zăresc printr'insa plaiul nemuririi,
«Unde ne așteaptă ingerul iubirii.

«Atuncî omenirea, viața de amaruri,
«Se îmbracă 'n ochi-mî cu plăcute daruri;

«Patria-mî ascunde chinurile-î grele,
«De zimbește vesel fericirii mele,

«Și tot ce incintă, tot ce dă uimire,
«Tot ce 'nnalță omul la dumnezeire,

«Dragostea, virtutea, dulcea poesie
«Îmă șoptesc de tine și mă'nchină ție !

«Iar cînd, mult ferice, îmă aduc aminte
«Că'ntre-a' noastre inimî sint legături sfinte,

«Că tu, Mărgărită¹, tu minune vie,
«Aî venit din ceruri ca să te dai mie ;

«C'al tău sin fierbinte batę pentru mine,
«C'a ta frumuseță este al mieu bine...

«O, atuncî, iubită, sufletu-mî s'aprînde,
«Nobilă mindrie vine de-l cuprînde,

¹ Schimbat : inger dulce.

«Și simt că el numai e menit pe lume
«De a fi altarul scumpului tău nume!»

Astfel la picioare-i poetul cînta,
Iar ea, vîrsind lacrimi, blind îl asculta,

Și 'n a sa uimire gîngășă, adincă,
Îl ruga, zimbindu-i, să mai cînte încă :

— «Spune-mi, Mărgărită ¹, care scump odor
«Ar putea în lume să-ti însufle dor?

«Care vis de aur s'a oprit din cale
«Ca să fie visul tineretii tale?

«Vrei să ai pe Bîsfor aurit saraiu,
«Unde să guști vesel farmecul din Raiu?

«Vrei, intr'o gondolă dulce legănată,
«De cinturi duioase să fi înginată ²?

«Vrei pe-aripa dalb[']a unui sprinten nor
«Cerul și pămîntul să-l alergi ușor?

«Vrei să anini pe frunte-ti mărgăritărele,
«Salbe însirate pe raze de stele?

«Vrei tu la picioare-ti lumea s'o inchin?
«Vrei să fi regina cerului senin?

¹ Schimbat : ce minune.

² Suprimate apoi aceste patru versuri.

«Spune-mă ce minune dorești ca să nască

«Pentru-a ta plăcere dragostea-mă cerească?»

— «Dragul mieu poete! nu doresc odoare;

«Din a ta cunună vreau numai o floare:

«Acea floare scumpă dacă aș avea,

«Altă 'mpodobire pe frunte n'aș vrea.

«Și numai amorul care mă invie

«Ar intrece 'n mine falnică-mă mindrie!

«Tu ești visul ginggaș ce din zborul său

«S'a oprit să 'ncinte pe¹ sufletul mieu.

«Tu-mă indulcești viața, tu-mă șoptești din stele,

«Tu luminezi calea rugăciunii mele,

«Și în veci pe tine cu drag te găsesc

«În orice imi place, în orice iubesc,

«Și-e credință sfintă de la cer imi vine

«Că în altă lume m'am iubit cu tine.

«O, mult imi e scumpă închinarea ta,

«Căci, iubind, amorul tu știi a-l cinta,

«Și prin armonia dulcii tale lire

«Poți² zbura cu mine³ către nemurire.

¹ Schimbat: Varsă încintarea sufletului.

² Schimbat: Vom.

³ Schimbat: 'mpreună.

«O, pleacă ta frunte pe inima mea,
«De ascultă dorul ce șoptește 'n ea,

«Și-apoi cintă lumiițara mea slăvită,
«Cintă România si-a ta Mărgărită!...»

Cine-ar putea crede că acest amor
A fost o părere, un vis trecător?

Poetul visase..., cum visez poetii,
Flori de altă lume pe cărarea vietii.

Iar, cind la lumină ochii și-a deschis,
În ceruri zburase cerescul său vis!

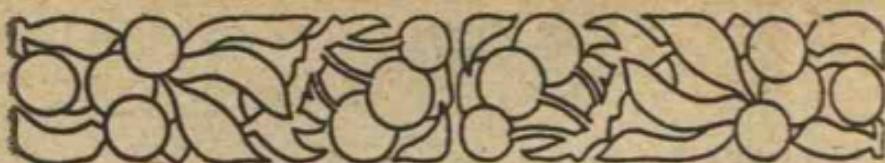
— «O, vis al iubirii», — zis-a el cu jale,
Simtind două lacrimi pe genele sale. —

«Scumpă nălucire ! te intoarce 'n Raiū,
«Mergi de infloreste pe cerescul plaiū, —

«Căci un vis ca tine, aşa de fericit
A 'nflori nu poate pre pămînt, aice.»

(România literară, pp. 187-8).

¹ Schimbat: ne-a ta iubită.

V.

BISERICA RISIPITĂ

LEGENDĂ.

I.

Sus, pe muntele Ceahlău,
Stă la pindă Duhul rău,
Și aruncă peste munți
Ochi și serpi și crunți,
Cu ochirea-i să zărească
Vre o pradă sufletească.
Dar de-o dată el tresare,
Căci aude 'n depărtare
Glas de clopot chemător,
Printre munți răsunător,
Și cu groază el zărește
Pe cîmpia ce 'nverzește
O biserică măreață,
Strălucind albiu prin ceată,
Lîng'a' Bistriței verzi maluri
Ca un vas frumos pe valuri.

II.

Satan urlă, Satan zbiară,
Căci mai vede, vede iară
Şiruri albe de Romini,
De femei cu flori în mîni.
Şi copii și mîndre fete,
Şi flăcăl cu negre plete,
Coborînd ca lungă oaste
Pe ale dealurilor coaste,
Răzbătînd codrii pustiî,
Trecînd peste ape viî,
Şerpuind prin văi adinei,
Sărind peste nalte stînci,
Şi 'ndreptîndu-se în cale
La biserică din vale,
Unde clopotul sună
Şi 'n văzduh se legăna.

III.

Satan urlă, Satan zice :
«Răpezi-mă-voiă de-aice,
«Şi în ghiară de-o voiă stringe,
«Limba 'n clopot o voiă fringe,
«Vesnic ea să nu mai sune
«Ceasul crunt de rugăciune !...»
Şi, cum zice, în turbare,
De pe munte falnic sare,
Aripi negre intinzind
Şi cu ele 'ntunecind
Şepte codri mari, cărunţi,
Şepte sâte, şepte munci !

El se 'nnalță și se lasă
Pe clopotnița frumoasă,
Ca un vultur răpitor
Pe o lebădă în zbor,

IV.

Turnul geme 'n temelie
Ca de aspră vijelie,
Clopotul dogit răsună,
Clătinat ca de furtună,
Și pe iarba vestejită
Cade crucea aurită.

Iar Satan grozav scrișnește,
Clopotul din turn smuncește
Și-l aruncă 'n depărtare
Peste Bistrița cea mare.
«Unde ești, Dumnezeu sfinte ?
«Unde ești, Doamne părinte ?
«De lași tu pe Duhul rău
«Să calce lăcașul tău ?»
Astfel muntii stați privind
Către ceruri glăsuind !

V.

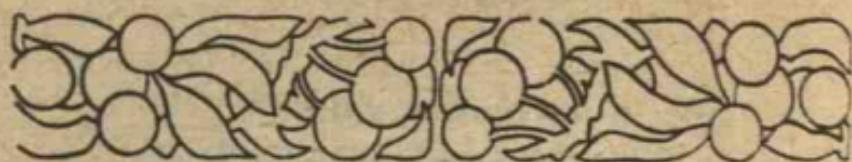
Iară Bistrița vitează
Apele-și infuriează,
Vrind cu zgomot să înnece
Pe Satan în sinu-i rece :
Ea adună mărī de apă
Și 'ntr'o clipă malul sapă,
Încit turnul de pe mal

Cade 'n aprigul ei val,
Cu Satan ce se afundă
Ca un fulger intr'o undă :
Apa saltă, clocotește,
Niț că se mai limpezeste !
Și, de-atunci, în acel loc,
Ea tot fierbe ca de foc,
Și adese ori s'aude
Răsuflind gemete crude.

VI.

Spun păstorii din Ceahlău
Că în timpul acel greu
Cerurile său deschis
Și-un glas tainic ar fi zis :
« Tu ce-ați fost de Iad călcată,
« Mănăstire blăstămată,
« Tu să aibă atunci iertare,
« De blăstăm să ai scăpare,
« Cind doi ingeri iubitori,
« Într'o noapte fără nori,
« S'or opri din a lor cale
« Pe risipurile tale,
Și prin dulcea lor iubire
« Ti-or aduce-a mea sfântire !... »

— Fost-a, nu, aşa minune ?
Bistrița o poate spune !

VI.

CÎNTECUL MĂRGĂRITEI

Auzit-aï, frate, de un plaiă frumos
Care 'n veci răsună de cîntări iubite ?
Unde se 'mpreună cerul luminos
Ca albastrul Mării cei nemărgenite ?
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū :
Pe-ale tale brațe du-mă, dragul mieū !

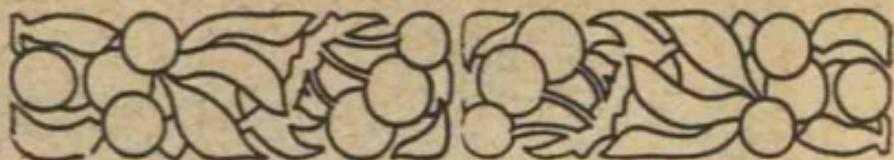
Unde vîntul serii, blind ca un suspin,
Leagănă 'n tacere dalbe florî de aur ;
Unde pe-ale rodiă salbe de rubin
Flutură verdeața frunzelor de laur ;
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū :
Pe-ale tale brațe du-mă, dragul mieū !

Auzit-aï, frate, de acel Bosfor,
Ce din valuri iese și s'aruncă 'n valuri ?
Care oglindează ca prin vis ușor
Tainice saraiuri și 'nverzite maluri ?
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū :
Pe-ale tale brațe du-mă, dragul mieū !

Unde călătorul, vesel înginat,
Doarme 'n legănarea lungilor caice,
Și, în altă lume tainic deșteptat,
Vedeimplinirea viselor ferice;
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū;
Pe-ale tale brațe du-mă, dragul mieū!

Auzit-ai, frate, de-un plaiū îngeresc,
Unde inflorește scumpa nălucire?
Unde al iubiriī dar dumnezeiese
Ca cerescul suflet are nemurire?
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū:
Pe-ale tale brațe du-mă, dragul mieū!

Dar ce zic? Ah! unde, unde este plaiū
Mař frumos, mař vesel, mař bun de iubire
Decit țara noastră, dulcele-acest raiū,
Plin de incintare, plin de fericire?
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū:
Lasă-mă aice să mor, dragul mieū!

VII.

PĂSĂRUICA MĂRII

De trei zile-acum pe Mare,
Navigind fără 'ncetare,
Noi pămîntul n'am zărit !
Vîntul suflă și ne 'mpinge ;
Orizontul ne înceinge
Ca un cerc nemărgenit.

În ce parte se răpede,
Ochiul omului nu vede
Decit umede cîmpîi :
Marea-î lată și adincă ;
Cine știe, mine încă
De-om mai fi printre cei vii !

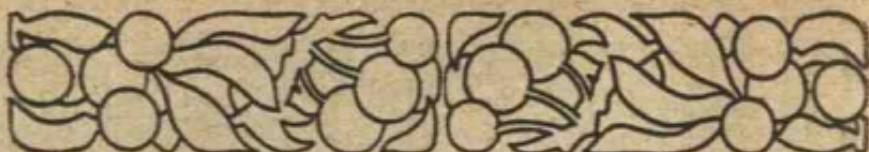
Ziua trece, ziua scade,
Și pe ginduri omul cade,
Suspinînd încetișor :
Noaptea-aduce miî de stele ;
Omul trist, privind la ele,
Vars'o lacrimă de dor.

Iar o păsăruică vine,
Prevestind ţermuri vecine,
Liman vesel și deschis :
Pe catarg ea saltă, cintă,
Ne uimeste, ne incintă,
Și-apoi zboară ca un vis.

Într'un suflet cu simțire
Astfel glasul de iubire
Sună dulce 'ncintător,
Și din noaptea 'ntunecată
Îl trezește de-î arată
Mult ferice viitor.

Astfel glasul libertății
Va suna 'n ziua dreptății
Pentru biata țara mea,
Și din umbrele durerii
Steaua mindr'a invierii
Răsări-va pentru ea.

(România literară, pp. 26-7.)

VIII.

FLOAREA OCEANULUI

Pe vîrful aprig al cestor maluri
O floare mică a răsărît,
Și intre ceruri și intre valuri
E clătinată de vînt cumplit.

Naltă e stinea, Marea-i adincă,
Spumegă valul, jos cloicotind;
Dar floricica, sus, de pe stincă,
Zimbește vesel, la cer privind.

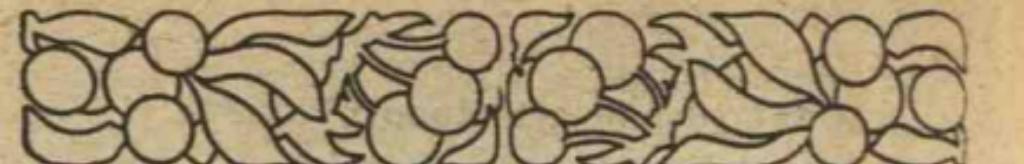
În zădar vîntul vrea să o zboare,
Ca s'o arunce cruntuluï val:
Ea își deschide inima'n soare
Și 'nveselește aprigul mal.

Astfel, iubită, în a mea viață,
Scump suveniru-ți e neclintit;
Și 'n veci revarsă a lui dulceață
În al mică suțet mult fericit!

Fie talazuri în astă lume :
El pe de-asupra zboară voios
Să se ingină cu al tău nume
Ca floarea mică cu-al ei mirös.

Biarritz. — 1853.

IX.

MUNTELE DE FOC

LEGENDĂ DIN MUNȚII APENINII.

Pe cei munți pustii, sălbateci
Din Lombardo-Veneție,
Unde noaptea în orgie
S'adun' demonii lunatici,

Hoți de moarte doisprezece
Stau în rond, supt vîntul rece,
Care șuieră și trece.

Focul cerului s'aprinde,
Urmărit de groznic tunet,
Și al munților răsunet
Printre văi adinci se 'ntinde.

Hoții rid cu voie-bună,
Şeful lor, purtind cunună,
Cintă astfel în furtună :

«Varsă 'n cupa mea de aur
«Vinul roș ce desfătează,

«Și mă 'mbată, mă turbează
«Ca singele roș pe taur¹.

«Toarnă, drege tot aice,
Și cind eū : «destul» voiū zice,
«Pe-al mieū cap trăsnetul pice !

«Betă, voiniči, păna la moarte !
«În ceas vesel de plăcere
«Să uităm orice durere,
«Orice chin al relei soarte.

«Betă, copii, toti după mine
«Și 'nchinătă cupele pline
«L'a' fulgărelor lumine !

«Vintul bate, cerul tună,
«Munții urlă, Satan ride,
«Iadul vesel se deschide
«Și cu noi cintă 'mpreună.

«Pe cind lumea se 'ngrozește,
«Omul brav benchetuiște,
«Și-al lui suflet se 'ntărește !

«Tremuăe-se tot în lume
«Cit va fierbe singe 'n mine ;
«Facă-să cruce și se 'nchine
«Cel ce-aude de-al mieū nume !

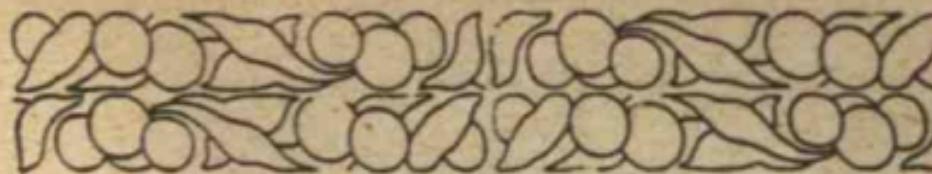
«Eū sint brațul care fringe,
«Eū sint ochiul ce nu plinge,
«Eū sint gura ce bea singe !»

¹ Schimbat : Ca și singele.

Abia zice, și de-o dată
Cade hoțul de pe munte,
Fulgerat, lovit în frunte
De a cerului săgeată!...

De-atunci miș de focurèle,
Limbă de pară albăstrèle,
Ard pe locurile acele!

*

X.

HOȚUL ȘI DOMNIȚA¹

Frunză verde de alună,
Trece voinicul pe lună,
Și codrul voios răsună.

Trece hoțul häulind,
Pe cărare coborind,
Din frunziș mereu pocnind.

Măi voinice, voinicèle,
Iea-ți tăiușul de plăsele,
Pune mina pe otele,

Că se primblă pe potici
Trei desagi de irmilici
Și de galbină venetică.

Iar în urmă-li, călare,
Vine-o mindră fată mare
Gătită pe măritare.

Ea-î mireasa unui Craiu,
Și se duce cu alaiu
Peste munte, peste plaiu.

¹ Variantă târzie a «Doinei» de la pp. 41

Dar copila-*î* amărită ;
C'a să fie despărțită
De Moldova mult iubită ;

Și, în gîndurile sale,
Ea se roag'amar cu jale
Ca să-*î* ias'un Zmeu în cale...

Frunzuliță de brad mică,
Ieșe hoțul din potică,
Singur, vesel, fără frică,

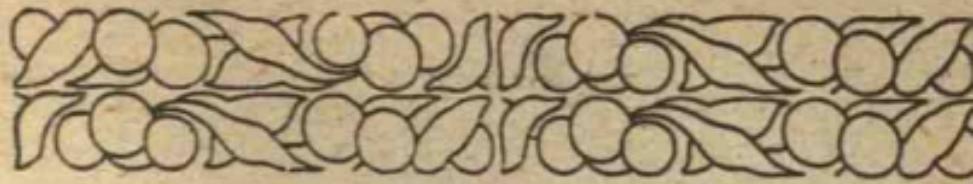
Și-apoi zice : « Cale bună !
« Unde mergeți împreună,
« Dragii miei, noaptea pe lună ?

« Decit la curtea crăiească.
« Mați bine 'n lunca hoțească
« Ling'o inimă frâtească. »

Frunză verde stejarel,
Hoțul pleacă sprintenel,
Cu Domnița lingă el :

Iarba crește 'n calea ior,
Și Domnița, scump odor,
Vesel calcă pe covor.

Dealul Doamnei.

XI.

CE GÎNDEȘTI, O ! MĂRGĂRITĂ ?

Ce gindești, o, Mărgărită,
Cind de visuri ești răpită
Într' al nopții miez senin,
Cind din luna zîmbitoare
Vine-o rază călătoare
De se joacă pe-al tău sin ?

Nu creză tu, o, Mărgărită,
C'acea rază fericită
Este gingeșul mieu dor,
Ce-i trimes din depărtare
Să-ti aduc'o sărutare
De la bietul călător ?

Și-atunci, dulce Mărgărită,
Nu te simți duios uimită
L'ale razei dezmerdări ?
Și cu-o șoaptă de iubire
Nu trimetă a ta gîndire
Să mă caute pe Mări ?

Mult frumoasă Mărgărită,
Barca mea e rătăcită

Pe al Mării val turbat :
Glas de moarte 'n aier trece,
Și de-al morții fior rece
Sufletu-mi e tulburat !

O, duioasă Mărgărită,
Dă-mi o lacrimă iubită
Într'acest minut amar,
Dorul mieu în cer s'o suie
Și ferice s'o depuie
Pe al Domnului altar !

Canalul de Gibraltar. — 1853.

XII.

I A H T U L

Fericit e călătorul
Ce, purtat voios prin lume,
Își ingină viața, dorul
Cu-al iubitei dulce nume !

Zboră pe luciul viu al Mării,
Barcă mică, sprinteioară ;
Mergi în voia întimplării,
Ca o lebădă ușoară !

De lă' Patriei verzi maluri
Am plecat în țeri străine,
Și pe plaiuri și pe valuri
Ești duc dorul ei cu mine.

Zboră pe luciul viu al Mării s. c. l.

Doru-mi plinge ; dar îndată
Între cer și Marea lină
O minune se arată,
Ce durerea mi-o alină.

Zboră pe luciul viu al Mării s. c. l.

Cea minune strălucită
Poartă nume de o floare :
Ea-î frumoasa mea iubită,
A mea dulce iubitoare.

Zborî pe luciul viû al Mării s. c. l.

Ea-î comoara de plăcere,
Ea-î voioasa nălucire,
Ea-î cereasca mîngîiere,
Ce încint'a mea simtire.

Zborî pe luciul viû al Mării s. c. l.

Orîșiunde eû voiû merge,
Veşnic ea mă însoteste ;
Lacrima din ochi mi-o șterge,
Sufletul mi-l răcorește !

Zborî pe luciul viû al Mării s. c. l.

O, ferice-î călătorul
Ce, ca mine, trece 'n lume,
Înginindu-și viața, dorul
Cu-al iubitei dulce nume ¹.

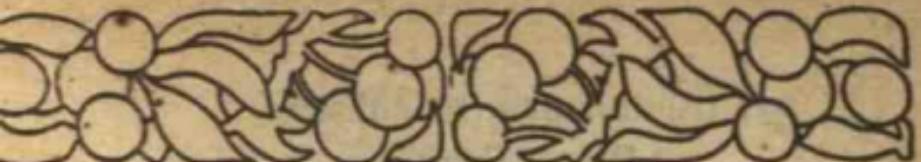
Zborî pe luciul viû al Mării,
Barcă mică sprinteioară ;
Mergî în voia întimplării,
Ca o lebădă ușoară.

(*Romania literară*, p. 39.)

Gibraltar ². — 1853.

¹ Apoi s'a suprimit strofa.

² Apoi : Cadix.

XIII.

O NOAPTE LA ALHAMBRA¹

În Alhámbra strălucită,
Mult vestită,
Unde sufletul uimit
Drăgălaș se desfătează
 Și visează
La trecutul fericit;

Pe o noapte nseninată
 Și nstelată,
Eram singur, admirind
Peste marmurele dalbe
 Raze albe
Din luceferi lunecind.

Dulce-a noptilor făclie
 Argintie
În Alhámbra deștepta
Miî de umbre nevăzute
 Și tăcute,
Ce pe rind se arăta',

¹ Saraiul Sultanilor mauri cari aû domnit în Grenada.

Si, trecind printre coloane,
Prin saloane,
Veniau toate-a se 'nchina
La frumoasa lor regină,
Ce'n lumină
Tainic, lin se legăna.

Astă fantasmă gingășă,
Drăgălașă,
Ca un zimbet de copil,
Era falnică Sultană
Africană,
Fiica lui Boabdil¹,

Linda-Raia, pentru care
Mic și mare,
Sufletul și l-ar² fi dat,
Pe cind dalba-î tineretă
Si frumsetă
Strălucia³ 'n⁴ acest palat.

Acum Linda, în tăcere,
Cu durere
Se uita l'a' ei surorii,
Si 'n a Leilor fintină⁴
A sa mînă
Arunca plăpinde flori.

¹ Cel de pe urmă Sultan maur din Grenada.

² Schimbăt: Sufletul său ar fi dat.

³ Schimbăt: Încîntău.

⁴ Basin de marmură albă asezat pe doisprezece leî, asemene de marmură, care se află, intr'unu salon mare, descoperit, ce se chiamă Curtea Leilor.

Iară umbrele usoare,
Zimbitoare,
Privind floarea ce cădea,
Pe-a fintinii apă lină,
Cristalină,
Se pleca', se oglindea'.

Dulce era acea noapte
Fără șoapte
Ca un vis frumos din Raiū¹,
Cind de-odat'o armonie
Sună vie².
În poeticul³ Saraiū :

O duioasă biulbiulină⁴
Din grădină
Începuse a cînta,
Și-al ei cintec de iubire
Cu uimire
Linda-Raia-l asculta.

Toate umbrele 'neintăte,
Adunate
Supt al lunii dulce foc,
De mîni ginggaș se luară,
Se 'nsirară
Iute, vesel pentru joc.

¹ Schimbat : Pe-al Andalusiei plaiū.

² Schimbat : Serafie.

³ Schimbat : Răsună viu în.

⁴ Arabiū numesc privighitoarea ; biulbiul.

Și 'n Alhámbra mult sonoră³

Ele 'n horă

Începur'a se învîrti

Cu-o mișcare grățioasă,

Luminoasă,

Care mintile-mi răpi.

Fiecare dintre ele

Blind la stele

Se uita, jucind ușor,

Și stelutele uimite,

Neclintite,

Vârsaū raze 'n ochii lor.

Toate 'n horă vesel prinse

Și cuprinse

De-ale danțului betiī,

Răspindiaū luciri ușoare,

Zburătoare,

Ce săltaū prin galeriī;

Și din horă, din zburare,

Fiecare

Cu-o zimbire salută

Pe-a Saraiulu regină,

Ce 'n lumină

Danțul răpede-l purta.

Dar o rază aurită,

Răzlețită

Din a' zorilor cununi,

³ Schimbat : nesonoră.

Străluci ca o săgeată
De odată
Printre-a' noptii dulci minuni.

Și ghirlanda de fecioare
Zimbitoare
Învîrtindu-se voios,
Se 'nnăltă până la stele,
 Și cu ele
Peri ca un vis frumos¹!

Cine poate-asa minune
 A o spune
În cuvinte omenesti!
Cine poate 'n lumea 'ntreagă
 Să 'nteleagă
Desfătările-mi cerești!

Întru tainica vedere
 De placere
A fantasticului cor,
Ce-a lăsat în a mea minte
 Un fierbinte
Suvenir nemuritor!

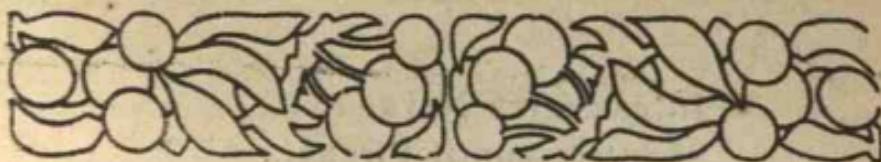
Numai tu, o M[ărgărită],
 Mult iubită,
Prin un dulce sărutat,
Mi-ai aduce-o incintare
 Și mai mare
Decit ceia ce-am gustat.

¹ Aici se oprește poesia în edițiile următoare

Lingă Sierra-Nevada¹,
La Grenada,
În Alhámbra, până 'n zori.
În acele nopti senine,
Cind la tine
Am visat de-atite ori !

Grenada — 1853.

¹ Numele munților la poalele cărora se ridică orașul Grenada.

XIV.

SEGUIDILLA

CÎNTEC POPORAL SPANIOL.

De la Sierra Nevada
Pân' la muntii Pirenei
Nu-î minune ca Grenada,
Nu-î cer dulce ca al ei !

În Grenadă strălucită
Nu-î grădină, nu-î saraiu,
Ca Alhâmbra inflorită
Ce se pare-un vis din Raiu !

În Alhâmbra mult frumoasă
Nu-î nimic mai răpitor
Ca al Lindei amoroasă
Suvenir incintător !

Ah ! frumoasa ¹ mea iubită,
Viață, Raiu... ce n'aș da eū
Pentru-o noapte fericită
Să te-adorm pe sinul mieu.,

¹ Schimbat : mireasa.

• Între Sierra Nevada
Si 'ntre muntii Pirenei,
În Alhámbra, la Grenada,
Supt seninul dulce-al et!

Grenada. — 1853.

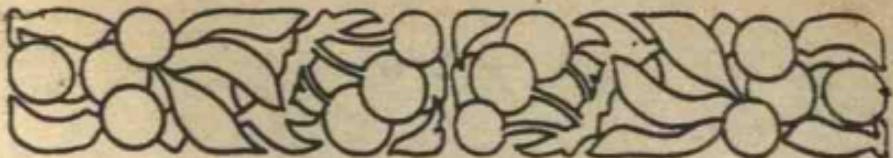
A U D I O I U S A Z E

Alături de muntele și o
încetățe înțeleasă și înțele-
ște să se sprijine pe
tăcău și să se aducă în
țără.

Alături de muntele și
încetățe să se aducă și
peste să se aducă
înțelește să se aducă.

Alături de muntele și
încetățe să se aducă și
peste să se aducă
înțelește să se aducă.

Alături de muntele și
încetățe să se aducă și
peste să se aducă
înțelește să se aducă.

XV.

EL R'BAĀ

CÎNTEC ARĂPESC.

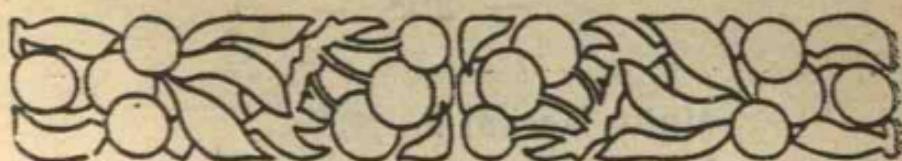
Sultanul de Maroc
Are 'n Împărătie
O sută și-o mie
De armăsari cu foc ;
Dar jur pe Dumnezeu
Că el cu veselie
Mi-ar da avereai mie
În schimb pe calul mieu.
— *La Allah, illa Allah,*
U Mhammed rasul Allah !

Sultanul de Maroc
Are cămili usoare,
Ce duc a' lui odoare
La Meca, sfintul loc ;
Dar jur pe Dumnezeu,
Că el orice comoare
Și partea lui de soare
Mi-ar da pe calul mieu.
— *La Allah, illa Allah,*
U Mhammed rasul Allah !

Sultanul de Maroc
Mai are-o favorită
Frumoasă, înflorită
Ca visul de noroc ;
Dar jur pe Dumnezeu
Că inima-î răpită
Chiar pe a sa iubită
Mi-ar da pe calul mieu.
— *La Allah, illa Allah,
U Mhammed rasul Allah !*

Din Tünis la Maroc
Nu-s iute rindunele
Aşa de uşurèle
Ca murgul mieu în joc :
I-a dat chiar Dumnezeu
Picioare de gazele
Şi ochi frumoşi de stele,
Să fie odorul mieu.
— *La Allah, illa Allah,
U Mhammed rasul Allah !*

Munții Uadras, Maroc. — 1853.

XVI.

S T E L E L E

D O I N ă

De la mine păn' la tine
Numai stele și lumine !

Dar ce sint acele stele ?
Sint chiar lacrimile mele.

Ce din ochi-mi aū zburat
Si pe cer s'aū aninat,

Cum s'anină de spre zorii
Roua limpede pe florii !...

Vărsat-am multe din ele
Pentru soarta țerii mele !

Multe pentru cel ce sint
Pribegiți de pe pămînt !

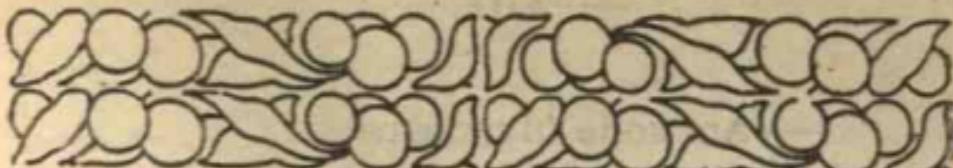
Multe lacrimi de jälire...
Iar de dulce fericire

Ah! vărsat-am numai două,
Și-s luceferi amindouă!

Sevilla. — 1853.

EDINETE

*

XVII.

N. BĂLCESCU MURIND

«De pe plaiu 'nstrăinării,
«Unde zac și simt că mor
«De amarul desperării
«Și de-al țeriilor mele dor,
«Văd o pasăre voioasă
«Apucind spre Răsărit,
«Și o rază luminoasă,
«Și un nour aurit.

— «Păsărică zburătoare,
«Unde mergi cu dorul mieu ?
— «Am solie 'ncintătoare
«De la sfintul Dumnezeu,
«Să duc glas de armonie
«Termurilor românești,
«Să vărs dulce¹ veselie
«Inimilor ce jălești !»

— «Rază vie călătoare,
«Unde mergi cu dorul mieu ?»

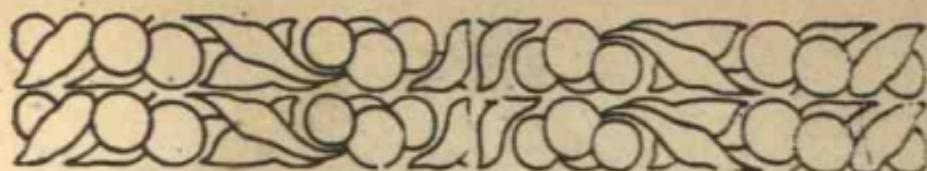
¹ Schimbă : Și să scaldă în.

— «Am solie 'nvietoare
«De la sfintul Dumnezeu,
«Să depun o sărutare
«Pe al țerii tale sin,
«Și s'aduc o alinare
«Jalnicului tău suspin».

— «Nouras pătruns de soare,
«Unde mergi cu dorul mieu ?»
— «Am solie roditoare
«De la sfintul Dumnezeu,
«Să mă las în Românie,
«Ca să crească miș de flori
«Pe frumoasa ei cîmpie,
«Ce o plingi adese oră !»

— «Du-te, rază strălucită,
«Du-te, mică păsare, de la
«Și pe țara mea iubită
«Mîngîiați-o 'n lipsa mea !
«Iar tu, nour de rodire,
«Fă să crească 'n sinul său,
«Cu verzi lauri de mărire,
«Floarea susletului mieu !»

〔Palermo.]

XVIII.

• A N U L 1 8 5 5

Dup' atîtea veacuri¹ negre de dureri, de vi-
[jelie,
Ce-aŭ trecut fără 'ncetare peste biata Românie.
Tu, an nou, ce ni vestestă ?
Vii s'aduci patriei mele, ca o dreaptă răsplă-
[tire,
Pace, glorie, mărire², libertate, fericire,
Indurările cerești ?

Din noianul veșniciei ești tu sol de mingiire ?
Trebuie ca semn de moarte sau ca semn de
[înviere
Să te blăstăm, să te-admir ?
Ești prieten, sau faci³ parte din cumplițiil ani
[de rele,
Ce-aŭ depus în al lor treacăt peste fruntea
[terii mele
O coroană de martir ?

¹ Schimbat : atită ră! secolă negri.

² Schimbat : putere.

³ Schimbat : amic, sau tu faci.

Orice-a fi a ta ménire, vei găsi poporul tare,
Înfruntind lovirea soartei cu-o puternică răb-
[dare

Si cu suflet de Romin,
Căci Rominul e intocmai precum stincile mă-
[rete,
Care 'n valurile Mării furtunate și semete
Neclintite 'n veci rămin.

Pe aceste mindre țerimuri sentinelă 'nnaintată,
Neamul nostru, fără sprijin, în veghere ne-
[curmată,

Stă pe loc la postul seū :
El de douăzeci de veacuri¹ a trecut prin miș-
[de lupte,
Dar acum i-a căzut brațul, i-a căzut armele
[rupte...

O puternic Dumnezeū !

Sint destule-atite chinuri ! adă ziua mult do-
[rită,

Zi de pace, de tărie și de glorie iubită
Pentru-acest sărman popor,
Pentru-o nație creștină care poart' un mare
[nume
Și în sufletu-i presimte că-i chemată 'n astă
[lume

La un falnic viitor.

¹ Schimbaf : secoli,

Fă ca anul care vine, să aduc' un mindru
[soare,
Să deschid'o cale nouă de mari fapte roditoare
Pentru neamul romănesc,
Căci el are din vechime o menire strălucită :
El a fost și vrea să fie sentinelă neclintită
Pe pămîntul strămoșesc !

(*România literară*, p. 11.)

XIX.

CÎNTECE ȘI SÂRUTĂRI

P O E T U L.

— Ah ! cite glasuri de armonie
În al mieu suflet cintă duios,
Toate, uimite, se 'nchină ^{tie}
 Cind te-arăți mie,
 Înger frumos !

Albă Româncă ! tu pentru mine
Ești adierea lunii lui Maiu :
Darul iubirii, cerescul bine,
 Naște și-mi vine
 Din al tău graiu

Privește 'n lume mărețul soare
Cum răspindește veseli fiori :
El dă o rază invietoare
 De orice floare
 Ivită 'n zori.

Privește-a nopții mindră comoară
Cum las' să cadă ¹ stele din ea :

¹ Schimbat : a ninge.

De orice susfet care'n cer zboară
Lin se coboară
Cite o stea.

O, dulce inger de dezmembrare !
De-aī vrea, unită cu dorul mieū,
Să-mi dai, ferice, o sărutare,
De-orice cintare
Aș cinta eū, —

N'ar fi în ceruri dalbe lumine,
Nică floră pe lume s'ar legăna,
Pe cite versuri de amor pline
Eū pentru tine
Aș suspina !

ROMÂNCA.

— Cind primăvara cu lăcrămioare
În locul iernii vine zimbind,
Inima, dulce privighitoare,
Seăldată 'n soare,
Cintă iubind.

Dar cind se luptă țara'n durere,
Tot omul tiner și simțitor
Trebuī să-i deie cu-a sa putere
O mingăiere
Și-un ajutor.

Cind țara geme supt apăsare,
Mař bine-mi place s'aud sunind

Un răcnet aspru de răzbunare
Decit oftare
De amor blind.

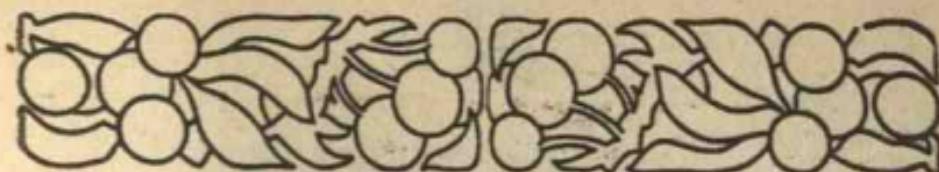
Versul iubiriſ duios străbate,
Focul poetic e răpitor,
Dar nu-s cuvinte măl-infocăte
Ca *libertate*
Și *viitor* !

June poete ! ascunde-ți dorul,
Căci nu e timpul de dulci plăceri ;
Decit pe liră să cintă amorul,
Apăr' onorul
Sermaneſ ţerī !

Cint'-un viers falnic de renviere
Care s'aprindă sufletul mieū ;
Ridică neamul de la cădere,
Și-oră ce-mă vei cere
Va fi al tăū !

Iași. — 1855.

XX.

BANUL MĂRĂCINĂ

I.

Sus la munte ninge, plouă,
La Craiova pică rouă
Din aī noptii ochi cerești
Și din ochi omenești.
Dar ce pling Romîni oare ?
Sufletul de ce iī doare ?
Pling un mindru frățior
Dezlipit de sînul lor.

Banul tinăr Mărăcină,
Căruī Oltul se inchină,
De pe malu-ī a plecat
Pe-un fugar ne'ncălecat ;
A plecat în lungă cale
Cu ceata slugilor sale
Și cu cinzecei de voinici
Adunați toti de pe-aici.

Ei pășesc peste hotare,
Trec prin satele maghiare,

Prin orașele nemțești,
Prin țeri lungi împărătești,
Și, în dragostea moiești,
Duc Vulturul României
Care 'n aur lucitor
E cusut pe steagul lor.

Tot pe-a' Dunăre'i verzi maluri
Unde umbra-l joacă 'n valuri,
Merge mindrul Craiovan
Cite zile-s intr'un an,
Și feciorii mi-l urmează,
Și fugarii lor nechează,
Și străinii ce 'ntilnesc
Stau în cale de-î privesc.

Pasă ceata călătoare,
Cind pe noapte, cind pe soare :
Lung e drumul, lung și greu !
Unde merg aşa mereu ?
Ei se duc la vitejie,
Căci aŭ tainica¹ solie
De-a sădi în viitor
Libertatea țeriilor !

II.

Colo 'n țermuri depărtate
În a Franciei cetate
Vechiul Luvru e deschis
Poporimii din Paris,
Care-aleargă să privească

¹ Schimbat : tainică.

Armia cavalerescă,
Ce din zori s'a adunat
Lîng'al Regelui palat.

Sala tronuluī e plină
De o magică lumină,
Ce se varsă din senin
Pe frumoase florî de crin,
Și pe dame strălucite
Tot in aur învălite,
Și pe nobili mult vestiți
Tot cu fier acoperiți.

Filip Regele s'arată
Cu-a sa frunte 'ncoronată
Și li zice: «Nobilă frață!
«Scoateți spada și jurață,
«Din a noastră dulce țeară
«Dușmanul străin să piară!».
Miș de glasuri strig': «Jurăm
«Francia s'o liberăm!»

Iată că în sala mare
Un străin de-o dată pare.
Tinăr, mindru, nalt, frumos,
La ochire luminos:
El spre tron măreț păsește,
Lîngă Rege se oprește,
Și din gură zice-așa:
«Să trăiești, Măria Ta!»

Toți s'apropie de ¹ grabă.

— «Ce vroiești?», Regele 'ntreabă.

— «Sint Romin de la Carpați,

«Și-aduc cinzecl de bărbați

«Ce sănt gata ca și mine

«De-a muri toti pentru tine,

«Apărind cu bratul lor

«Francia și-al ei onor!»

«Țara mea cu blinde șoapte

«Mi-a zis tainic într'o noapte:

«Mergi, copile, înarmat

«La Apusul depărtat,

«Mergi de varsă al tău singe

«Pentru Fracia ce plinge,

«Căci și ea pe viitor

«Mi-a veni în ajutor.»

«Uimit Regele-atuncă zice:

— «Bun sosit la noi, voinice!

«Spune nouă cine ești?

«În Carpați cum te numești? —

— «Ești sănt Banul Mărăcină,

«Căruț Oltul se inchină. —

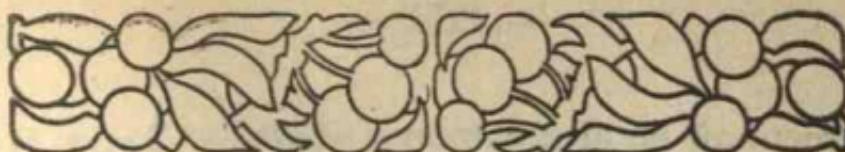
— «Tine spada mea în dar,

«Brav Marchise de Ronsard!»

Paris. — 1855.

*

¹ Schimbat: în grabă.

XXI.

LA SEVASTOPOL

În zgomotul de tunuri ce tună nencetat
La Crîm, pe triste țermurî, mă primblu in-
[tristat,
Și 'n cale-mî, pretutindeni, calc țernă de mor-
[minte,
Supt care zac pierdute grămezî de oseminte.

Pe cerul alb, de toamnă zbor bombele vuind
Și cad printre răsipurî, ca fulgerul trăsnind ;
Pămîntul imprejurî-mî, săpat în lungî tran-
[sèle,
E plin de arme rupte, de glonți și de ghiulele.

Un șir de mari corăbiî staă înnecate 'n port :
Orașul Sevăstopol ars, dărimat și mort,
Întinde pe o culme ruina sa măreață,
Fantasmă învelită c'un giulgiu de albă ceată !

O, ce spectacol mare de mari deșteptăciuni !
Cu fal'-acoperite de-a' gloriei cununî !
Cît singe, cite chinuri și cită grozăvie
Pentru-un monarh despotic și oarba sa trufie !

Trecut-ău pe aice cutremur sfârmător ?
Potop trimes din ceruri cu foc pedepsitor ?
Niči aprigul cutremur, niči flacăra cerească,
Dar aŭ trecut urgia și ura omenească !

Și aŭ lăsat în urmă, grămadă la un loc,
O lungă risipire cenușărită 'n foc,
Și multe, fără număr de tainice morminturi
Pe care sfinta cruce se clatină de vînturi !...

Cind va sosi, o Doamne, un timp mai min-
[gllos,

În care să pătrundă cuvintul lui Hristos ?
Să piară dușmănia din trista omenire,
Să nu mai fie omul unealtă de peire ?

Cind răsări-va 'n ceruri frumoasa, blinda zi,
Ce din orbire cruntă pe Regi îi va trezi ?
Și-a răspindi în lume simțiri mintuitoare,
Dreptatea, libertatea, frăția 'ntre popoare ?...

Pierdut în ginduri astfel, pe cîmp mă rătăcesc,
Și 'ntr'o adincă ripă cu jale mă opresc
Lîng'un mormint, la umbră, sfărmat de-o bombă
[groasă,

Ce din văzduh căzuse pe marmura lucioasă.

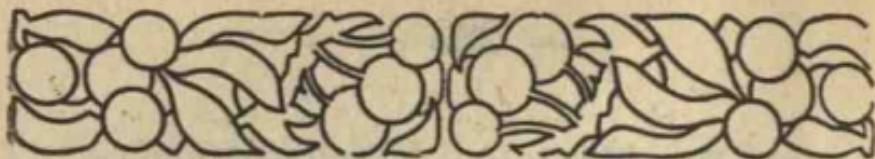
Se sparse bomba 'n două, și-acuma negru-l sin,
Ca trista cup'a morțiil, de rouă era plin;
Iar, din mormintul rece, prin marmura zdrobită
Crescuse și 'nflorise o mică mărgărită.

O, tain'a Providenței !... Unealta de omor
Se schimbă pentru păsări în vas răcoritor !
Din moarte naște viață, din intuneric soare,
Din țerna mormintală răsare dulce floare !

O, Doamne ! fie, fie ca singele vărsat
Pe supt aceste ziduri intr'un războiu turbat
Să deie-o roadă bună, un drept de renviere
Pentru-a mea țară scumpă, ce zace în durere !

Sevastopol. — 1855.

XXII.

D R A G O Ș

I.

Dragoș, mindru ca un soare,
A plecat la vinătoare :
Ghioaga și săgeata lui
Fac pustiiul codrului !
Cerbul moare, urșii pier,
Și vulturii cad din cer.
Iată că 'ntr'o dumbrăvioară
El zăreste-o căprioară,
Fiară blindă de la munte
Cu steluță albă 'n frunze
Și cornițe mititele ¹
Și copite sprintenele.
Căprioara, cum il simte,
Lasă locurile strimte,
Fuge, saltă, zboară, pier
Ca un vis, ca o părere.
Iară Dragoș, înfocat,
O gonește nencetat.

¹ Schimbat : suptirile.

Zi de vară cit de lungă
Vinătorul o alungă,
Și-amindoī se pierd de vii
În codri.. merei pustii !

II.

Iată, mări, că, de-o dată,
O poiană se arată,
Înverzită, înflorită
Și de lume tainuită ;
Iar, pe iarbă 'n poienită,
Cint' o albă copiliță
Cu ochi dulci, dezmiridători
Și cu sinul plin de flori.
Căprioara, cit o vede,
Zboară vesel, se răpede,
Și îi cade la picioare
Pe-un covor de lăcrămioare.
Cit viteazul o zărește,
Pe loc stă și se uimește :
Uită blinda căprioară
Și săgeata ce omoară,
Uită draga vinătoare,
Uită lumea de supt soare.

III,

— «Copiliță !», zice el
Răzimat de-un stejarel,
«Ești tu Zina istui plaiu,
«Saú o floare de la Raiu ?
— «Dragos, Dragoș frățioare,

«Nu sint Zină, nu sint floare,
«Ci¹ am suflet fecioresc
«Și Moldova mă numesc.
«Mult e mult de cind te-aștept
«Să-mă alin dorul din piept, —
«Că de Domnul sint menită
«Ca să fiu a ta ursită !
— «O, Moldovo 'ncintătoare,
«Gingașă fermecătoare !
«Iată, arcu-mă vitejesc,
«Lingă tine-l răsădesc,
«Ca să deie pân' în zori
«Crengi de frunze și de florii²,
«Și cu acele crengi frumoase
«Să 'mpletim cununii voioase :
«Una tie, una mie,
«Pentru-a noastră cununie !»

IV.

A doua zi, ei plecară
Și prin codri apucără,
Amîndoî tmbrătișăți,
Cu florii mindru 'ncununați³.
Dealuri multe ei suiră,
Multe dealuri coboriră,
Pân' în valea cea 'nverzită,
De-un rîu limped'⁴ răcorită.
Copilița 'nveselia

¹ Schimbat : Dar.

² Schimbat : cu frunze și cu florii.

³ Schimbat : mindre 'ncununați.

⁴ Schimbat : luciu.

Și din gur'asa grăia :
— «Dragoș, Dragoș frățioare,
«Lasă ochii tăi să zboare
«Peste dealuri și cimpi
«Păscute de hergheliă,
«Peste văi, peste grădină,
«Unde zbor' miș de albină,
«Peste ape curgătoare,
«Și dumbrăvă răsunătoare :
«Cit pămînt tu vei vedea,
«E cuprins de zestrea mea,
«Și acea dalbă de moie
«Toată 'n¹ veci a ta să fie,
«Cind prin tine-a fi scăpată²
«De o fiară 'nfricoșată,
«De un Zimbru floros
«Care-o calcă 'n sus și 'n jos.»

V.

Bine vorba nu sfîrșia,
Din rîu iată că ieșia
Zimbrul aprig ca un Zmeu,
Cu lungi coame ca de leu.
Și cu coarne otelite
Și cu aripă la copite :
Fiară cruntă și turbată
Pleca³ fruntea lui cea lată
Și, sărind, mugind, da zor
Peste mindrul vinător.

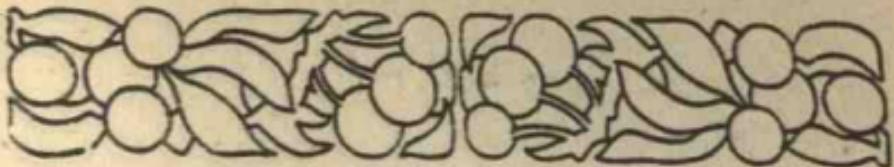
¹ Schimbat : Tot în.

² Schimbat : Ca să fie 'n veci scăpată.

³ Schimbăt : pleacă.

Iară Dragoș sătineea,
Și, cel Zimbru cum venia,
Ghioaga 'n frunte-ă arunca,
Fruntea 'n două-ă despica ;
Apoi capul îl tăia,
Într'o lance il punea, —
Și pleca în veselie
Pe frumoasa lui moșie :
De păgină să o ferească
Și ca Domn să o domnească !

*

XXIII.

1 MAIŪ

Acea zi mult frumoasă, cea zi de neuitare
Cind pentru 'ntiia oară amorul infocat
Ne-a strins la sinu-ī dulce cu-o dulce 'mbră-
[tișare
Si a depus pe frunte-ți intiiul sărutat;

Acea zi mult iubită cind tu, prin o minune,
Mi-ā dat reinviere l'al dragosteī altar,
Din suvenirul nostru in vecī nu va apune,
Căcī ea a fost hotarul trecutului amar.

Ea se impodobise cu-al primăverii soare
Si se 'ngina voioasă cu frumuseță ta,
Dar tu-mi păreaī mai dulce și mai incintă-
[toare

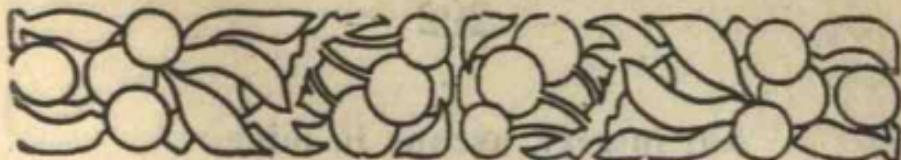
Decit chiar primăvara care ne incinta.

O, cit eraī atunce de albă și frumoasă,
Cind dorul tăū, in ceruri zburind cu-al mieū
[suspin,
A izvorit in ochi-ți o rouă luminoasă
Si te-a plecat pe sinu-mi ca floarea unuī crin !

O singură minută, a mea și-a ta ființă
S'aū intrunit în raiul fierbintii sărutări,
Dar din acea minută cereasca Provedință
Ar face-o veșnicie de scumpe desfătări!

Atit era de mare a noastră fericire,
Că, dacă moartea crudă, văzind că ne iubim,
Vroia atunci să curme a noastră viețuire,
Am și murit ferice, fără să ști că murim!

*

XXIV.

A D I O

Adio! ah, niciodată
N'am crezut că pre pămînt
A mea inimă 'ntristată
Va rosti acest cuvînt;
Dar tu însăși, tu pe care
Te-aveam tainic Dumnezeu,
Aî vroit fără 'ndurare,
Să jertfesc amorul mieu!

Martur am în vesnicie
Dumnezeul tău slăvit,
Cu ce sfintă poesie,
Cît de mult ești te-am iubit,
Cite lacrimi de durere
Pentru tine am vîrsat,
Și, lipsit de mingiiere,
Cite lacrimi ti-am iertat.

Anî întregi am fost departe
De al țeriș dulce sin,
Numai ca să ai tu parte
De un traiu plăcut și lin;

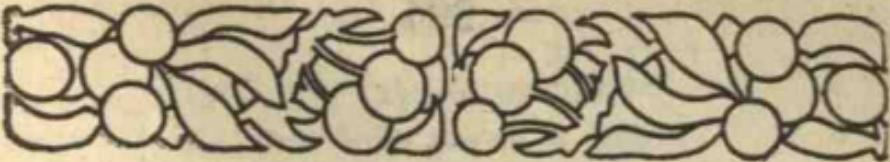
Ană întregă, ascuns în mine,
Plins-a gingeșul mieu dor,
Făr' a cere de la tine
Nișo jertfă de amor.

N'am dorit eșt alta 'n lume
Decit, până ce-oiu muri,
Să mă 'nchin la al tău nume,
Să mă lașt a te iubi.
Ah ! din raiul năluciri
Pentru ce m'ai deșteptat ?
Din lăcașul fericirei
Petru ce m'ai alungat¹ ?

Adio ! rămiș ferice !
Șterge din inima ta
Pe cel ce adio-ți zice,
De și 'n veci nu te-a uita !
Te-am iubit cu dor fierbinte,
Și-astfel te iubesc, că vreū
Să văd stins din a ta minte
Întreg suvenirul mieu !

*

¹ Schimbat : depărtat.

XXV.

CINTECE DE LUME

I.

Inima-mă e amărîtă,
Zarea vieții înnegrită !
De-oiu trăi, n'am ce dori,
N'am ce jăli, de-oiu muri !

Inimă, fi răbdătoare
Ca pămîntul supt picioare,
Pân' ce-î zace cu-al tău dor
În mormînt nesimtitor.

Ce-ți slujește de a plinge,
De-a vârsa lacrimi de singe
Într'al lumiî val cernit ?...
Valul trece neoprit !

Tacî, cumplita mea durere,
Si tot crește în tacere,
Pân' ce tu la Dumnezeu
Duce-vei susțetul mieu !

II.

Avut-am o dată 'n lume
Dor de fală și de nume,
Dar acum vedea-l-ăș mort
Chiar și numele ce port !

Avut-am odinioară
Mumă dulce, dulce țară ;
Dar acum sunt rătăcit
În pustiū nemărgenit !

Avut-am în fericire
Un vis dulce de iubire...
Unde-i, Doamne, visul mieu ?
Unde-i raiul, unde-s eū ?

Amar mie, amar mie !
Din cereasca 'mpărătie,
Ce lung fulger m'a pătruns !
Ce-am fost eū, și ce-am ajuns !

III.

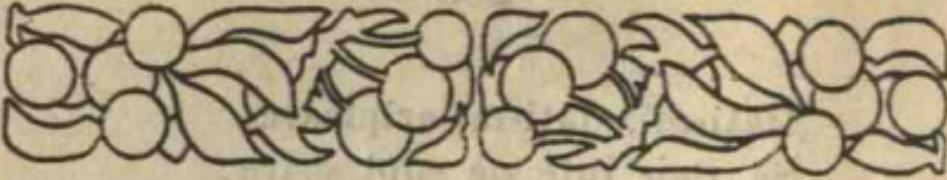
Ah ! durere, în ce parte
De tine să fug departe ?
Urmă 'n lume să nu las,
Niči s'aud al lumiř glas !

Cum să scap de rău, de bine ?
Încotro să fug de mine,
Pe pămînt să nu mai știu
De sint mort sau de sint viu !

Dați-mi, dați-mi aripioare
Să zbor iute pe supt soare ;
Dați-mi aripă de pe dor,
Pe supt noapte iar să zbor.

Duce-m'aș și m'aș tot duce,
Dor să nu mă mai apuce !
Cine 'n cale m'a vedea
Să plingă de jalea mea !

*

XXVI.

VISUL LUI PESTRU RAREŞ

LEGENDĂ.

I.

Jos în vale, pe Birlad,
Ling' al Docolinei vad,
Nemerit-aű, poposit-aű
Și de noapte tăbărit-aű
Zece care mocănești
Cu boi albi fălcienesti.

De tot carul, sese boi,
În jugați doi cite doi;
Boi cu coarne ascuțite
Și copite potcovite;
Boi de frunte, și mînat
De flăcăi toți innarmați.

Iar în cără ce avut?
Ce merinde-s de vindut?
Pești de apă curgătoare

Și de apă stătătoare,
Cu năvodul pescuită
Și cu undița undiță.

Dar merindele-s a' cui ?
A lui Petrea Majaluī¹,
Care-î om de omenie
Și-ar fi bun chiar de Domnie,
Dac'ar pune Dumnezăū
Tot omul la locul său !

Iată-l colo jos lungit,
Într'o burcă invelit,
Lîngă focul de nuiele,
Unde ard, jupiți de piele,
Patru miei de la Ispas
Pentru prințul de popas.

Focul pilpîie mereu,
Roș ca limba unuī zmeu ;
Și pe culmea luminată
Și prin tabăr' așezată
Se văd boii la un loc,
Tintind ochiul lor spre foc.

Ard nuielele trosnind,
Creste para scînteind :
Împrejurul-î, ca o roată,
Sede argătimea toată ;
Numai Petrea nu-i în rînd :
El de-oparte stă pe gînd.

¹ Măjeruluī. — (N. E.).

Unul zice: «Măi voinic!»
«Auzit-ati voi pe-aici
«De biet Domnul Ștefăniță,
«Ce-a fost om de mare viață,
«C'a murit cù zile 'n sin
«În cetate la Hotin?» —

Toți fac cruce 'ncremenind.
Un bătrîn zice, zîmbind:
— «A murit? Domnul să-l ierte!
«De-acum să vedetă voi certe,
«Lupte, vrajbe 'ntre boieri
«Pentru Scaun și averi!».

Atunci Petre ieă cuvint:
— «Așa-i rîndul pre pămînt:
«Cine-i slab, vrea a fi tare,
«Cine-i mic, vrea a fi mare, —
«Căci Domnia-i dulce pom,
«Care farmecă pe om!»

— «Fie dulce ¹, fie rău,
«Da-ni-ar sfîntul Dumnezeu
«Un alt Ștefan la Domnie,
«Să ieşim la vitejie!».
Astfel toți răspund cu dor,
Și adorm în somn ușor.

II.

Focul taberei s'a stins,
Neagra umbră s'a întins.

Totul zace¹ 'n neclintire,
În adincă amortire ;
Numai stelele sclipesc
Și pe cer călătoresc.

Miezul noptii s'a ivit
Și prin lume-a răspindit
Ceata visurilor dalbe,
Visuri negre, visuri albe,
Ce îngină pînă 'n zori
Pe sărmani muritori.

Iar un vis prevestitor,
Abătindu-se din zbor.
Se oprește lingă Majă,
De-l incintă cu-a lui vrajă,
Arătindu-i viu prin somn
Strălucirî, măriri de Domn.

Cind năluca mumei luî
Pe malul Ialpăului²
Se arată lin, și-i zice :
« O ! de sinul mieu ferice,
« C'a purtat și a născut
« Domn viteaz și priceput ! ».

Cind un vîltur aurit,
Sus, pe cerul înnegrit,
Lucind falnic ca un soare,
Zicea : « Petre frățioare,

¹ Schimbat : tace.

² Ialpuhuluî. — (N. E.).

«Căt de 'nnalt e zborul mieū,
«Mult mai nalt va fi al tăū !».

Cind un lanț intins de munți
Cu-aī lor codri deșī, cărunți,
Se 'nchina voios în cale,
Și, din munte, și din vale,
Miș¹ de glasuri cuvînta :
«Să trăiești Măria Ta !».

Petre Maj'ademenit,
Din somn dulce s'a trezit.
O, minune ! ce să vază
În a zilei albă rază ?
Vede-acum cu ochi deschiși
Ce-a văzut cu ochi închiși.

Pe cel cîmp lung, înverzit,
Vine visul implinit !
Pe colnice, pe-a' lor coaste
Se coboar'o mindră oaste,
Cu trei steaguri de osteni
Și trei cete de Cûrteni.

Mindri-s bravi călăreți
Pe-armăsarii șoimuleți !
Strălucind la foc de soare,
Ca 'ntr'o zi de serbătoare :
Ei în tabără s'opresc
Și lui Petre-așa grăiesc :

«Petre Majă 'ntru mulți ani !
«Noi, Curteni și Căpitanii,
«Fost-am, fost trimesți cu bine
«Din Suceava cătră tine,
«Ca să-ți zicem ție-așa :
«Să trăiescă Măria Ta !

«De cind Vodă, la Hotin,
«A murit cu zile 'n sin,
«Țara este 'n văduvie :
«Ea se 'nchină, se dă ție,
«Ca să-i fiți tu mire blind,
«Domn viteaz, dup'al ei gînd.

«Iată deci că ne 'nchinăm
«Și 'n glas mare te¹ urăm :
«Să trăiască-a ta Mărire
«În ani mulți de strălucire²,
«Pentru-al țerii bun noroc,
«Pentru-al dușmanilor foc ! —

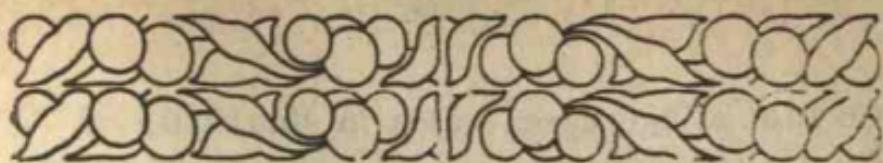
Petre zice : «Bună sositi !
«Pace vouă, soli iubiți !
«Iară voi ce-ată slujit mie,
«Fetiș miel din argătie,
«Luați tot ce este-al mieu :
«Așa-i dreptul, aşa vreū ! ». —

¹ Schimbat : îți.

² Schimbat : Ani mulți, plini de strălucire.

Apoi, mindru 'nvesmintat,
Pe-un cal sarg incălecat,
Pleacă vesel la Domnie...
Fericită calea-î fie, —
Căci pe dinsul Dumnezeu
L-a pus drept la locul său !

*

XXVII.

E M M I¹

Cînd glasul Provedinții te-a rechemat în ceruri,
Ca să mărești podoaba cereștilor misteruri,

O, fiică a Moldovei, o suflet îngeresc,
O, floare trecătoare pe plaiul pămîntesc,

În oara de pe urmă a vietuirii tale,
În mijlocul acelor ce te plingeau cu jale,

Tu, blindă, radioasă, cu zimbetul senin,
Primblind asupra lumii un ochi frumos și lin,

Aî zis : «Eă plec, adio, pe calea vesniciei,
«Dar vreau a fi cintată în limba armonie».

Și-atunci, pe pragul morții, la mine aî gîndit,
La mine, ce duc jalea acelor ce-aă murit!...

O, dar, voiă spune lumii cit aî fost² de fru-
[moasă,

Iubită, iubitoare, și dulce, și duioasă,

¹ Fiica unei surori a lui Negri. — (N. E.).

² Schimbăt : cit fost-aî.

Ce inimă 'ngerească bătea în sinul tău,
Cum alinați c'un zîmbet amarul cel mai greu,

Cum dulcea ta privire era incintătoare
Ca 'n visorele iernii o zi de dulce soare.

Și lumea va 'ntelege că tu, spre cerul sfînt,
De mult erai menită să zbori de pe pămînt!

O, soartă, lege crudă! o, taină 'ngrozitoare!
De ce lumina pierde? de ce copilul moare?

De ce în omenire aşa multe jâliri,
Şi-aşa de trecătoare, de scurte fericirii?

De ce să cadă crinal în zarea dimineţii?
De ce să moară Emmi în floarea tineretii?

Lipsia Dumnezeu oare de îngerii lucitorii?
Lipsia cerul de raze, de stele și de florii?

Nu! însă tu, surioară¹, aveai 'nnalta menire:
De-a arăta că moartea² e pas la nemurire;

Că 'n oara de pe urmă un suflet înzeit
Privește fără spațiu l'al vietii asfintit,

Și că o frunte albă păstrează, ca în viață,
Frumșetea răpitoare chiar supt a morții ghiată...

¹ Schimbă: alb finger.

² Schimbă: S'arăți că trista moarte.

O, flică a Moldovei! trecut-ai ca un vis,
Și raiul nemuririi în sinu-i te-a închis;

Dar cite florile frumoase răsar pe-a noastră cale,
Ni amintesc de tine și ne cuprind de jale!

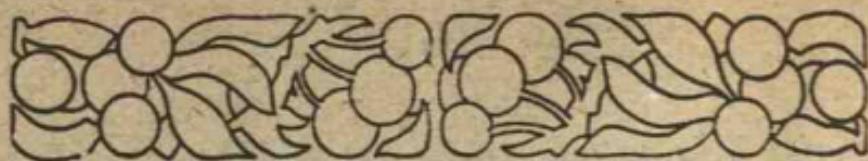
Și cite păsările incint' cu ¹ glasul lor,
Șoptesc de blinda Emmi și ne pătrund de dor²!

Iași.

*

¹ Schimbat: cu dulce.

² Scrisoare din 1857 a lui Bolintineanu: «Zulnia Negri are o fată vitregă, Ema, fată lui Vasiliță Sturdza».

XXVIII.

MOLDOVA ÎN 1857

Scumpă Moldovo ! țară de jale !
Ah ! în ce zile ¹ tu ai ajuns !
Lasă-m'a plinge ranele tale,
Căci păn' în suflet mă simt pătruns !

Tu, ce ești bună, dulce, iubită,
Tu, se ești fiica lui Dumnezeu,
Cum te lovește soarta cumplită !
Cum te înneacă amarul greu !

Lupii, și corbi, și vulpi străine
Fac a lor hrană din trupul ² tău,
Și tu, Moldovo, plătesti cu bine,
La toți aceia cari-ți fac rău !

O, cit de crunte și-otrăvitoare
Sint pentru tine a' lor mușcări,
Cind ei cu gure ³ sfîșietoare
Răspund l'a' tale dulci sărutărī !

¹ Schimbat : stare.

² Schimbat : corpul.

³ Schimbat : buze.

Dar mult mai aprig trebuie să fie
Chinul ce suferă, amarul chin,
Cind vezî chiar și-ți cu dușmânie
Rupindu-ți sinul de amor plin !

Mumă duioasă, tristă, 'n cădere,
Cu agonie trupul îți¹ fringî,
Și nu-ți rămine nicăi putere,
Nicăi glas, la lume ca să te plingî !

Cind ridicî fruntea, jos în țarină
O 'mpinge-o calcă dușman picior ;
Cind ridicî glasul, o cruntă mină
Îi curmă 'ndată gemătu 'n zbor !

Dar, cit va bate inima 'n mine,
Ești în veghere la lupt'oiu sta,
Și, cu tărie, ești pentru tine
În fața lumii voi protesta !

Pentru coroana-ți de Suverană,
Pentru-al tău nume și al tău drept
Ești infrunta-voiu hidra dușmană,
Și-un scut și-oiu face cu² al mieu piept !

Voiu zice tie : «Mumă 'ntristată !
«Prinde la suflet invietor,
«Căci tu scăpa-vei de muncă odată
«Și-i avea parte de viitor !

¹ Schimbat : minile-ți fringî.

² Schimbat : din.

«Las' să te prade hoții în taină,
«Să urle lupii în urma ta;
«Lasă-i să rupă mîndra ta haină :
«Haină mai mindră tu vei purta !

«În zădar răi vreaū în orbire
«Cereasca lege a 'mpotrivi :
«Cerul vroiește a ta mărire
«Și tu, Moldovo, mare vei fi !

«În zădar cearcă ei să ridice
«Un zid pe Milcov, despărțitor :
«Cădea-va zidul, și tu, ferice,
«Veii fi unită cu a ta sor'.

«Căci tot se află în Românie
«Inimile aprinse de un sfînt¹ dor,
«Ce vreaū Rominul ca să re'nvie
«Mare, puternic, ca dorul lor !

«E scrisă 'n ceruri sfânta Unire,
«E scrisă 'n inimi cu foc ceresc,
«O, Românie, l'a ta mărire
«Lucrează brațul dumnezeiesc !

Voiū zice, zice până la moarte
Celor ce-s dușmani neîmpăcați :
«O, voi, unelte de rele soarte
«Pentru Români ce vă sint frați !

«Voi eari înseși cu-a' voastre mîne,
«Mormintul țeri l-ați pregătit,

¹ Schimbăt : de-un sacru.

«*Și-ați mușcat mina ce vă dă pine,*
«*Și-ați rănit sinul ce v'a iubit;*

«*Voți cari țeri plătiți cu ură,*
«*Cind ea vă chiamă : dragii săi fiți,*
«*Uitind Dreptate, Lege, Natură,*
«*Uitind că însiși aveți copii ;*

«*Blaștămul țeri tunind ¹ să cadă,*
«*Pe capul vostru nelegiuit !*
«*Blaștăm și ură !... Lumea să vadă,*
«*Cit rău în lume ați făptuit !*

«*Fie-vă viața neagră, amară !*
«*Copii să n'aveți de sărutat ;*
«*Să n'aveți nume, să n'aveți țară :*
«*Aici să n'aveți loc de 'ngropat !*

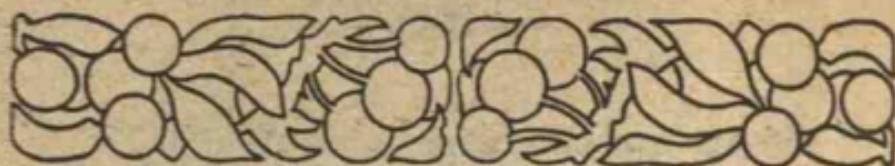
«*Și, cind pe calea de veșnicie,*
«*Veți pleca sarbezi, tremurători,*
«*Pe fruntea voastră moartea să scrie :*
«*Dușmăni ai țerii, cruzi vinzători !*

(Întaiu în foaie volantă, litografiată ;
ms. 21 al Academiei Romine.)

Iași. — 1857.

¹ Schimbat : curiud.

XXIX.

NOAPTEA SFÎNTULUI ANDREIŪ

Zgomot trist în cîmp răsună,
Vin strigoii, se adună,
Părăsind a' lor sicrii :
Voî, creștinelor popoare,
Faceți cruci mintuitoare,—
Căci e noaptea 'ngrozitoare.
Noaptea Sfintului Andrii !

Vîntul suflă cu turbare :
A picat stejarul mare,
Cerul s'a intunecat ;
Luna saltă 'ngălbenită,
Printre nourî rătăcită, —
Ca o luntre părăsită
Pe un Ocean turbat.

Bufnele posomorite,
În a' lor cuiburi trezite,
Tipă cu glas amortit ;
Lupii urlă impreună
Cu ochi ţintiţi¹ la lună ;
Cîmpul gême, codrul sună :
Satan pe deal s'a ivit !

¹ Schimbat : Cu-ochi roși.

Iată-l, iată, Satan vine,
Răzbătind pria verzii lumine,
Pe-un fulger scinteiector:
Umbre, stăfii despletite,
Cucuveică, iele zburlite,
Și Rusaliile pocite
Îl urmează ca un nor.

Sus, pe turnul fără cruce,
Duhul rău zbierind se duce,
Și tot turnul s'a clintit!
Miezul nopti 'n aier trece
Și, lovind arama rece,
Oare negre doșprezece
Bate 'n clopotul dogit.

Strigoimea se 'ndesește,
Horă mare invirtește
Lîngă turnul creștinesc,
Iar, pe lîngă alba lună,
Nouri vinetă se adună,
Se 'mpleteșc într'o cunună,
Și 'mprejurul-ă se 'nvîrtesc.

Voî cu suflete curate,
Cu credință nestrămutate,
Oameni bună, femei, copii,
Voî, creștinelor popoare,
Faceti cruci mintuitoare, —
Căci e noaptea 'ngrozitoare,
Noaptea Sfintului Andrii!

Acum, iată, pe morminturi,
Clătinați, bătuți de vinturi,
Toți strigoii s'așă lăsat;
Așezați într'un rond mare,
Adineciți întristare,
Pe sicriu-și fiecare
Oasele și-a răzimat.

Unul zice : « Ești, în viață,
« Cu o mină îndrăzneață,
« Multe drepturi am răpit ;
« Răpit-am pinea de hrană
« Unei gingeșe orfană
« Ce, pierdută și sărmană,
« În miserie-a pierit !

Altul zice : « Ești în lume
« Am avut putere, nume,
« Căci am fost stăpinitor ;
« Dar, în oarba-mi lăcomie,
« Pentru-o seacă avuție,
« Am împins în grea urgie
« Pe sărmanul mieu popor¹ !

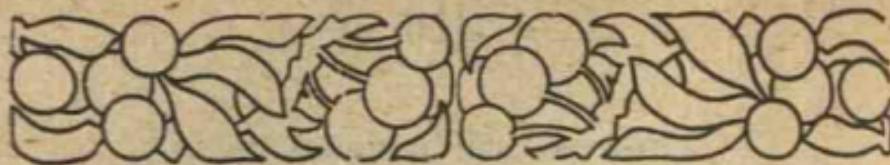
Altul zice : « Ești în țară
« Fost-am o cumplită fieră.
« Plină de amar venin :
« Împotriva ţeri mele
« Făptuit-am multe rele,
« Și-am legat-o 'n lanțuri grele
« Și-am vindut-o la străin ! ».

¹ Alusie la Mihai Sturza. — (N. E.).

— «Foc și ură 'n vesnicie
«Pe voi cadă, pe voi fie !»,
Strig' atunci un glas ceresc.
Și pe loc cad în morminte
Păcătoasele-osăminte, —
Iar pe zidurile sfinte
Trece-un foc dumnezeiesc !

Iași, 1857.

XXX.

DORUL DE MARE

Pe senin călăforește
Un nor tainic plutitor :
Al mieū suflet ce jălește,
După el se 'nnalță 'n zbor :

Norul trece și dispare
În afundul cerului :
Ah ! de merge el spre Mare,
Duce-m'as pe-aripa luī !

Duce-m'as la cele maluri
Ce oglindă fruntea lor
În poeticele valuri
A' frumosuluī Bosfor,

Și de-acolo 'n depărtare,
Pe un vînt primăvarel,
Să ating cu-o sărutare
Mările din Arhipel.

Duce-m'as încă 'nnainte
Pe cel plaiū încintător,

Unde soarele-i fierbinte
Ca fierbintele amor :

La Venetia mult iubită,
Raiu ferice, neuitat,
Unde gondola cernită
Te adoarme legănat.

La Palermo 'ncoronată
Supt cer dulce, fără nori,
Cu ghirlanda parfumată
De-a' naranzei albe florii ;

La Neapoli ce se scaldă,
Răspindind invăpăieri,
Trupul¹ ei în Marea caldă
Și-al ei suflet în plăceri.

Duce-m'aș fără 'ncetare,
Ca vulturul să pătrund,
Peste-a' ochilor hotare,
Orizontul fără fund :

Să văd stingerea de soare
În adincul Ocean,
Și-a lui coamă arzătoare
Răsărind ca un vulcan ;

Să văd stelele voioase
Înflorind cerul senin,

¹ Schimbat : Sînul.

Și cu raze argintoase
Dezmierdind al Mării sin ;

Să văd luna răsărită
În al noptii aier cald
Ca o floare aurită
Într'o cupă de smarald, —

Și s'aud blîndelete șoapte
Ce zbor tainic în etér,
Izvorite 'n miez de noapte
De pe valuri și din cer.

XXXI.

SURORII MELE

În ce loc, unde se duc
Florile ce se usuc' ?

Unde zbor, în care Raiū,
Flutureiī de pe plaiū ?

În ce lume, unde merg
Lacrimile ce se șterg,

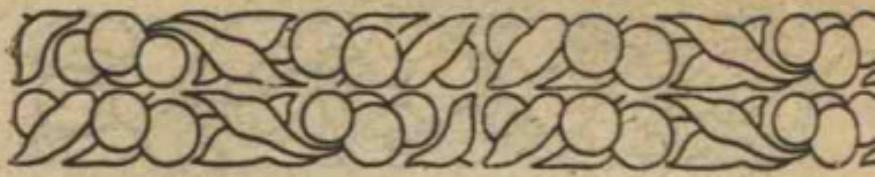
Visurile îngerești,
Dorurile sufletești ?...

În acel loc fericit,
Plin de tot ce-i mai iubit,

Dusu-te-aī, o, blindă stea,
Dulce surioara mea !

Și-aī luat în zborul tăū
Dorul sufletuluī mieū !

Paris, 1857.

XXXII.

STEAUΑ TERII

Cunoșteam odată
Un om rătăcit,
Cu mintea furată
De-un gind strălucit :
El se 'nnamorase de-o stea zimbitoare,
Și-i inchina astfel vorbe rugătoare :

— «Dalbă stelișoară
«A lui Dumnezeu,
«Dulce surioară
«Sufletuluī mieū,
«Crezī că veșnicia fără de simțire
«Plătește-un fierbinte minut de iubire ?

«Crezī tu că, departe
«De acest pămînt,
«Aī avea tu parte
«De-un amor mai sfînt,
«Mai mare, mai ginggaș, mai vrednic de tine
«Decit adorarea ce-aī născut în mine ?

«O, floare cerească !

«Dacă s-ar putea

«Ochi-ți să privească

«În inima mea, —

«Ar afla atitea simțiri iubitoare

«Ce cresc l'al tău nume ca florile 'n soare, —

«Cit vre-o lume altă

«Nică ai mai dori,

«Ci din bolta 'nnaltă

«Mi te-ai cobori,

«Ca s'auză concertul de armoniile line,

«Ce-mă răsună 'n suflet și șoptesc de tine !».

Apoi stă 'n uimire,

La ceruri privind :

Plingea cu mihnire,

Suspina zimbind.

Si, cind, de spre ziua, fugia blinda noapte,

Îl părea c'aude în cer aste șoapte :

— «Ești a țării mele

«Sint lucinda stea :

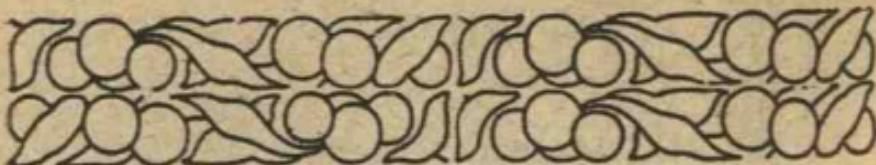
«De poti, între ele

«Vină de mă ieau.

«Fă-te geniu falnic, fă-te șoim de munte,

«Ca să ajungă la mine și l'a țării frunte !».

Iași, 1856.

XXXIII.

HORA UNIRII

1857

Haï să dăm mină cu mină
Ceî cu inimă romină,
Să 'nvirtim hora Frățieř
Pe pământul Românieř !

Iarba rea din holde piară,
Piară dușmănia 'n țară ;
Între noi să nu mai fie
Decit floră și omenie !

Măi Muntene, măi vecine,
Vină să te prinzi cu mine,
Și la viață cu unire,
Și la moarte cu 'nfrățire !

Unde-i unul , nu-i putere
La nevoi și la durere :
Unde-s doă, puterea crește,
Si dușmânul nu sporește !

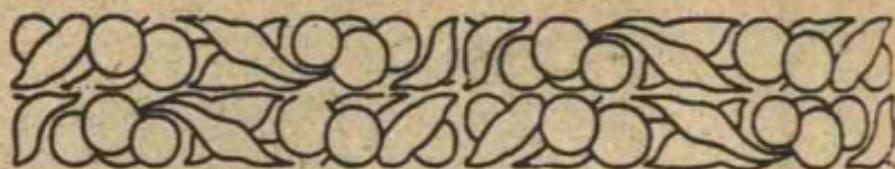
Amindoī sintem de-o mamă,
De-o făptură și de-o samă,
Ca doi brazi intr'o tulpină,
Ca doi ochi intr'o lumină.

Amindoī avem un nume,
Amindoī o soartă 'n lume :
Eū *ti-s* frate, tu-mi *ești* frate,
În noi doi un suflet bate !

Vin' la Milcov cu grăbire,
Să-l secăm dintr'o sorbire,
Ca să treacă drumul mare
Peste-a' noastre vechi hotare, —

Și să vadă sfintul soare,
Într'o zi de serbătoare,
Hora noastră cea frătească
Pe cimpia românească !

[1859.]

XXXIV.

COROANA MOLDOVEI — *Inn național* —

I.

Pe a țerii noastre zare
O lumină crește 'ncet :
Tot Rominul viu tresare,
Ca din moarte înviet ;
În genunchi toți cu sfială,
Fii-acestuși bun pămînt,
Căci lumina triumfală
Iese dintr'un vechiș mormînt !

C O R U L.

În genunchi toți cu sfială,
Fii-acestuși bun pămînt,
Căci lumina triumfală
Iese dintr'un vechiș mormînt !

II.

În acel lăcaș de pace,
În al morții veșnic somn

De trei veacuri cine zace :
Ştefan, bravul nostru Domn !
În genunchi toti cu sfială,
Iată Ştefan cel slăvit
Şi coroana-î triumphală
Şi-al lui braț nebiruit !

C O R U L.

În genunchi toti cu sfială,
Iată Ştefan cel slăvit
Şi coroana-î triumphală
Şi-al lui braț nebiruit !

III.

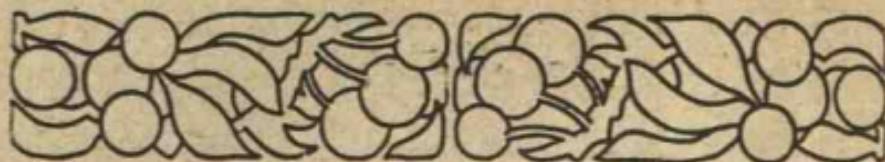
O ! coroană, ca și tine
Noi în umbr' am fost pierduți :
Varsă în țară vii lumine, —
Să sim lumi cunoscuți !
În picioare, toti, cu fală :
Saltă, saltă, țara mea,
Căci, coroana-ti triumphală,
Ea pe frunte-ti va sedea !

C O R U L.

În picioare, toti, cu fală,
Saltă, saltă, țara mea,
Căci, coroana-ti triumphală,
Ea pe frunte-ti va sedea !

(În ms. 21 al Academiei Române.)

[c. 1857.]

XXXV.

ODĂ LA UNIREA ROMÎNIILOR^I

Tu ce staſi in aſteptare, ſcumpa noastră Ro-
[mânie,
Tu, al cării cap de veacuri e plecat in spre
[pămînt,
Nu simteſti in ſinu-ți tinăr acea falnică min-
[Idrie,
Ce insuſlă un dar ſaint ?

Un dar ſaint, ſemn de 'nviere, de la Cer vine
[ſpre lume,
O coroană ce luceſte de un foc nemuritor,
Și pe care Providența a inscris al tău ſcump
[nume,
Plin de mare viitor !

Dumnezeu pe tine astăzi te numeſte a ſa fiică,
Între neamuri strălucite el voieſte-a te 'nnălța,
Românie, fiil voioasă ſi-a fa trunte-acum ridică,
Căci coroana, — e a ta !

¹ Iscălită de I. Alecsandri, fratele poetului. Foaię volantă, tipărită la Paris.

Tu ești floarea primăverii, supt zăpadă 'nnă-
[bușită,
Ce străbate 'n veselie la un soare 'ncălzitor,
Tu ești vulturul ce scapă de la viață înrobită
Și la cer se 'nnalță 'n zbor !

Astfel e a 'ntregii lume generoasă așteptare,
Care vrea de a ta soartă să fi singură stăpină :
Vulturul și-a luat zborul, înflorit-a mindra
[floare,
Românie, fiș romină !

Dar supt soare e și umbră și dușmani sint
[lingă frați,
Și 'ntre glasurile lumiș strig'o neagră clevetire :
Că Munteniș, Moldoveniș între ei sint nempă-
[cați,
Că răsping a lor Unire !

Fiș puternică, măreață, nobilă, nestrămutată,
Căci e timp de renviere, o duioasă Românie ;
Maică, fiș tăi adună și la lume te arată
Vrednică de-a ta solie !

Libertatea, ce prin lupte dobândesc cu mult
[amar
Ceł ce varsă al lor singe pe a patriei țărină,
Libertatea, inger dulce, a sosit l'al tău hotar
Și-ti intinde a sa mînă !

Prin ea cerul îți trîmete a sa dreaptă răsplă-
[tire,

Ce robia liberată¹ a chemat asupra ta,
În ea toti avem sperare și credință și iubire,
Prin ea toti ne-om deștepta !

Ca la ceasul Învierii, cînd Biserica adună
Sufletele impăcate a' poporului creștin,
La chemarea ta de maică vom veni toti im-
[preună

Lingă dulcele tău sin.

Și-o puternică strigare din pămîntul românesc
Ca un vuiet de izbindă lumea 'ntreagă va răz-
[bate,
Vestind falnic, spre serbare, la tot neamul
[omenesc

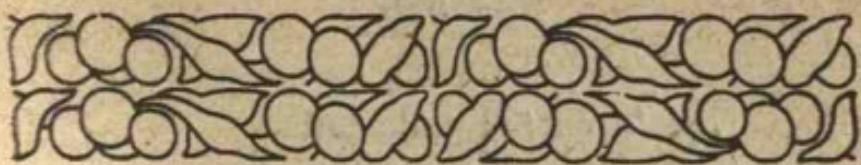
Ziua ta de libertate !

Maica noastră, maică dragă, al Romînilor
[scump dor,
Te ridică 'ncoronată de puternica ta mină !
Toti Romînil cu frătie se unesc într'un popor :
Românie, săi romînhă !

(1857.)

¹ Alusie la liberarea Tiganilor, cintată tot de Alecsandri.

XXXVI.

P R E S I M Ț I R E

— Spune-mă, inimă ferică,
Pentru ce tresari cu fală ?
Pentru ce răsună aice
De-o cintare triumfală ?

Trista lume-acum îți pare
Luminoasă și 'nflorită ;
Presimți vre o soartă mare
Pentru țara mea iubită ?

— Dar, o scumpă prevestire
Vine 'n taină de-mă șoptește
C'a Rominilor mărire
Azi în lume se urzește ;

A Italiei libertate
Va 'nsufla o nouă viață
Legioanelor uitate
De la Dunărea măreată,

Si 'n curind ginta latină
Răsări-va ca un soare.
Coperind cu-a sa lumină
Celealte mari popoare.

Nizza, 1859.

XXXVII.

P E A L B U M U L D-REI I DA VEGEZZI RUSCALA

Ades în codri, noaptea, la stele,
Mici păsările duios suspină :
Dumnezeu stie ce cintă ele,
Căci, în unire, Luî se închină.

Una pe alta nu se zărește,
Dar al lor cintec în cer răsună :
Noaptea adincă le despărțește.
Dar a' lor doruri le impreună.

Astfel sint inimî, ce, fără știre,
Sint intre ele tainic legate :
Si prin a terii sfintă iubire
Si prin iubirea de libertate !

Torino, 1859.

*

XXXVIII.

PILOTUL COMITELUI CAVOUR

Pe o noapte 'ntunecoasă,
Pe o Mare furtunoasă,
Trece-un vas necunoscut :
Care geniu îl conduce
Prin'r'a' mărilor năluce
Către malul nevăzut ?

Valul vine cu urgie
Din intinderea pustie,
Ca un dușman tăinuit :
El s'aruncă să innece
Vasul gingaș care trece
C'un lung gemăt obosit !

Nu e stea, nu e nică lună :
Vintul suflă, cerul tună,
Apa saltă cloicotind,
Și, în neagra depărtare,
De lumină nicio zare
Nu se vede strălucind !

Călătorii, visind moarte,
Supt asprimea relei soarte
A ū plecat frunțile lor :
Înlăuntru, toti grămadă,
Ei s'așteaptă a fi ¹ pradă
Unui val omoritor ;

Căci supt crincena rafală
Munți de spumă daū năvală
Peste podul răsturnat,
Și 'n a' Mării crunte larguri
Arunc' pinze și catarguri,
Tot ce vintul a dărmăt !

Un om singur se zărește
Și la moarte nu gindește
În acel minut cumplit :
Lupta vasului e mare,
Iar pilotu 'n nepăsare
Stă la cîrmă, neclintit,

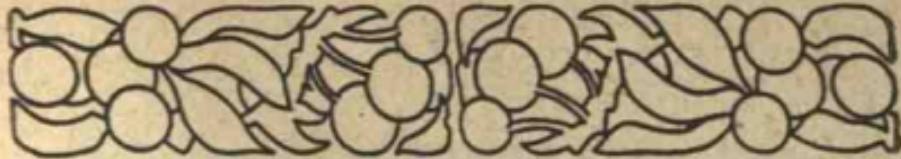
Și 'n furtuna 'ngrozitoare
Mina lui mintuitoare
Poartă cîrma păna 'n zori,
Cînd limanul vesel pare,
Îmbătînd de fermecare
Pe sărmanii călători.

¹ Fusese : El aștept să fie.

Iată vasul în ferire :
Călătorii cu grăbire
Sar pe malul inverzit.
Viața lor este scăpată ;
Ei se duc !... dar cine cătă
La pilotul ostenit ?

Torino, 1859.

XXXIX.

LA PALESTRO¹

Pe deal, la Palestro, vitejii zuavii,
Bersaglierii sprintenii, vinătorii bravi,

În oastea germană ² s'aruncă 'mpreună
Și cu al lor singe stinge focul ce tună.

Dar cine-i mai aprig, mai brav luptător ?
E Regele insușii, eroul Victòr ³ !

Cu calul său falnic, cu lunga sa pală,
De trei ori în dușmanii dă singur năvală.

Calu-i ud de singe păna la genunchi,
Pala-i roș văpsită păna la mănuuchi !

*

De vale 'n capela Madonei slăvite
O mamă duioasă, cu haine cernite,

¹ Loc de luptă între Piemontesi și Austriaci.
— (N. E.).

² Austriacă. — (N. E.).

³ Victor-Emanuel, cel d'intăi rege al Italiei unite. — (N. E.).

Se 'nchină și 'nvață pe-un copilaș¹ blind
În zgomotul luptei să zică, rugind :

«O ! *Santa Madonna* ! tu l'al cării nume
«Dulcea mîngâiere se coboară 'n lume, —

«Aduc la picioare-tă cu-adincă uimire
«Inima-mă curată, plină de iubire,

«Ca o floare vie, ca o floare nouă,

«Care îți inchină și parfum și rouă ;

«Ascult'o Madonă, ruga mea duioasă

«Pentru a mea țară atit de frumoasă ;

«Pentru omenirea ce plinge 'n durere

«Și pentru-a Venetii liberă 'nviere ;

«Dă patriei mele glorie, mărire,

«Pe dușmani î nostri scoate-i din orbire,

«Și mie-mă dă brațe ca să pot combate

«Cu cei mari de-avalma pentru libertate !»

*

Pe cîmpul de moarte, pe cîmp de onor,
Regele înaltă steag invingător.

Zuavi 'mprejură-i, cu glas triumfal,
Pe rege-l proclamă al lor *Caporal* ;

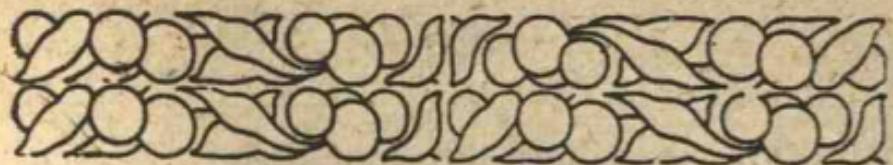
Și copilul strigă, cu suflet de om :

«Să trăiesti, o Victor, *Rege-galantom* !».

Novara, 1859.

—

¹ Schimbat : copilul ei.

XL.

L A M A G E N T A 1

E noapte ! Magenta în umbră dispare,
Cu ranele sale, cu zgomotu-l mare :

De tunuri, de oaste, de caî zburdători,
Ce 'n tropot pe strade trec nechezători.

Pe-o piață întinsă, supt vălul de noapte,
Miî gemete surde, miî jalnice șoapte

Se 'nnaltă din piepturi de oameni răniți,
Ce zac pe 'ntunerec, pierduți, grămădiți :

Uniî, tineri încă, mor cu jale-amară,
Chemindu-sî părintii, plîngind după țară ;

Altîl, în tăcere, cuprinsî de fiori,
Așteaptă căldura ² luminii din zori.

¹ Altă luptă din același războiu. — (N. E.).

² Fusese : Aștept mingierea.

Și însă !... de-asupra durerilor grele
Strâluce-o frumoasă ninsoare din stele,

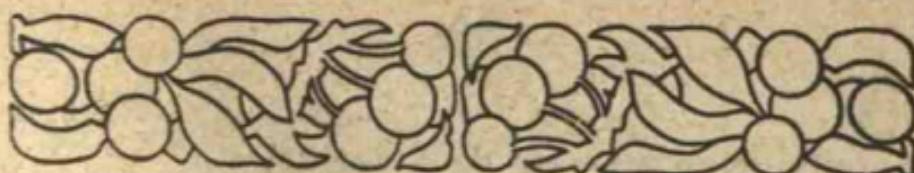
Și-o pasăre dulce se 'ngină duios
Cu al agoniei suspin dureros !

Viață pentru viață ! cînd ești în junie,
Demn e la războaię s'arăți vitejie !

Moarte pentru moarte ! plăcut e să mor
În dalba cintare de privighitoră,

Și pe cîmpul luptei să aș de făclie
O lampă cerească, o stea argintie !

Magenta, 1859.

XLI.

GONDOLA TRECE

Gondola trece, și 'n urmă-ř lasă
Un viers de jale ce mă apasă :

«Cine 'n gondolă, pe-o noapte lină,
«Atunci cind luna, ieșind din valuri,
«Revarsă tăinic a sa lumină
«Peste palaturi, printre canaluri ;

«Cine 'n gondolă culcat se duce,
«Atunci cind suflă vintul de noapte
«Si de la Lido pe-aripi aduce
«Suspiniř blinde, duioase șoapte ;

«Cine, 'n gondolă plutind in pace,
«Pe-ale lagunei lucioase spume,
«N'a simțit viața-ř că se preface
«Si că renvie in altă lume ?

«Dar, o durere, cea gondolină
«Pe val de lacrimi astăzi plutește,

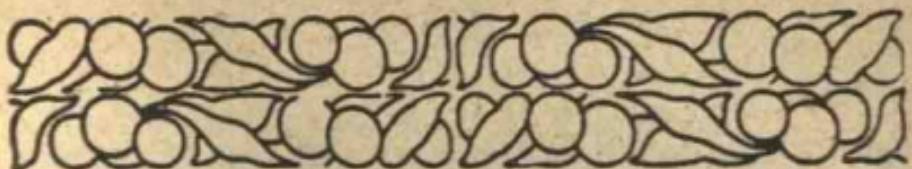
«Lacrimi cărădate de o regină
«Care supt lanțuri se chinuiește¹!».

Glasul se stinge, gondola trece
Și lasă 'n pieptu-mi un fior rece!

Genova, 1859.

¹ Venetia supusă Austriei. — (N.J.E.).

XLI.

COROANA VIETII

DEDICATĂ DAMELOR ITALIENE

I.

SERENADĂ.

La poetica Florența viața curge 'n înflorire
Si 'n plăcere, și 'n amoruri, și 'n cintări de
[fericire :

Nopțile-s fermecătoare, căci în rădiuri și "gră-
[dină

Printre razele de stele zboară roiuri de lumină;

Mil de șoapte amoroase, de armonii și de mis-
[teruri

Cu-ale florilor parfumuri¹ se înaltă către ce-
[ruri, —

Cit pe maluri, lîngă Arno, rătăcitul călător
Se socoate supt prestigiul unui vis amăgitor.

¹ Parfume ; text.

Într'o noapte de acelea care sint cumpănitore
Cu a zilei albăstrime, cu a soarelui splendoare,

Supt balconul din grădina unuī vechiū și 'nnalt
[palat

Şoptia astfel un glas tînăr, de-o chitară 'm-
[preunat :

«Barca se 'ncrede în sinul Mării,
«Luna 'ntr' al noptii car zburător,
«Inima 'n glasul blind al sperării,
«Geniul falnic în viitor ;

«Pe calea vietii de rătăcire
«Omul se 'ncrede in Dumnezeu,
«Iar al mieu suflet, cu fericire,
«Se 'ncrede 'n tine, ingerul mieu !

«Toată ființa cea simțitoare
«Câtă un razim mîngiitor :
«Floarea, un zîmbet de dulce soare,
«Sufletul gingaș, un frățior, —

«Ah ! mult frumoasă, albă ființă,
«Vesel luceafăr dumnezeiesc,
«Pune-tă în mine a ta credință, —
«Că tu ști numai cit te iubesc !

«Vin' să culegem supt alba lună
«Floarea iubirii născută 'n raiu,
«Precum albina voios adună
«Mierea plăcută pe florii din Maiu !

«Zilele noastre zbor' cu grăbire,
«Urmind a' soartei tainice legi,
«Iar o zi scumpă, zi de iubire
«*Este coroana vieții întregi!*».

Precum seara 'ntr'o pădure două june păsările
Cintă una după alta și se 'ngină între ele,

În curind o umbră lină pe balcon se arăta,
Și un glas de armonie, răspunzind, astfel cinta :

«Toată ființa cea simțitoare
«Cată un razim mingietor :
«Italia tristă și plingătoare
«Cată un geniu liberator.

«O, tu ce 'n umbră privesti la mine
«Ca la luceafăr dumnezeiesc,
«De vrei, ferice, să cred în tine,
«De vrei cu fală să te iubesc, —

«Mergi de te 'nnarmă, mergi de combate,
«Lingă Francesul invingător ¹,
«Pentru mărire și libertate,
«Supt steagul falnic al lui Victori.

«Zilele noastre zbor' cu grăbire,
«Urmind a' soartei tainice legi ;
«Gloria terii și-a sa mărire
«Iată coroana vieții întregi !».

¹ Victor-Emanuel se uñise cu Napoleon al III-lea. — (N. E.).

II.

SOLFÉRINO¹

Măret e bradul munteilor
Ce 'n codri înverzește,
Și pe noianul Mărilor
Ca urias plutește !

Mult falnic este vulturul
Cu aripă izbitoare,
Ce vintul, nori spintecă
Și zboară către soare !

L'a lor mișcare răpede
Tot omul, în uimire,
Simtește 'n a lui inimă
O tainică pornire.

Dar, ca s'aprindă sufletul,
Nimic nu e pe lume
Ca numele de *Patrie*
Și-al *Libertății nume* !

Nimic nu 'nsuflă omului
O mai sublimă fală
Ca mersul mândru-al cetelor
La luptă triumfală !

Nimic supt bolta cerului
Mai nobil la privire

¹ Luptă din războiul de eliberare a Italiei. — (N. E.).

Ca floarea tinerimilor
Pornită la oștire !

Pe fruntea sa energetică
Un tainic foc străluce,
Și-a ei păsire-i sprintenă
Ca gindul care-o duce.

Astfel, la glasul gloriei,
Un bersagliere de munte
Mergea pentru Italia
Să moară chiar în frunte,

Și 'n mijlocul războaielor,
Striga, luptind ca fiară :
,Corona vieții, fraților,
,E moartea pentru țară !“.

Ce vuiet bubuieste ?... Ascultă ! tunul tună
În munți, la Solferino, și văile răsună ;

Armatele dușmăne s'aű intilnit în zorii,
Precum intr'o furtună doி mari și negri nori :

Lovire fulgerindă, grea, lungă și cumplită !
Pe miň de țevii iese uciderea 'nmiită,

Și 'n rangurile rupte zbor' glonții vijiind,
Și 'n ele baioneta străpunge zingänind ;

Cad trupuri peste trupuri grămadă, singerate,
Și tot rămin în urmă, ca spicuri secerate,

Dar alte șiruri nouă ieau rang în locul lor,
Și, tot scăzind, se 'ncruntă în aprigul omor !

Precum un lanț de valuri pe Marea albăstrie,
Cavalerimea 'n liniști se 'ntinde pe cimpie,

Și 'n pedestrimea deasă, ce 'mproașcă foc fioros,
S'aruncă 'n zbor de moarte cu tropot zgomotos.

Iată Francesii sprintenți și veseli în războaie :
Victoria de dinși în veci nu se indoiae.

Iată colo, pe munte, voinicii bersaglieri
Ce merg tot innainte ca vechii cavaleri !

Ei se 'ncleștează 'n luptă cu-a Nemților ar-
mată,
Strigind în foc : Trăiască Italia liberată !

Mulți varsă al lor singe pe-al patriei altar,
Dar jertfa lor sublimă nu este în zădar !

Dușmanul se retrage invins !... și 'nvingătoare
Lucesc în Solferino stindarde tricolore !

III.

BERSAGLIERUL MURND

Pe patul durerii un tinăr rănit
Își pierde-al lui singe :
Aproape de dinsul un inger mihnit
Veghiază și plinge.

Oșteanul e palid ! El pare, murind,
L'a lampei lumină,
Dar ochiu-î s'aprinde, la inger privind,
Și pieptu-î suspină.

El mina-î intinde c'un zimbet duios,
Cu-o slabă mișcare,
Și glasu-î de moarte, adinc, mingilos
Îl zice 'n oftare :

O, ființă drăgălașă ! aî avut cuvint a-mî zice
Că pe lume nu-î nimica mai dorit¹ și mai ferice

Decit sfinta legătură, decit sfinta înfrățire
Ce unește-amorul ginggaș cu a patriei iubire !

Lasă lacrimile tale ca un limpede izvor
Să renvoie-a mea putere în momentul cind eű
[mor,

Ca să pot a-ți spune încă, în accente omenesti,
Cit de mult tu ești iubită, cit de mult știi să
[iubești !

O simțire-atit de 'nnaltă, precum e a ta sim-
[tire,
Între ingeri și 'ntre oameni șterge orice ose-
[bire.

¹ Schimbat : sublim.

Ea-mă însuflă 'n oara morții dor aprins de
[nouă viață,

Să te văd incoronată de Italia măreață !

O, Lucie, o, Madonă coborită pe pămînt :
Nobile sfinti ca tine rare-aŭ fost și rare sint ;

Dar un suflet patriotic ca să știe-a se jertfi
Precum știe al tău suflet, nică nu este, nică
[va fi !

Îți aducă aminte, spune, de Florența, de o
[noapte,
De o dulce serenadă, de-ale noastre blinde
[șoapte ?

Ah ! imă pare c'aud încă prețioasele-ți cuvinte,
Jălind patria 'n sclăvie ! Spune-mă, îți aducă
[aminte ?

Nu, nu plinge. O ! nu zice că 'n mormint tu
[m'ař impins.
Căci în inima mea jună focul sfint tu l-ař a-
[prins ;

Tu m'ař pus pe mindra cale de-a mă face cu
[onor
Demn de patria-mă iubită, demn de scumpul
[eř amor !

² Schimbat : tău.

Stăi, ascultă ! țara 'ntreagă cînt' un vers de
[libertate !

Ah ! o vie fericire mă cuprinde, mă străbate :

Vin' să 'ngenunchem, să zicem, intr'o veșnică
[unire

De credință, de sperare, de amor și de gindire :

«O ! cerească Providență ! sfarmă cruda tiranie
«Ce Venetiei regine pune lanțuri de robie,

«Și din Alpi cu frunte 'nnaltă păna 'n Mare-
[Adriatică

«Dă putere țeriș mele, care astăzi se ridică !».

Pe patul durerii, osteanul, căzind,
Muri cu-o zimbire :

Trista lui iubită rămase gemind,
Fără de simțire.

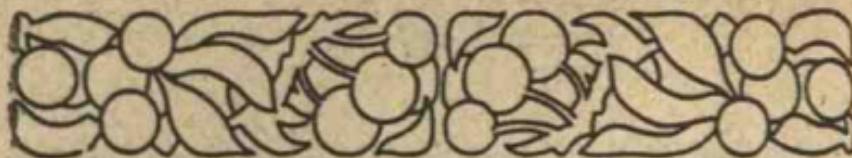
A doua zi-o cruce plecată de vînt
Albă în cîmpie :

Supt ea două trupuri zaceaū în mormînt
Pentru veșnicie !...

Italia-i mumă : de aî săi copil
Iși aduce-aminte ;

Ea a 'ntins covoare țesute 'n florî vii
Pe-a' lor osămintă !

Milano, 1859.

XLIII.

LA POETII ROMINI

PE ALBUMUL PRINCESEI A. GHICA¹

Precum în vară dulci păsările
S'adun² voios,
Și pe un arbor cuprins de ele
Cintă frumos ;

Veniți aice cu-a' voastre lire,
Voî ce aveți,
Pe frunte raze de nemurire,
O, junii poeti !

Voî, cari 'n focul ce vă străbate
Visați cu dor
Glorii, placere și libertate
Și dulce-amor ;

Veniți s'aduceți o încchinare
De nobili fiți
Celor ce țeri și au dat salvare
În vijeli.

¹ D-na Alexandrina Ion Ghica. — (N. E.).

² Schimbat : Sosesc.

Cintăți trecutul, ce se mindreste
De-ași săi eroi,
Și-a căruți rază se răspindește
Lin peste noi.

Cintăți Unirea, fala străbună,
Cu glas sonor,
Căci poesia adinc răsună
Între popor !

Cintăți, căci lumea trece, dispare,
Visele pier,
Îns' a junieī dalbă cintare
Zboară la cer,

Și-acolo merge de se unește
Cu sfintul cor
Ce în lumină cîntă, slăvește
Pe Creator...

Cind mîna morții rece s'apasă
Pe-al vietii fir,
Dulce-î cintarea ce 'n inimî lasă
Un suvenir !

București, 1860.

XLIV.

LACUL DE COMO

PE ALBUMUL PRINCESEI C. CONACHI-
VOGORIDI¹

S O N E T.

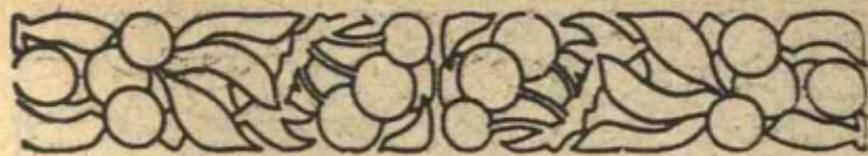
În lacul de Como e unda senină
Ca cerul albastru ivit printre nori :
În juru-i se 'ntinde un raiu de grădină,
Ce varsă pe maluri buchete de floră.

Frumoasele *ville*, zimbind în lumină,
Se 'nșiră supt dealuri ca scumpe comori,
Si 'n umbra de arbori, ce 'n apă se 'nclină,
Trec barce usoare, cu junii călători.

Pe mal o copilă se primblă 'n răcoare,
Un flutur de aur s'alintă la soare
Si cat' a se pune pe albul ei sin.

O lac ! o minune ! Ferice, ferice
De cine-și inchide aripile-aice,
Ca fluturul vesel pe floarea de crin !

¹ Soția Caimacamuluī Moldovei și fiica poetului Conachi. — (N. E.).

XLV.

ROMANȚĂ

PE ALBUMUL D-NEI M. D.

Draga mea, a noastră viață
E ca pomul cu verdeață
Ce dă umbră, ce dă floră
Tinerilor călători.

Draga mea, amoru 'n viață
E ca dulcea cintăreață
Ce se 'ngină cu-al ei dor
Sus, în pomul roditor.

Draga mea, amor și viață
Sînt a iernii rece ghiată :
Omul merge la mormint
Pomul cade pe pămînt.

Dar, cit li rămine viață,
Tot suspină cu dulceață :
Suvenirul scump în om,
Păsărica dulce 'n pom.

XLVI.

CRINUL

PE ALBUMUL D-REI CÎMPINEANU

Pe cind steaua se oglindă
În izvorul tăinuit,
Crinul merge de colindă
Cimpul verde și 'nflorit,

Și în cupa lui adună
Lacrimile¹ de pe floră,
Ce cu razele din lună
Se sărută ca² dulci surori.

Iar, cind soarele s'aprinde
Pe al cerului altar,
Crinul vesel îi intinde
Cupa-î de mărgăritar.

Astfel tu, copilă dalbă,
Cind în lume te ivesti,

¹ Schimbat : Lacrimi albe.

² Schimbat : se sărută.

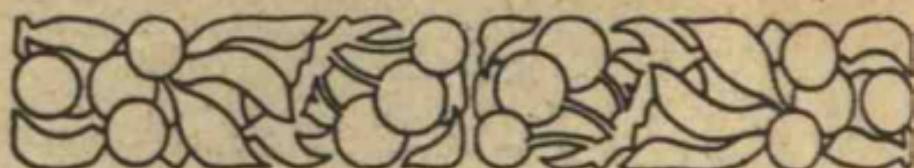
Culegi roua dulce, albă,
De pe criniș sufletești ;

Si, cind cerul în lumină
Te deșteaptă de spre zori,
A ta inimă-ți inchină
Fecioareștile-i¹ comori !

București, 1860.

¹ Scrimbat : virginalele-i.

XLVII.

HRISTOS A ÎNVIAT

Hristos Mintitorul din morți a inviat,
 Și fruntea-î ca un soare,
 Lucind peste popoare,
Fiori de nemurire în lume-a 'mprăștiat.

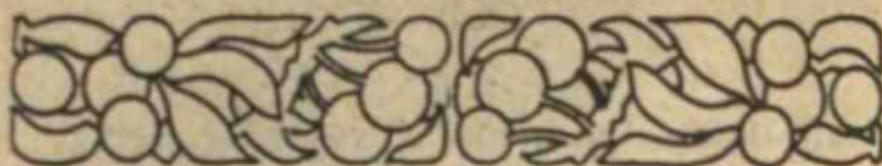
Hristos, Zeul Credinții, ieșit-a din mormint :
 Și-a sa reinviere
 Ni-arată că nu pieră
Dreptatea și credința și Adevărul sfint !

Hristos e viu ! Ca dinsul, o voi ce suferiți
 În lanțuri de robie,
 Curind la viață vie
Din umbra trist' a morții veți fi cu totii-iesiți !

Polonie strivită supt aprigul picior
 Al tiraniei crude,
 Curaj ! în cer s'ande
Un imn de renviere, un glas prevestitor.

Curaj ! Deschizind astăzi a' vesniciel porti,
Mintuitorul vine,
Polonie, spre tine,
Să te ridice falnic cu dinșul dintre morți !

*

XLVIII.

ÎNSIRĂ-TE-MĂRGĀRITE

LEGENDĂ

DEDICATĂ D-NEI ZOE CANTACUZIN.

Trei copile de 'mpărat
Staū intr'un măreț palat,
Însirind la scumpe salbe
De mărgăritare albe.
Iar o pasăre măiastră
Vine vesel pe fereastră
Și, bătind din aripioare,
Zice, blind cuvintătoare :
— «Bine, bine v'am găsit.
«Dalbe florii din Răsărit !
— «Bine-ai venit de la raiū,
«Păsăreā cu dulce graiū !

— «Eū sosesc cu primăvara
«Ca să mă întorn cu vara ;
«Și-acum vin pe-al vostru plaiū,
«Aducind luna lui Maiū,
«Luna cea de lăcrimioare

«Și de doruri iubitoare,
«Și o dalbă de poveste
«Cum n'a fost și nu mai este !
— «Păsărică, spune, spune
«Cea poveste de minune,
«Că ți-om face noți trei salbe
«De mărgăritare albe.»

I.

Înșiră-te-mărgărite
Pe lungi fire aurite,
Ca o horă luminoasă,
Ca povestea mea duioasă !

Fost-a, fost în lume-odată
Mindrulită, dulce fată,
Și la chip fermecătoare,
De puteal căta la soare,
Iar la ochisorii se î
Și la față-i nu putem !
Florile îi ziceau : floare,
Stelele : stea lucitoare,
Încit veșnic florii și stele
Se certau noaptea 'ntre ele !

Iată 'n fapt de dimineață,
Că pe cîmpul de verdeată
Copilița, cu-alte două,
Se primbla, torcind, prin rouă.
Una zice : «Am visat
«De-un fecior de Împărat !

«Dac'ar fi acum să viē
«Să m'aleagă de soție,
«I-aș aduce eū un dar
«Un soiman de armăsar
«Care zboară, care sare
«Peste munți și peste Mare
«Și incunjură pămîntul
«Mai ușor chiar decit vîntul!».

Alta zice : «Surioare !
«Eū i-aș țese 'n foc de soare
«O cămeșe 'n zece îte
«Cu descintecă prin altițe,
«Ca să-i fie de noroc
«Și să-l apere de foc
«Și de patimă susțină
«Și de bolile trupesti !».
Iar frumoasa copilită
Zice astfel din guriță :

— «Eū i-aș face doți feciori,
«Doți de gemeni frățiori
«Cu cosițele-aurite
«Și cu fetele 'nflorite :
«De n'ar fi altii ca ei
«Drăgălași și frumuseți,
«Căci ar fi strălucitori
«Ca doți ochi veselitori !»

— «De miță face-ăsa copii,
«Tu mireasa mea să fi !»
(Zice-atunce mindrul Craiu
Ce vină pe verde plaiu.)
«Tu să fi a mea mireasă,

«A mea dulce 'mpărăteasă !
«Tu, minune 'ncintătoare
«Care ești ruptă din soare !»,
Copilița 'n fericire
Stă pătrunsă de uimire :
Ochi și galeș i se 'nchid,
Degetele-i se deschid,
Fusu-i pică, firu-și pierde,
Și ea cade 'n iarba verde.
lară Craiul tinerel
O ieă 'n brațe ușurel,
Și cu gingașul odor
S'aruncă pe ¹ cal ușor :
Calul falnic se 'ncordează,
Sare, zboară și nechează ;
El nechezul n'a sfîrșit,
La palat c'a și sosit !

Şepte zile-abia trecea,
Mare nuntă se făcea,
Cu nuntași nenumărați,
Cum se cade la 'mpărată, —
De-a mers vestea 'n depărtări,
Peste nouă țeri și Mări !
Fost-aŭ față Crai vestiți
Cu coroane 'mpodobiți
Și vestite 'mpărătese
Tot frumoase și alese ;
Fot-aŭ încă la serbare
Oaspeti mari de spăimintare,

¹ Schimbat : Saltă pe-al său.

Urieș cu negre semne,
Sfarmă-Piatră, Strimbă-Lemne,
Zmei cu ochi singeroși
Si vitejii Feti-frumoși !

Dar, din toti nuntași, cine
Răspindea mai vii lumine ?
Dulce-a Craiului mireasă,
Tinăra Împărăteasă,
Care ochii fermeca
De zimbia sau de juca.
Blindul zimbet al copilei
Lumină ca faptul zilei,
Si-al ei joc părea un zbor
Chiar de ¹ flutur sprintelor.
Fost-am încă si eș față
La cea nuntă mult măreată,
Si de-atunci tot mă gindesc
C'am visat un vis ceresc !

II.

Înșiră-te mărgărite
Pe lungi fire aurite,
Precum sirul din poveste :
Că 'nnainte mult mai este !

Trecu luna, trecu două,
Trecu cinci, trecură nouă,
Doamna născu doi feciori,
Doi de geneni frățiori,

¹ Schimbătă: De alb.

Cu cosițe poleite
Și cu fețe inflorite,
De păreaū strălucitoră
Ca doi ochi veselitori!...

Ale! mindre surioare!
Puteti voi a-mi spune oare
Ce-i mai bun in astă viață
Ca iubirea cu dulceată?
Ce-i mai sfint și mai alin
Ca mama cu prunc la sin?
Ce-i mai drag și mai plăcut
Ca pruncuțul nou născut?

Muma, Doamnă fericită,
De ¹ doi prunci impodobită,
Își tinea duios la sin
Ca doi fluturi pe un erin,
Și din pletele-i gingăse ²
Li făcea lor dulce faze ³,
Și, pe brațe-i, ca să-i culce,
Li făcea un leagăn dulce:
Ea-i privia și zi și noapte.
Li vorbia ⁴ cu blinde șoapte,
Și, privindu-i, se uimia!...
Ea-i trezia și-i adormia,
I-adormia tot în cintări
Și-i trezia în sărutări.

Cînd era pe adormire,
Li cinta cu 'nduiosire: —

¹ Schimbat: cu.

² Schimbat: cu soare.

³ Schimbat: învelitoare.

⁴ Schimbat: grăia.

«Nani, uauî, copilașî,
«Dragii mamei feciorașî !
«Că mama ¹ v'a legăna,
«Cu viers dulce v'a 'ngina,
«Și-a ruga pe Dumnezăū
«Să vă primble 'n raiul său,
«Să vedetî, unicii miei,
«Ceruri plini de curcubei,
«Ploî de raze și de stele
«Pe cimpii de viorele.
«Și-oiu ruga Domnul ceresc
«Să ajungetî, cum doresc,
«Viteji mari și Feți-frumoși,
«Doi luceferi mingilosî :
«Lumea să vă îndrâgească,
«Dușmanii să se 'ngrozească.
«S'aveți parte și renume,
«Să vă meargă vestea'n lume !».

Cind era iar pe trezie,
Li cinta în veselie :
«Sculați, sculați, fetiș miei,
 Floricele dalbe !
«C'aū venit doi ingerei
 În veșminte albe,
«Îngerei colindători,
 Floricele dalbe,
«Noaptea pe la cintători
 Cind zorile-s albe,
«Si v'aduc pe aripioare,
 Floricele dalbe,

¹ Schimbat : Mama că.

«Rouă sfintă 'nvietoare,
«Și cunune albe !»¹

Ale! mindre surioare!
Nică că se astă supt soare
Fericire mai deplină,
Viață dulce mai senină!
Dar în lume ades' trece
Vint de moarte, flori rece,
Și pe loc se vestejește
Tot ce 'n lume ni zimbește!
Seninul se schimbă 'n nori,
Viață 'n noapte fără zorii,
Veselia 'n aspre chinuri,
Și cintările 'n suspinuri!

Iată că, 'ntr'o zi din Maiu,
Mers-a vestea chiar² la raiu
De acei mindri² frățiori,
A' pământului comori,
Și toti ingerii în zbor
Au venit, ascunși de-un nor,
Ca să vadă dacă sint
Frăți de-a îlor pe acest pămînt.
«Dulci-s, Doamne, la privire!
«Ca un vis de fericire!..»
Abia zis-au, și, pe loc,
Ca un fulger viu de foc,
Crunt deochiul aŭ ajuns
Pe copii și i-a străpuns!

¹ Schimbat: până la raiu.

² Schimbat: gingășii.

Copilașii pling de chin,
Scot gurița de la sin,
Cată 'n ochii mamei lor,
Pleacă fruntea, cad, și mor !

Vaî de codrul care-si pierde
Freamătul și frunza verde !
Vai de inima pustie
Ce-a rămas fără de soție !
Dar amar, amar pe lume
De copiii fără mume,
Și de mumele cu dor
Care-si pierd copiii lor !

III.

Însiră-te mărgărite
Pe lungi fire aurite,
Precum șirul de poveste. —
Că 'nnainte mult mai este :

Pe copii 'mbrătișați,
Într'un leagân alb culcați,
Trista mumă i-a ingropat
Lingă ea, lingă palat.
La fereasta din grădină,
Supt o tufă de sulcină.
Iar din leagănuл de flori
Răsărit-aෂ păna 'n zori
Doi brazi ginggași ¹ de o samă,
Ca doi gemeni dintr'o ² mamă,

¹ Schimbat : gemeni.

² Schimbat : Gingaș ca un dor de.

Și-aă crescut, crescut-aă iară
De la zori și păna 'n seară,
Păn' aă dat să se lovească
De fereasta 'mpărătească...

- «Frățioare, frățioare,
«Înlăuntru ce vezi oare ?
— «Văd pe mama !... Auzi, frate,
«Gemetele-i necurmate ?
— «Măicuilița mea iubită,
«Cit de-amar e rătăcită !
— «Ochi-i sint două izvoare,
«Tot de lacrimi arzătoare !
— «Ah ! priveste cum ne cată
«Prin cea casă întristată !
— «Cum ne chiamă, cum ne plinge,
«Minile cum și le fringe !
— «Mamă, maimă, draga noastră,
«Iată-ne ică la fereastră :
«Vin' cu dulce sărutat
«Și cu dulce dezmirdat,
«Că de mult, amar de noi !
«Ni lipsești la amindoi !»

Astfel brazi suspinău
Și-a' lor crengi le clătinau
Pe fereastă 'n sala mare...
Muma Doamnă viu tresare,
Vine-aleargă, stă, nu crede,
Vede brazi, și nu-i vede ;
Sterge iute ochi săl :
— «Dragii miei, drăguți myie !
«Voî sinteti, inima-mi zice,

«C'ați venit voi iar aice
«Ling' al mamei dulce sîn
«Ce hrănește-amar suspin¹ !
«Scumpi mamei frumusei,
«Copilași, iubiți miei,
«Frig v'a fost in cel pămînt, —
«Pedepsi-l-ar Domnul sfînt !
«Și-acum nu mai cată nime
«De a voastră frâgezime,
«Nicî vă leagănă 'n cintări.
«Nicî v'adoarme 'n sărutări !
— «Tacî, măicută cu durere,
«Că-ți aducem mingiiere :
«Nu jăli a noastră șoartă,
«Că de grijă Cerul² poartă,
«Și la morți, și la cei vii,
«Și la florî, și la copii :
«Seara primăverii caldă
«Cu dulci lacrime ne scaldă,
«Vîntul ne adoarme-ușor
«Cu suspin răcoritor,
«Și steluța seri, mută,
«Cu dulci³ raze ne sărută.»
— «Ce vorbiți de primăvară
«Și de stele și de sără ?
«Nu vedetă cumplitii nori
«Cum sosesc fulgerători ?
«N'auziți cerul cum tună

¹ Schimbat : Sfășiat de veșnic chin.

² Schimbat : Cerul blind de grijă.

³ Schimbat : Cu-a' ei.

«Și pămîntul cum râsună ?
«Vîntul suflă și vă 'ndoai.
«Pe voi cade rece ploaie...
«Dragii miei, gingășil miei !
«Cum să-i apăr eū pe ei ?...»

Biata mumă n'a sfîrșit,
Cerul brazi a trăsnit
Și supt ochi săi pe loc
I-a aprins în mare foc !
La pămînt brazi cădea,
Cu lung gemăt ei ardea
Și spre Doamna ce-i vedea,
Crengile și le 'ntindea'.
Biata mumă despletită,
Spăimintată, rătăcită,
Pe fereastă se pleca,
Vînd în foc a s'arunca ;
Dar de-o dată ochiul sei
A ū zărit două scinte
Printre flăcări strălucind,
În văzduh voios¹ sărind,
Cătră stele tot suind,
Și-amindouă printre ele
Prefăcindu-se în stele.

Fața ei l'acea privire
Străluci de fericire,
Cum s'aprinde alba lună
Dup'o aprigă furtună,
Și cu grabă, 'n veselie

¹ Schimbat : ușor.

Ieșind¹ noaptea pe cîmpie,
Ea se duse aiurind,
Cu ochiî² la cer privind,
Cum se duce neoprit
Dorul cel nemărgenit !

IV.

Înșiră-te-mărgărite
Pe lungî fire aurite,
Ca duioasa mea poveste, —
Că 'nnainte mult nu³ este !

Pe cea vale de mohor,
Lîng'un lîmpede izvor,
Muma Doamnă stă culcată
Și cu dragoste tot cată
Cînd la cerul instelat,
Unde doru-î a zburat,
Cînd pe față apeî line,
Unde-a' ceruluî lumine
Se prevăd, se oglindează
Și în taină scînteiază.
Biata mumă 'ncet suspină
Și c'o floare de sulcină
Ea dezmiardă 'ncetișor
Față micului izvor;
Si-apoi⁴ stă, și tot privește,

¹ Schimbat : Iese.

² Schimbat : Tot pe sus.

³ Schimbat : mult mai.

⁴ Schimbat : Apoi.

Apa ciud se limpezește :
Care stele mai intei
Aă să iasă 'n fata ei ?

Umbra noptii de pe vale
Se patrunde de-a ¹ ei jale
Si ascultă în tăcere
Şoapta-î plină de durere :
Căci ea ² stelele descintă
Si, plingind, astfel ea ³ cintă :

« Cite stele sint pe cer,
« Păn' la ⁴ ziua toate pier,
« Numař două-s stătătoare
« Pănaă 'n răsărit de soare,
« Si ingină dorul mieu...
« Cobori-le-ar Dumnezeu !

« Stelisoare, blinde stele,
« Ochisoră inimii mele !
« Pe pămînt voi v'atî inchis
« Si in ceruri v'atî deschis,
« Să privită la dorul mieu...
« Cobori-v'ar Dumnezeu !

« Bine v'a fi vouă, bine,
« În cel raiu cu vii lumine,
« Dar nică raiul nu e lin
« Ca al mumei dulce sin !

¹ Fusese : cu-a.

² Schimbat : Muma.

³ Schimbăt : tot astfel.

⁴ Schimbat : Pănaă 'n.

«Ah ! copii, la sinul mieū
«Cobori-v'ar Dumnezeū !»

O ! minune, sus în cer
Două stele iată pier,
Și cu zborul de săgeată
Prin văzduh, iată-le, iată,
Că vin iute și voioase ¹,
Lăsind urme argintoase ²,
Păn' ce cad lingă izvor
Într'un lung intins ³ ogor,
Și se fac din două stele
Două mărgăritărele...

Cine 'n lume, cine poate
Mările să le innoate,
Codrii vechi să mi-i pătrunză
Ca să numere-a' lor frunză ?
Cine poate-avea aflare
Cite valuri sint pe Mare,
Cite raze sint în soare,
Cit mirös ⁴ e intr'o floare ?
Numai dorul mamei poate
Să pătrundă 'n lume toate,
Ca să afle măngiiere
La cumplita sa durere !

Astfel Doamna, ca 'ntr'un riū,
Întră 'n lanul cel de griū,

¹ Schimbat : spre cîmpie.

² Schimbat : urmă argintie.

³ Schimbăt : mănos.

⁴ Schimbat : parfum.

Și tot cată nencetăt
Stelele care-aă picat :
Spic de spic ea il culege,
Griu 'n palme il alege,
Si-l sărută și-l dezmiardă,
Copilașii să nu-și piardă !
Zi de vară păna 'n seară
Ea din lan nu iese afară,
Spicuiește, spicuiește,
De odihnă nică gindește !
Iar, cind lanul s'a sfîrșit,
Iată, Doamne, c'a găsit
Într'un spic frumos și mare
Două mici mărgăritare !

Și de-atunci muma duioasă
În răpirea-ă drăgăstoasă
Tot însiră, visătoare,
Prețioasele-ă odoare,
Și la sinu-ă tot le stringe,
Apoi ride, apoi plinge,
Le deșiră cind și cind,
Și le 'nșiră iar cintind :

« Însiră-te, mărgărite,
« Pe lungi fire aurite,
« Precum lacrimile mele
« Se însiră curgind la ¹ stele !

« Însiră-te, mărgărite,
« Pe lungi fire aurite,

¹ Schimbat : Pe lungi raze de la.

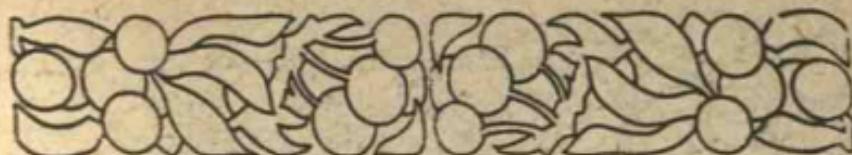
«Ca și aniș miei de jale
«Pe-a durerii tristă cale !

«Înșiră-te, mărgărite,
«Pe lungi fire aurite,
«Pân'ce dorul bietel mume
«Va 'nseata de-a plinge 'n lume !».

Mircești.

A D A U S E.

I.

LOGOGRIFF

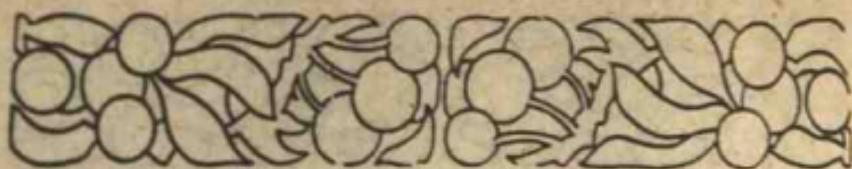
În inimi frageză, găsesc plăcere
S'ațită văpaie, nădejdă, durere :
Cine mă simte, ades' suspină,
Și lumea 'ntreagă mie se'nchină.

De me'î intoarce, mă fac îndată
Orăș ce slava iubia odată,
Și-al căruă mindru, puternic nume
Ca tunet groznic răsună 'n lume.

Prefă-mă iară, și, pentru tine,
Eă mă voiă naște, ca ceresc bine,
În orice floare din a ta cale
Și pe guriță iubitei tale.

(Iscălit ** in *Propașirea*, p. 192.)

(Dezlegarea : Amor, Roma, Arom.)

II.

* * *

Ce soartă nemiloasă
E soarta ce m'apasă !
Ades', în deznădejde, ești staț și mă gindesc :
 Dup' orice multămire
 Năcazuri și mihnire
Ca o răsplată crudă asupră-mi năvălesc.

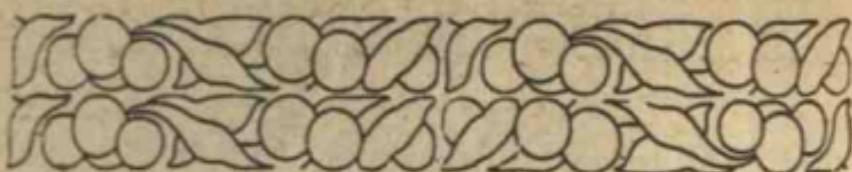
La orice pas în viață
Simțirea-mi se înghiată
Și de dezgustul lumiș amar mă simt cuprins :
 Plăcerea tinereței
 Și farmecul frumșetei
Îmi par nimic, căci focul din inimă-mi s'a stins.

Slava-mi zimbi odată,
 Și 'n calea-î luminată
O tainică nădejde de suflet mă trăgea :
 Vroiam atunci în lume
 Să dobindeasc un nume :
 Eram copil, și lumea atunci încă-mi zimbia.

Ca șoimul, tinăr încă,
Ce saltă de pe stîncă,
Și, vrînd la cer să zboare, jos pică, sfârimat,
Așa trista-mă junie
Și-a mea nădejde vie
Din visul lor de aur în pulbere-ău picat :

Acum s'aă trecut toate,
Acum nimic nu poate
Răsunet să mai nască în pieptu-mă obosit :
Acum slavă, iubire
Le văd ea nălucire,
Ca umbră ce 'n pustiuri de mult m'a părăsit.
(Din *Povestea unui galbăn* ;
Propășirea, pp. 317-8.)

III-IV.

DIN POESIILE FRANCESE ALE LUI
ALECSANDRI.

A Mr. DE LAMARTINE
PAR UN JEUNE MOLDAVE

Grain de sable emporté par le torrent du
[monde,

Je roule au gré de mon destin,
Et, sans sonder la nuit en erreurs trop féconde,
Je ne veux point savoir mon principe et ma fin.
Qu'importe à mon bonheur, fragile créature,
De connaître le germe où mon être est conçu ;
Celui qui du chaos a tiré la nature,
N'est-il pas l'inconnu ?...

Téméraire mortel, sur ma faible nacelle,
Dans le sombre océan des mystères profonds
Si j'osais m'engager..., de la nuit éternelle
Pourrais-je découvrir les abîmes sans fonds ?

Voile mystérieux, inabordable échelle,
Dont Dieu seul peut fouler les gradins téné-
[breux !

Voudrais-je, défiant le monarque des cieux,
Penétrer les secrets de sa gloire immortelle ?...

L'insecte vil qui dessèche une fleur
Peut-il faire écrouler la vaste pyramide ?
L'aigle, amant de l'horreur,
Sous l'instinct qui le guide,

S'élance dans les airs

Mais soudain, ébloui par les feux de l'orage,
Il sent flétrir son aile... et tombe sur la plage.

Ainsi notre âme, aveugle en sa crédulité,
S'épuise en vains efforts au livre des mystères,
Et, se lassant enfin de ses folles chimères,
Retombe en son obscurité.

Et qui voit le passé, le présent, l'avenir,
Implorons la justice, et chantons la puissance.

Soleil, peuples, nature, entonnons tous en-
semble

Un hymne à son immensité !

Tout proclame son nom, le ciel, la terre et
l'onde !

Il a fait le soleil pour éclairer le monde,

La fleur pour embaumer, l'oiseau pour en-
[chanter]

Et nous pour l'adorer, et toi pour le chanter !

Illustre voyageur, voilà la destinée !

Laisse aux faibles mortels la misère et les
[pleurs...]

Par le souffle du nord si la fleur est fanée,
Le chêne montagnard se rit de ses fureurs....

Pour moi, qui suis à peine au printemps de ma
[vie,

Quand le malheur viendra me soumettre à sa
[loi,

Les yeux levés au ciel et le cœur plein de foi
Je bénirai de Dieu la puissance infinie.

Car je sais que là-haut il est un tribunal.
Où la vertu rayonne, où l'on punit le mal ;
Je sais que l'Éternel au vice, à l'innocence
Réserve, après la mort, leur juste récompense.

Ah, si les doux objets de mon plus tendre
[amour

Loin de mon cœur souffrant s'en allaient sans
[retour,

Quels horribles tourments.... Mais que dis-je...
[ô faiblesse !

Dieu peut-il m'arracher mon unique tendresse ?

Dieu voudrait-il me ravir à jamais
De mes affections les précieux objets ?...

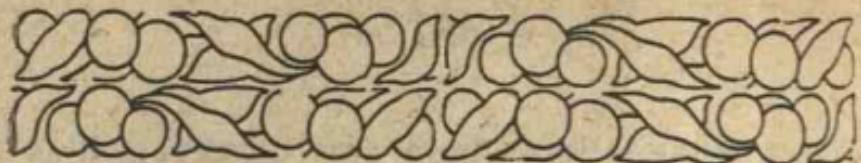
Non..., je sens dans mon âme un rayon d'espérance :

Celui dont la bonté surpassé la puissance,
Aura pitié de nos regrets amers
Et nous rendra tous ceux qui nous sont chers:
L'ami qu'on a conduit tristement à la tombe,
Nous attend dans le ciel pour nous tendre la [main,
Et l'enfant qu'on a vu. pareil au fruit qui [tombe

De la branche agitée au souffle du matin,
Se détacher, hélas, des lèvres de sa mère,
Et retourner flétri dans le sein de la terre, —
Au chant des séraphins, dans un riant berceau,
Il dort en attendant les baisers de son père.
Et, lorsque vers le ciel, à travers le tombeau,
Pour prendre notre vol, nous ouvrirons nos [ailes,

Amour, tendre amitié, caresses maternelles
Nous retrouverons tout aux plages éternelles.—

Et toi, chantre mélodieux,
En pressant dans tes bras ta fille et ton Elvire,
Et sentant dans ton âme un céleste délire,
Tu courras prosterner ton front majestueux
Devant le trône du mystère.
Alors la voix de l'Éternel
Te dira : «Toi, qui fus mon bard sur la terre,
Mêle tes saints concerts aux saints concerts [du Ciel !

CĂTRE D. DE LAMARTINE

ODA UNUÏ TÎNÄR MOLDOVEAN (Traducere ; de Asachi.)

Precum firul de arină, de al lumiï riû minat,
Sint purtat de a mea soartă,
Şi, cercind al noptii cursul cel de visuri in-
[grecat,
Nu doresc a ști de unde și'ncotro fatul¹ mă
[voartă.
Ce ajută fericire pentr'o lincedă săptură
De-a cunoaște elementul dintru care s'a făcut :
Oare cel ce din nimică plăsmuit-a pe Natură,
Nu-i și el nepriceput ?

Intr'o luntre zdruncinată, eű, impins de sumeție,
Peste-Oceanul fără margini a pluti de-aș cu-
[teza,
Fundul volburiï adînce, peste-[a] apelor cimpie,
Orî putere-aș măsură ?

¹ Fatul, decretul soartei de unde se trage fatal hotărire ce nu se poate schimba. — (N. A.).

Hobote misterioase, scară'n veci neapropiată,
Ale cării numai Zeul poate treptele lui,
Oare cine va pătrunde o lucrare-atit secretă
A Monarhului puternic, ce nu-l pot inchipui ?

O insectă care roade pe a primăverii floare,
Piramida uriașă ca să darmă ar putea ?
Precum vulturul ce zboară să s'apropie de
[soare,

Spăimintat de fulgerare, care aierul despică,
Simte ăripa muiată și-obosit pe termuri pică,—

Așa mintea, vinturată de ideile desarte,
Nu 'ncetează ca să cerce a misteriilor carte,
Dar, în urmă, obosită de adincul nențeles,
Întru intuneric cade, de-unde ea a fost purces.

S'aruncăm deșertăciunea din a' vietii noastre
[căl,
Și a Proniei, prin care toate nasc, trăiesc și
[mor,

Ce, cum în trecut și'n față, vede pe cel viitor,
Al ei dreptul noī să cerem, să cintăm puterea ei.

Naltă-se credința noastră către-a cerului tărie,
Cu'-a mirezmei tămiiere, ce s'aprinde peste-
[altar :

Steelor, popoare-a' lumii, să cintăm în armonie
Pe Acel ce-i fără margini în putere și în har !

Cerul, apele, pămîntul, toate laud' al lui nume :
El urzit-a pe luceafăr ca să lumineze 'n lume,

Floarea ca să-l parfumeze, pasărea de a-l ură,
Noi să-l adorăm.—pre tine, s'aibă cine a-l cîntă!

Călătorule mărețe, astfel este a ta soarte:
Altor plinsul și su-spinul cu miseria li lasă...,
Vintul aspru 'n timp de vară cînd aduce florii
[moarte,
Unuî arbore de munte de furtunile [-i] nu-i
[pasă...]

Iară eū, ce 'n primăvară văd abia a mea ființă,
Cînd veni-va nefericea ¹ să m'apese pe pămînt,
Ridicind spre cerarî ochiî cu un cuget de cre-
[dintă,
Cuvînta-voiū și-atuncî bine al luî nume nalt și
[sfînt.

Căci eū știu că 'n cer domnește-[al] judecățiî
[tribunal,
Unde răul se defaimă și se laudă cel moral:
Știu că Domnul cumpănește fiescare-a noastră
[faptă,
Și 'mpărtește după moarte răsplătirea cea mai
[dreaptă.

Dac' obiectele dorinței, ce-mi insuflă duiosie,
De la mine dinioare ar vrea soarta a răpi,
O durere prea cumplită—dar ce zic? fără urgie
Oare poate un părinte două inimî despărți?

¹ Neferice, nefericirea. — (N. A.).

Nu.... căci simt senină 'n mine a nădejdiă
[dulce pază,

Cel a căruī bunătate pe putere covirsează,
De-umilite rugă și lacrimi niciodată s'a 'ndura,
Și pe-a' inimiř odoare in viață va păstra.

Companionul ce petrecem cu 'ntristare la mor-
[mint,

Ne așteaptă 'n cer, de unde a sa mină ni in-
[tinde,

Pruncul carele, ca pōmul necopt, cade pe pă-
[mint,

'Tuncī cind ramul de Borēas cu furtună se cu-
[prinde,

Chiar asemene si fiul rupt din sin si-a maicei
[mină,

Inundat de-ale ei lacrimi se coboară in țarină,
Unde 'n lumea fericiri, intr'un legănaș de
[flori,

Dormitează și așteaptă pe-un părinte iubitoriu,
Dup'o viață virtuoasă către cer cind dineoare,
Prin a' stelelor noianuri vom întinde aripioare,
Acolò cu duiosie, cu credință și pe-Amor
Le-om afla-le intrunite intr'un traiu nemuritor !

Cintăretule al Galiei! cu-arfa ta armonioasă
Cind vei stringe 'n cer in brațe și pe fica
[cea duioasă,

Și in extasul credinței vei pleca măreața frunte,
Cinsă de cununi 'nverzite și de coamele că-
[runte,

Vei s'auzi decretul veșnic al cerescului părinte
Ce insuflă nemurire, armonioasele cuvinte :
« Tu carele 'n lume fost-ați al mieu Bardul¹ pă-
[mintesc,
Să unești a ta cintare către viersul cel ceresc !».

*

¹ Bard : așa se numia la Galli preotul și poetul. — (N. A.).

LE COSAQUE

J'aime à voir le Cosaque, avec sa barbe rousse,
Quand, près des bords du Pruth, sur un beau
[coursier noir,

Il passe vers le soir,

Hardi, sifflant dans l'air, et ferme à la secousse
De son fougueux coursier, qui fuit en hennis-
[sant,

Poursuivi par le vent,

J'aime à le voir ainsi seul, dans la plaine im-
[mense,
Qui, se perdant au loin à l'horizon brumeux,
Semble s'unir aux cieux ;

Fuyant, fuyant toujours, avec sa longue lance,
Dont l'ombre prolongée ondule et rase l'eau,
Comme un rapide oiseau,

J'aime à voir ce vautour enivré de carnage
S'élançer dans l'espace, et chercher son butin,
Le trépas à la main.

Dans la plaine déserte à son bruyant passage
Le loup tremble d'effroi, puis s'élance après lui
Hurlant toute la nuit.

Oui, j'aime le Cosaque avec sa barbe rousse,
Avec son knout, sa lance, avec ses petits yeux
Et son coursier fougueux.

Mais je l'aime surtout, quand, rêveur, sur la
[mousse
Il chante aux bords du Pruth une chanson
[d'amour
Vers le déclin du jour.

II.

Veux-tu passer la rivière,
O toi ! la Roumaine altière
Qui souris à l'autre bord ;
Pour mon pays sois sans haine :
Douchinca, belle Roumaine
Viens présider à mon sort.

Une vieille en mon enfance
M'a prédit de la vaillance,
Un nom au loin adoré ;
Or, des amis de mon âge,
Moi, j'ai le plus de courage :
La vieille a dit, par Dieu, vrai !

Ma mère, un soir d'allégresse,
M'a prédit pour ma jeunesse

Le coursier le plus ardent,
Or mon coursier, c'est mon âme :
Il fuit comme un trait de flamme
Et rit des ailes du vent.

Mon père, un jour de victoire,
M'a prédit pour prix de gloire
Un sabre au pommeau doré :
Or je jure par Saint George,
Par ta jeune et blanche gorge,
Le sabre d'or, je l'aurai !

O toi, la Roumaine altière,
Qui regardes la rivière
Et souris à ton miroir,
Près de toi, sur l'autre rive,
Écoute la voix plaintive
Du Cosaque au coursier noir.

La nuit m'a vu venir au monde
Sous un vieux chêne au bord du Don ;
Mon premier cri, redit par l'onde,
Au ciel fit voler un aiglon ;
Sur la cavale de mon père
Un sac de lin fut mon berceau...
Et maintenant comme un corbeau
Je chante à travers la bruyère.

Houra, mon brave ami, cours du soir au matin...
Je ne crains pas la mort, quand j'ai ma lance
[en main.]

Il faut me voir quand je m'élance
En guerre, à la voix du Hetman,
Avec mon bras, avec ma lance
Et mon coursier couverts de sang:
Je brise tout sur mon passage;
Semblable à ce tourbillon noir,
Il faut me voir, il faut me voir
Criant emporté par la rage.

Hourra, hourra, du sang, du sang jusqu'à de-
[main:
Ma lance de fureur a frémi dans ma main.

Ne quittes pas la rivière,
O toi! la Romaine altière
Qui souris à l'autre bord;
Pour mon pays, sois sans haine
Douchinca, belle Roumaine,
Restes là jusqu'à ma mort.

Si tu voulais, cœur barbare,
Passer l'eau qui nous sépare
Pour te coucher sur mon bras,
A ta gorge sans égale
J'attacherais une opale
Dans un collier de ducats.

Je pendrais à ton oreille
Une perle sans pareille,
Si tu voulais passer l'eau,
Et, pour couvrir ton épaule,
L'hiver, à l'ours blanc du pôle
J'arracherais sou manteau.

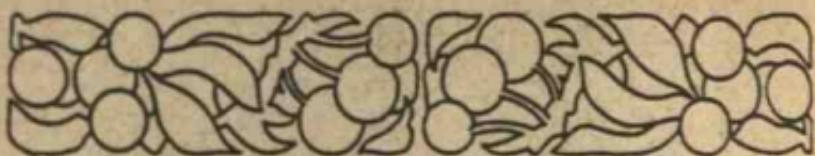
Oh ! pour moi, calme ta haine,
Car je veux te rendre reine
Au milieu de mes amis,
Et, pour fermer ta paupière,
Je veux chanter ma prière
Sur les airs de ton pays.

Oh ! si tu voulais, Roumaine,
Au loin dans la vaste plaine
Me suivre et fuir avec moi :
J'abandonnerais ma mère,
Ma lance et mon cri de guerre
Et mon beau coursier pour toi !...

III.

Oui, j'aime le Cosaque avec sa barbe rousse,
Avec son knout, sa lance, avec ses petits yeux
Et son coursier fougueux.

Mais je l'aime surtout, quand, rêveur, sur la
[mousse
Il chante aux bords du Pruth une chanson
[d'amour
Vers le déclin du jour.

CAZACUL

(Traducere de I. Poni.)

E ū iubesc să văd Cazacul cu o barbă roșcovană,
Călător pe un cal negru, iute, ager și ușor,
Lîngă Prut, ce c'undă lină udă țara moldo-
[veană,

Cind il luminează încă soarele apuitor.

Îndrăznet, aierul s'umple de-a luî bravă șiue-
[rare,

Și la zdruncinul cel aspru stă sumeț și ne-
[clintit,

Pe-al său cal sireap și iute, ce, nechezind, fuge,
[sare,

Ca săgeata discordată, de vînt numai urmărit.

Iubesc să-l văd astfel singur pe o netedă cimpie.
Ce'n întinsă depărtare uniformă-ți imprejur,
Și, în negura'nvălită, parc'a Mărilor Domnie
La vedere sămănează cu al cerului azur.

Fugind fără încetare, lancea lungă'n spate-o
[tine,

A căreia umbră lungă samănă pe Prut plutind,
Sa ū ca pasărea 'nsetată cind să beie apa vine,
Întru răpedele-i zborul luciuil apei atingind.

Iubesc să văd pe ostașul insetat de-amor, de
[singe,
Ochī albaștri supt sprincene de 'ndrăzneală
[scînteind,
Ce, ca vulturul cel ager, care pradă cînd atinge
Vietătile vecine, de floare se cuprind.

În cîmpia cea deșeartă, la trecerea-îi zgomotoasă
Lupul tremură de frică tupilat și murmurind,
Dar s'aruncă după dinsul c'o pornire furioasă
Noaptea 'ntreagă alungîndu-l, clănțânind, des,
[și urlind.

Așa, ești iubesc Cazacul cu-acea barbă roșcovană,
Cu al său cruce, cu-a sa lance de oțel scînteitor,
Cu-ai săi ochi mici ca scînteia, ce străbat prin
[deasă geană,
Fugind răpede cu calul ca un fulger zburător.

Dar îl iubesc mai mult încă, cînd, cuprins de
[duioșie,
Lîngă Prut pe mușchiu s'așeză către-al soare-
[lui sfînt,
Și, plin de-amor, a' lui patimî le răsună pe
[cîmpie,
Undele îi repetează vîrsul cel înduiosit.

II.

«Mindră fată de Romîncă, ce cu dulce căutătură
Te vezî în oglinda apei și pe mine-ai fermecat,
De pe malul tău ian cată, vezî a inimi arsură,
Auzî vîrsul melancolic de-un Cazac înnamorat.

M'am născut în umbra noptii, care lume' aco-
[perise,
Supt un vechiū stejar ce țermul Donuluī spu-
[mos umbria,
Cea d'intaiū a mea strigare, de-unda apelor re-
[zisă,
Face'n cer corbul să zboare, ce pe stinči adinc
[dormia.

În desagi de in țesute, pe spinarea unei iepe
Era leagănul in care muma mea m'a fost
[purtat,
Iar, acumă, cint ca corbul «ura» ; murgule, in-
[cepe :
Alergind nu tem de moarte, lancea cind am
[apucat.

Trebuie-a mă vedea încă cind m'arunc eū in
[războaie,
La al Hatmanuluī strigăt, l'alluī glas detunător,
Cu-al mieū biciū, cu a mea lance, cu-al mieū
[cal ce de șiroaie
De singe iși invălește pasul său cel zburător.

Atunci darm in cale totul ca un nor plin de
[furtună,
Trebuie-a mă vede-atuncea, de minie turburat,
Strigind, «ura, ura, singe», păń' cind ziua se
[răzbună :
Lancea mea, strins înpumnată, nencetat s'a
[încruntat.

Ah ! numai părăsi riul, o tu, tinăra Romincă,
Ce zimbești pe alte țermuri, nu urii al mieu

[pămînt :

Dușinca, frumoasă fică, stăl pe-aproape de-acea
[stincă,

De-astă undă limpezită, pân' ce voiū intra'n
[mormînt.

Iar, de-î trece, suflet crude, riul care ne desparte
Și vei voi ca să razimî de-aste brațe al tău sin,
Pe grumaz făr' sămânare un brilliant va ținea
[parte,
Aninat în sălbî de galbeni 'mpodobite cu rubin.

Voiū uni mărgăritare la cosița-ți unduioasă,
De-î voi să treci, drăguță, Prutul ce s'a lim-
[pezit :

Cu[-a] albiuluî urs piele din o climă friguroasă,
Trupu-ți ginggaș toată iarna va să fie coperit.

Dacă poti ah ! domolește a ta ură pentru mine,
Căci voiū Doamnă a te face, și 'ntr'aî miei a
[guverna,

Iar, ca geana-ți să apună peste-a ochilor lumine,
Eș pe viersul patrîeî tale a mea rugă voiū cinta.

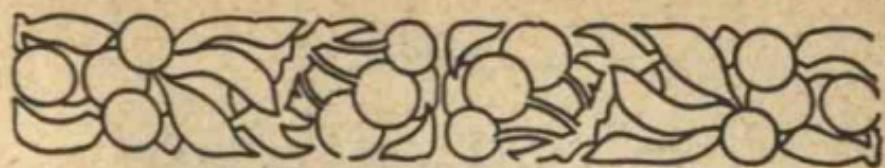
Ah, de vreî, a mea Romincă, acolo în depărtare
A mă însotî spre cîmpii cei întinsî de Don, fu-
[gind,

Părăsi-voiū pe-a mea maică, pe războinica-mă
[strigare

Lancea, calul, pentru tine, alungind, despre-
[țuind.]

Așă, ești iubesc Cazacul, cu-a sa barbă blondă,
[deasă
Cu-al său biciu, cu a sa lance și cu ochiul său
[cel mică,
Cu-al său cal carele 'n fugă în orizont se în-
[deasă ;
Dară-l iubesc mai mult încă, cind, eugetător
[pe-aice,
Pe verdeață se aşează pe al soarelui sfîntit
Și începe-a sa cintare de-un amor neliniștit.

VARIANTE

DUPĂ ALTE EDIȚII, PRECUM ȘI DUPĂ
MANUSCRIPTUL ORIGINAL AL LUİ ALEC-
SANDRI, PĂSTRAT LA ACADEMIA ROMÂNĂ.

DOINA.

Manuscriptul dă data : *Mircești*, 1842. Nu e,
astfel, din cele d'intaiu poesiile lui Alecsandri.

După *Doină* vine și acolo :

BABA-CLOANȚA.

SORA ȘI HOȚUL.

În ms. are no. XIV.

CRAIU-NOU.

În ms. are n-l III. Data e acolo : *Mircești*,
1842.

Poesia a fost tipărită intaiu în *Albina românească*, din 16 Maiu 1843, p. 149.

Variante :

Strofa 3, v. 1:

De cind pe lume...

Strofa 4, v. 4 :

În el de soare se ascundea.

Urmează :

Iar, cind să smulgă floră în pădure,
Prin iarba udă iute zbura,
Fluturi veseli, ce căta' mure,
Pe lingă gene-i toti flutura'.

Si, cind pe creștet ducea cofită

Si sălta floarea pe sinul său.

Strofa 7, v. 2 :

Ce se ridică vara 'n văzduh.

Strofa 10, v. 4 :

Nenchizind ochi pănă la zori.

Strofa 12 și urm. sună așa :

Craiū-Noū, Craiū iubit,
Cu suflet cernit

Sufletu-mi suspină,
Geme 'n tainic chin ;
N'am nicio zi lină,
Nicăun minut lin.

Inima-mi jăleste.

Strofa 18 :

Cu oglindă mică,
Ca să văd în ea
De săt frumușică,
Noroc de-oiu avea,

Să mă lași fericie,
Fugind tu de-aice...

P. 28, strofa 1, v. 3-4 :

Căci, cind se 'ntoarse iar dimineața,
În cort se duse ea cu suspin.

Strofa 3, v. 4 :

Și mult ea plinse, mult il boci.

Strofa 4, v. 2-3 :

Rămase singur un mormânt nou
Și multă vreme cu glas de jale
S'auzi noaptea : »Craiū-Noū, Craiū-Noū».

Cu aceasta se și mintuie bucata, fără ultima
strofă, ce apare 'ntaiū în *Propășirea*.

MAGHIARA.

În ms. (no. XVII) e nota preliminară :

«În munți Slatinei este un pîrău numit Maghiarița. Numele lui se trage din întimplarea cuprinsă în această baladă.»

Strofa 1, v. 3-4 :

Inimioară de dor plină,
Colea 'n țeara cea vecină.

Strofa 2, v. 3-4 :

Mîndră-î iar cea inimioară,
Căci se bate ca o fiară.

Strofa 3, v. 4 :

Nică în umbră, la răcoare.

Strofa 4, v. 2 :

Dar cuprinde-amar suspin.

V. 4 :

Dar pe față sa bălaie.

Ed. I :

Dar pe-a sa față bălaie.

Strofa 5, v. 5, ms. :

Maghiari nemeșī, peste-o mie.

Strofa 7, v. 1, ms. :

De trei zile *geme-acum*.

Strofa 9, v. 3-5, ms. :

Ca și tine el suspină
Într'un beciū fără lumină,
Colea 'n țara cea vecină.

Strofa 10, v. 5.

Maghiari nemeșī, peste mie.

Strofa 16, v. 1 :

În merei codri pustii.

Strofa 17, v. 5 :

În cer tunetul vuiește.

Strofa 18, v. 2 :

Calul său, ce suflă greu.

Ibid., v. 5 :

De vint, tunete nu-î pasă.

Ed. 1-iū :

De-a luî viață nici că-î pasă.

Strofa ultimă, v. 5, ms. și ed. 1-iū :

Poart' al fetei dulce nume.

Ms. are data : 1844, Slatina.

ALTARUL MĂNĂSTIRII PUTNA.

E tipărită și în *Bucovina* din 1848-9, no. 42,
p. 261 :

V. 7 :

Căpitană, hotnogă, cu ghioage și cu plăsose de
[fier.]

V. 16 :

Cu-a' lor lungă și negre plete se 'nfrăte le-o
[neagră țină că.]

V. 18 :

Printr'a' fulgeruluă focuri aŭ oprit v. i. tără 'n
[zbor.]

V. 24 :

Așa zice Domnul Ștefan...

V. 28 :

Departă, pe cîmp departă.

V. 29 :

Ura 'n ceruri se înnalță...

V. 32 :

Trece, pierde ca o clipă...

Sfîrșitul e ca în ediția definitivă.

ANDREI POPA.

În ms. (no. IX) se cuprinde această notă lămuritoare cu privire la «Mihaï mindru»: «Mihaï Cozoni, mosul mieū, mort în războiul de la Drăgășani, în Tara-Românească, la anul 1821».

Iar la versul :

Hai la horă de muieră

se dă deslușirea : «istoric».

Data e : «Tîrgul Ocnei, 1843».

GROAZĂ HOTUL.

În ms. are no. X. Poartă data, vădit greșită, de : 1843.

URSITII.

În ms. are no, XVI.

STRIGOIUL.

În ms. are no. XX, purtind titlul *Crucea*.

părăsită. S'a tipărit întaiu în *Bucovina* pe 1848-9.

Strofa 1, v. 4-6; ms. și *Buc.*:

Veză o cruce părăsită
Ce de vinturi e clătită,
E clătită nencetat?

Strofa 3; ms. și *Buc.*:

Colo'n nopti intunecoase,
Miș de focuri¹ mincinoase
Se văd vesel fluturind,
Și, prin ele, crunt de-o dată²...

Strofa 4, v. 2; *Buc.*:

Fugă de cele căi pocite.

Strofa 5; *Buc.*:

Într'o noapte 'ntunecoasă
Dulce șoaptă amoroasă
Prin văzduh tainic zbura:
Două umbre staă în vale
Și oftind amar cu jale.

Strofa 6, v. 1-2; *Buc.*:

Iar pe culme 'n depărtare
Se zăria mișcind la zare.

Strofa 6, v. 4; ms.:

A' lui coam' eraă zburlite.

¹ Ms.: flăcărī.

² Ms.: și prin ele de odată.

Strofa 6, v. 5 ; *Buc.* :

Și-ale luă negre copite.

Strofa 7, v. 5 ; *Buc.* :

Nu te duce, nu te duce.

Strofa 8, v. 6 ; *Buc.* :

În umbră s'aă infundat.

Strofa 9, v. 6 ; ms. :

Un cal alb cu-al luă stăpin.

Strofa 10, v. 1-2 :

Vintul suflă, vijiiește,
Calul falnic se izbește.

Strofa 11, v. 3 ; ms. :

Păsind iute cătr'un mal.

Strofa 12, v. 6 ; *Buc.* :

Aă picat viteazul cal¹.

Strofa 12 lipsește în *Bucovina*.

CEASUL RĂŪ.

Variante ale ed. 1-iă (Paris ; a doua e din 1863).

P. 55 din ediția noastră, strofa 2, v. din urmă :

Dragul tinerel.

P. 56, v. 1 :

Și se 'ntoarse 'n munte.

¹ Ms. : Aă picat stăpin și cal.

STRUNGA.

În ms. (no. IV), are data : Mircești, 1842.

FĂT-LOGOFĂT.

În ms. are n-l VI. Strofa 1, v. 4 :

Stăi pe loc, te-oprește.

HORA.

În ms. (no. XI), notă la Piei-Nălucă : « Poecile de Tiganii ».

ZBURĂTORUL.

Are în ms. (no. XVIII) data de 1844.

Se află și în *Bucovina* pe 1849, no. 6, p. 27.

P. 69, v. 2 :

De fetiță mindră, albă,

v. 5 :

Salbă scumpă de mărgele.

v. 7 și urm. :

Într'o dulce dezmembrare

Și de piece mărgică,

Pe sin, dragă-mi ești mușcată.

v. 12-3 :

În poiana 'ntunecată

Nu 'ntilniști pe Zburătorul ?

V. 15 :

Şuguia' blîndele fete.

V. 20 :

Unul salbă 'n chinguliţă.

TATARUL.

Are in ms. (no. VII) data de 1843.

CINEL-CINEL.

Are in ms. (no. V) data de 1843.

MÎNDRULIȚA DE LA MUNTE.

Are in ms. (no. VIII) data de 1843.

DORUL ROMÎNCEI.

Ms., no. XVIII. Are acolo ca motto :

Nani, nani, puiule
(Cîntecul mamelor).

Ms., strofa 1, v. 3 :

De mi-ar da un copilas.

Strofa 3, v. 1-2 :

L-aş culca, l-aş dezmirda,
Dulci, miş sărutărî i-aş da.

Strofa 7 nu e in ms.

Strofa 8, v. 4; ed. 1-iū :

Cum n'a fost, nici n'a mai fi !

Strofa 9, v. 2 :

Icī la sin, legănat dulce.

CÎNTECUL OSTAȘILOR CĂLĂREȚI.

În ms. (no. XII), data de 1843.

DORUL.

După ms.; v. 2 :

Îngerel cu dulci lumine.

v. 7 :

Și prin vis, cu blinde șoapte.

Strofa 5, v. 1 :

Dar, vaî mie ! timpul zboară.

P. 80, v. 5 :

Dorul arde, veștejește
Inima ce tot jălește.

Brusa, Asia ; 1846.

DOINA IUBIRII.

Ms., no. XXII, ca *Hora Ilencuței*.
Se adaug aceste două versuri :

Și se due în pribegie
Ilencoțo, draga mea.

MĂRIOARA FLORIOARA.

Variante din ed. 1853.

Dedicăția cuprinde numai inițialele.

P. 83, v. 5 :

Multe păsări colo 'n zbor.

P. 85, v. 5 :

Și din cale-i o opria'.

P. 85, v. 17 și urm. :

Iea-ne, dragă surioară,
Mărioară, Florioară,
De ne pune 'n părul tău,
Și ne-ascunde 'n sinul tău,
Să-i ferim de deochiū rău :
Părul tău să-l netezim,
Sinul tău să-l răcorim.

P. 85, v. 25 :

Lîngă floră ea se culca.

P. 86, v. 1 :

Și în cale-i se opria.

Versurile 5 și 6 nu sint în ed. din Paris.

P. 87, v. 8 :

Și în cale-i se opria.

Versurile 12 și 13 nu sint în ed. din Paris.

P. 87, v. 21 :

O șoaptă care-î șoptia.

P. 88, v. 24-5 :

Străinul incă s'opria
Și din gur' aşa zicea :

P. 90, v. 1 :

Mințile i se ducea',
Inima-î se indulcea,
Iar străinul, ca și ea.

P. 92, v. 24 :

Iar luna, cît le vedea,

P. 93, v. 25 :

Încit nici nu ne-a zărit.

P. 94, v. 13-4 :

Razele-și împreunaă
Și 'n văzduh se legănaă.

P. 95, v. 14 :

Părul să ți-l netezesc.

P. 95, v. 19 :

Și plingea, și-apoi rîdea.

După v. 22 :

Ca un flutur flutura,
Ca o pasăre zbura,
Și cu glas duios cinta.

Cind de-o dată ea tăcea,
În văzduh....

P. 96, v. 21 :

Și de-o dată s'arăta.

P. 96, v. 24 :

Mititică, dălbioară.

P. 96, v. 26 :

Iar Zina cit o zăria.

P. 97, v. 16 :

Iar munții, cit o zăria'.

P. 97, după v. 25 :

Ca de vifor tremura',
Și-apoi nică că mai era.

P. 98, în loc de v. 27 :

Apoi iar o dezacierda
Și cu raze-o 'ncununa.

P. 99, v. 27 :

Dar de ce oare jălea.

P. 100, v. 22 :

Dalb luceafăr aurel,
Mititel și gingăsel.

P. 101, după v. 6 :

Jalea prin văzduh zbura,
Lumea se infiora,
Iar Mărloara tremura.

P. 101, v. 24 :

Iată-l, frate, iată-l vine.

P. 101, v. 30 :

Că l-am fost eű părăsit.

P. 102, v. 3 :

Iar norul pe sus vuia.

După v. 8 :

Vinturile vijiea',
Codrii vechi urla', gemea'.

v. 12-4 :

Cuprinzind-o 'n brațul său,
Cu Zina se depărta,
Sus, la munte, se 'ndrepta.

P. 103, v. 9-10 :

Și-un glas dulce, jălitor,
Care cint'asa cu dor.

P. 104, v. 5-6 :

Și-mi aduce-adese ori
Dor aprins de la surori.

STELUTA.

P. 107, strofa 3, v. 2.

Prin ceasul de urgie...

LĂCRIMIOARE.

P. 110, v. 3 :

Astfel soarta crud răpește.

Se află și în *Bucovina* pe 1849, no. 2, p. 9.

8 MART.

În ed. 1-iă : «8 Mart 1845».

În ms. are numai două strofe.

V. 4-5 :

Tu care 'n intuneric, ca vulturul rănit,
Zăceař nenorocit.

V. 7 :

Ca păsări trecătoare...

Data bucătii e : Blinzi.

De la : Sint ceasuri fericite, sint tainice
[plăceri,

începe în ms. o bucată deosebită, alcătuită
din versuri imbinatice două cite două.

P. 111, v. 11 :

Sint ceasuri fericite...

P. 111, v. 15 și urm. :

Se 'nnalță ca un vultur ce zboară 'n virf de
[munte,

Fiindă-ă se mărește, se face Dumnezeu ;
Atunci întreaga lume în față-ă dezvelește

Minuni necunoscute, de care se uimeste,
Natura pentru dinsul s'acopere de flori,
Cintind imnuri innalte, ce 'nsuflă dulci fiori,
Si stelele mai luciu sclipesc in miez de noapte
Si 'n zori seninul vesel se'ntinde mai curat.

P. 112, după v. 12 :

Si, cind al morții clopot va bate pentru mine
Atunci ca două păsări din cuibul părăsit
Zburind cu al mieu suflet la tronul de lumine,
Veți spune cu mindrie că 'n lume am iubit
Constantinopol, Iulie 1846.

P. 112, v. 11 ; ed. I :

O ceas ferice, 'n care...

P. 113, v. 15 :

E ceasul uimirii, cind tainica fire
Poetilor tineri li da 'nsufletire.

De la : «De este vr'o ființă» (p. 114) ms. dă
versurile ca alcătuind o bucată deosebită, *Elena-*

P. 114, v. 3 :

Cu tot ce e mai tainic...

V. 11, ms. :

De-odat'un fulger tainic, scinteie de iubire.

Ed. Paris :

Un fulger viu de-odată, scinteie de iubire.

V. 19 :

Se 'mpodobi voioasă cu haina sa de florii.

V. 24 :

Șoptia cu tine astfel prin dulcele-i suspin.

Apol :

Așa ziceam odată, cind mintea-mi îndrăzneață,
Zburînd fără 'ncetare ca umbră 'n urma ta,
Visa putere, nume și fala cea măreață,
Spre-a fi de tine vrednic, spre a te merita
Și-acum, o dulce fulger al tinereței mele,
Izvor al fericiril în care viețuiesc,
As vrea să pun pe frunte-ți un diadem de stele
Și să te string în brațe pe tronul ingeresc!

DE CREZĂ ÎN POESIE.

Variante din ms. :

V. 2-3 :

În dulcea armonie
Din bolțile cerestă.

V. 9 :

Ce 'nsuflă dulce dor.

V. 11 :

Ce naște-a ta privire.

O NOAPTE LA ȚARĂ.

În ms. : *O noapte la Blînză.*

V. 12 :

Pierzînd orice nădejde, oricare nălucire.

După trei strofe : II ; după alte trei : III.

P. 119, v. 6 :

Zburind la nemurire ca vulturul la soare.

V. ultim :

Este-o ființă 'n lume ce știu că mă iubește !»

VEZI TU VULTURUL.

V. 3 :

Așa sufletu-mi vesel în preajma ta slăvită.

V. 7 :

Așa cînd vii, iubito, cu fața ta voioasă.

În ms., nu e data.

DESPĂRTIREA.

În ms. : Adio.

V. 1-2 :

Te duci, te duci, iubită, în țermuri depărtate,
Lăsind duioasa țară...

V. 4 :

În ceasul de pornire...,

V. 7 :

Mergi dar, Eleno scumpă, te dă...

V. 16 :

Că oricare nădejde, că orice dulce bine.

P. 122, v. 1 :

Orlunde tu vei merge, Elenă-ți ad' aminte

V. 11-2 :

Vă depărta de tine orice gîndirî de jale,
Va 'mprăștia din cale-ți oricari negri nori.

V. 14-5 :

Vei asculta cu lacrimî ale 'ngerilor șoapte,
Zi, draga mea Elenă, precum oiă zice eū.

DULCE ÎNGER...

În ms. : *Dulce înger de blîndețe (rugăciune)*.

V. 2 :

Tu ce 'n cale-mî vesel zbori.

V. 6-7 :

Să ferești de soarta rea,
Pe-a ta blindă surioară.

P. 124, v. 3-4 :

Veî zbura, inger slăvit,
Luî șoptește-î al mieă nume.

Data e : «pe Marea, Iulie 1846».

CÎNTEC DE FERICIRE.

După ms.

P. 125, v. 7 :

Dorul mieă, cuprins de jale,

Zi și noapte 'n a ta cale,
Te dezmiardă nencetat.

P. 126, v. 4-5 :

Amor, fală, fericire
Mi-le-aŭ dat a ta simțire,
Scumpa mea...

V. 13 :

Al mieū suflet e grădină.

Data e aici : Terapia, 1846.

AȘTEPTAREA.

P. 130, v. 3 :

Te-aștept, Eleno, te-aștept, iubită,
Cuprins de jale, supus de dor.

P. 131, v. 4 :

Pierdut în gînduri adese oră.

V. 7-8 :

Ah ! vină, dragă Eleno, vină,
Pe-a' mele brațe, la sinul mieū.

V. 17 :

Să bată ceasul scăpării sale.

V. 19 :

Te-aștept, Eleno, precum așteaptă.

VENETIA.

După ms.

P. 132.

Strofa 2, v. 1-3 :

Căci Ziditorul Lumii, în via lor privire,
Vărsind un farmec dulce și farmec de slăvit,
Li-a dat văpaie, raze de îndumnezeire,
Ca să-mi arăte 'n lume un drum de fericire,
Prin negurile lumii, supt cerul înegrit !

Strofa 3, v. 2 :

Pe sinul tău, ce saltă, cuprins de-un dulce dor.

V. 5 :

Și-urmează' a ta ființă, blind inger de amor.

P. 133, strofa 4, v. 1-3 :

Cind, noaptea, în tăcere, la ceasul ce s-adună
Gondola, leagăn dulce, ne poartă împreună.

P. 134, v. penultim :

Acea scînteie vie de dragoste curată.

BARCAROLĂ VENETIANĂ.

În ms. : «Barcarola Ninițel».

La sfîrșitul strofei 1 :

De ce, vaļ mie,
Steluță vie,
Lipsești tu numai din corul lor ?

P. 136, v. 4 :

Vin' de domnește.

Data e aici : Octombrie.

BIONDINETTA.

Ms., motto :

La Biondina 'n gondoletă.

P. 138, v. 13 :

Venețiano tinerică.

V. 22-3 :

Ş'eū mă jur pe Sfintul Marc
Să-ți încchin, Biondino, t'ie.

Data e aici : Novembre.

O SEARĂ LA LIDO.

În ms. incepe numai cu strofa 2 de pe p. 141 :

O, te iubesc, Elenă, cu-o tainică uimire,

În aceiași stropă, v. 3 :

Cu lacrimi, cu nădejde, cu dulce fericire.

Strofa 4 de pe această pagină, v. 1 :

În tine cred, Eleno, precum credeam odată

În glasul maicei mele, în dulcele-i amor.

Strofa 5, v. 2-3 :

Un nume ce cu jale în taină eū șoptesc

Si care mă încintă...

Strofa 6, v. 3 :

Și 'n leagăn de gondolă, și 'n leagăn de iubire.

BARCAROLĂ SICILIANĂ.

Și în ms. cu titlul : «Canțonetă napoletană».

A D. I O.

În ms. e intitulată : Maiu 1847.

P. 149, v. 5 :

Și ne 'nnalță și ne pune.

P. 150, v. 1 și urm. :

Pling amar, durerea-mi crește.

Și 'n veci doru-mi se oprește

Pe mormintul tău iubit !

A mea inimă cernită,

De nădejde părăsită,

Într'al lumi negru hău,

Geme jalnic, te dorește,

Dar răsunet nu găsește

Decit pe mormintul tău !

O, de-acum s'aș sfîrșit toate,
Adio !

Constantinopol.

V I S U L.

Și în ms. cu data de : 1843.

PE MALUL MĂRII.

Strofa 3, v. ultim :

Si norii fulgerind,

Strofa 5, v. 1-2 :

Pierdut fără nădejde, supt cerul fără stele,
Lipsit de-a ta zimbire.

Aici, data e : 1845.

PĂSĂRICA.

Ms., cu data de 1843.

MAIORULUI IANCU BRAN.

Si in *Foaia* din Brașov, anul 1850.

În ms., adaus la titlu : «in ceasul înmormintării sale».

V. 4-5 :

Om de simt și de credință, ce pământul tăi
[iubit]
Si 'ntr'acesta veac de rele fapta bun' ați spri-
[jinit.]

Strofa 3, v. 2 :

Iară sufletul tău vesel va gusta în ceruri pace.

DEZROBIREA ȚIGANILOR.

În ms. : *Dezrobirea Țiganilor mănăstirești*.

GURCILE.

In ms., v. 10:

Ian priviți, dulci surioare.

V. 17 :

E cinstit de toti in lume.

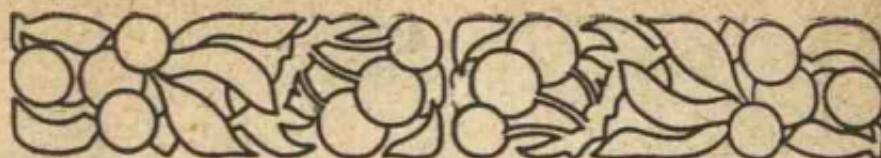
P. 176, v. 5:

Stați, cobită acum supt sură,
Clevetind cu pizmuire
Orice gingășă iubire, —
Că de mult v'atî trăit traiul
...
Și-acum toate la un loc
Nu plătită nică un potroc.

ROMANTĂ.

In ms.: Borsec, 1844.

C U P R I N S U L

	<i>Pag.</i>
Prefața	3
Doină	11
Baba Cloanța	13
Sora și Hoțul	20
Craiū-Noū . . . ,	24
Maghiara	29
Treī Arcășī saŭ Altarul mănăstiriī Putna	34
Andreiu-Popa	37
Doină	41
Soarta	43
Groază Hoțul	44
Ursițil	46
Strigoiul	50
Ceasul răū	53
Strunga	57
Iarna vine, Vara trece . . . ,	59
Făt-Logofăt	62
Hora	65
Zburătorul	68
Tatarul (cintec vechiū)	70
Cinel-Cinel	72
Mindrulița de la Munte	74
Dorul Romincei	75
Cintecul ostașilor călăreți	77
Dorul (cintec de lume)	79
Doina iubiriī	81

	<i>Pag.</i>
Mărioara Florioara	83
Steluța	107
Lăcrimioare	109
8 Mart	111
De crezî în poesie	116
O noapte la țară	117
Vezî tu vulturul	120
Despărțirea	121
Dulce finger	123
Cintec de fericire	125
Pescarul Bosforului	127
Așteptarea	130
Veneția	132
Barcarolă venetiană	135
Biondinetta	137
O seară la Lido	140
Gondoleta	142
Barcarolă siciliană	144
Visurile	146
Adio	148
Pe Marea	151
Ursita mea	153
La Venetia mult duioasă	156
Visul	161
Pe malul Mării	164
Păsărica	166
Maioruluț Iancu Bran	168
31 Ianuar 1844	169
Odă către Bahluiu	171
Zimbrul și Vulpea	173
Curcile	175

Frumoasă copilită	177
Adevărul și minciuna	179
Pe un album	181
Pe albumul doamneli E. A.	182
Serenada lui Schubert.	183
Română	185
Adio Moldovei.	186
Hora Ardealului	188
15 Mai 1848	190
La mormântul lui Gr. Romalò.	192
Întoarcerea în țară	194
La moartea lui P. Cazimir, 19 Septembrie 1850	196
Dridri	197
Umbrela lui Nicu Ghica	201
Dor de călătorie	204
Bosforul (fragment din noaptea Bairamului)	206
Strofe	209
Către Români (Deschiderea României)	215
Sentinela română.	219
Moțul și Secuiul	230
Mărgărita	233
Biserica risipită	238
Cîntecul Mărgăritei	242
Păsăruica Mării	244
Floarea Oceanului	246
Muntele de foc	248
Hoțul și Domnița	251
Ce gindești, o! Mărgărita?	253
Iahtul	255

O noapte la Alhambra.	257
Seguidillă.	263
El R'baâ (cintec arăpesc).	265
Stealele (doină).	267
N. Bălcescu murind.	269
Anul 1855.	271
Cîntece și sărutări.	274
Banul Mărăcină.	277
La Sevastopol.	281
Dragos.	284
1 Maiu.	289
Adio.	291
Cîntece de lume.	293
Visul lui Petru Rareș.	296
Emmi.	303
Moldova în 1857.	306
Noaptea Sfintului Andrei.	310
Dorul de Mare.	314
Surori mele.	317
Steaua Terii.	318
Hora Unirii, 1857.	320
Coroana Moldovei (imn național).	322
Odă la Unirea Românilor.	324
Presimtire.	327
Pe albumul d-rei Ida Vegezzi Ruscală.	329
Pilotul Comitelui Cavour.	330
La Palestro.	333
La Magenta.	335
Gondola trece.	337
Coroana vieții.	339
La poetii români.	348

	<i>Pag.</i>
Lacul de Como	350
Romanță	351
Crinul	352
Hristos a înviat	354
Înșiră-te-mărgărite	356
Logograf	375
* *	376
A Mr. de Lamartine	378
Către D. de Lamartine	382
Le Cosaque	387
Cazacul	392
Variante	397

*

VERIFICAT
2017